

Upravištvo: Ljubljana, Kraljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelci: Ljubljana, Seles-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računalni pri post. št. zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praha čisto
78 180, Wien št. 105 241.

JUTRO

Naročnina: mesečno 25.— Din,
za letenstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Kraljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 9. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Gola resnica

Je in to ve že tudi vsak razsoden človek v Sloveniji, da ima „Jutro“ največji čitateljski krog. Njegovi oglasi imajo zato tudi največje uspehe.

Danes 490 ponudb in povpraševanj.

Obračun s Hitlerjem

Danes se zaključi v Nemčiji volilna borba za novega državnega predsednika — Neugodna situacija za Hitlerja

Berlin, 9. aprila. g. Politična je odredila za jutrišnji volilni dan obsežne varnostne ukrepe. Vse policijske aparate je že od popoldne v strogi pripravljenosti, ki bo trajala 48 ur. Ne samo v Prusiji, temveč tudi v Hessenu in na Bavarskem je policija že v naprej prepovedala vsako zbiranje napačnih formacij pod katerikoli pogoj. Policijski oddelki so dobili stroga navodila, naj nastopajo proti kršitvi te prepovedi z največjo energijo.

»Železna fronta«, ki jo tvorijo »Reichsbanner« in strokovne organizacije v obrambo proti fašizmu, je v preteklem tednu priredila po vsej Nemčiji nič manj kakor 66.000 razgovorov. Volilno agitacijo so sedaj zlasti razvili na podeželju. Od početka tedna je bilo na agitaciji 2000 propagandnih kolon »Železne fronte«, ki so vsak dan obiskale po večje število vasi. Podnevi in ponoči so vozili avtomobili, motociklisti in kolesarji od vasi do vasi, od mesta do mesta in razdeljevali volilne letake. Posebno so se obnesli avtomobili z zvonicami, ki so prevozili vso državo ter povsod reproducirali Hindenburgov volilni govor po radiju in Brüningov govor v državnem zboru, zlasti med ljudmi, ki morda že leta in leta niso slišali ničesar drugega kakor zgolj narodno-socialistične govore. V mestih so večeraj in danes priredili množične volilne pohode volilcev. Govor, ki ga je imel nocoj državni kancelar dr. Brüning v Königsbergu in s katerim je zaključil propagandno potovanje, so prenašale vse nemške brezžične postaje.

Desničarski tednik »Fredericus« je obla-

vil, da sta se dva voditelja hitlerjevcev pogajala z bivšim nemškim prestolonaslednikom v Oelsu o njegovi kandidaturi za predsedniške volitve. Hitler in tudi nemški nacionalci so bili pripravljeni, da v zadnjih urah proglase njegovo kandidaturo. Bivši prestolonaslednik je že pristal na ponudbo, vendar pa se s tem ni strinjal bivši cesar Viljem. Zato je bivši prestolonaslednik izdal svoj proglas v prid Hitlerju.

Politično je bilo v sedanjem volilnem boju velike važnosti, da se Hindenburgovi oddori niso zadovoljili z lažnimi izjavami od 13. marca, temveč so z vso silo nadaljevali volilno agitacijo in jo celo še povečali. Hitler mora, pišejo volilni listi, doživeti uničujoč poraz, da bo svet spoznal, da Nemčija nima mesta za politične pustolove. Hindenburg mora dobiti najmanj 20 milijonov glasov, da bo zmaga popolna.

Kar je delala sedaj narodno-socialistična stranka, je presegala vse meje. Bizantizem narodnih socialistov je zavzemal neverjetne oblike. V mnogih stotisočih letakov se označuje Hitler kot ljubeč st. prijatelj otrok, prijatelj siromašnih in preganjenih, kot junak, rešitelj iz bede itd. Ali bo to koristilo agitaciji za Hitlerja, je seveda zelo dvomljivo. Poročila iz province so večinoma neugodna za Hitlerja. Da se je osebnost spušča v volilno borbo, se smatra bolj niemu v škodo kakor v korist. Razen tega Hitler ni dober govornik. Očividni neuspeh je Hitler doživel pri svojem nastopu v berlinski Sportni palači. Slična poročila prihajajo tudi iz Erfurta, Frankfurta ob Meni in iz Juge. Golove prognoze pravijo celo, da Hitler ne bo dobil 10 milijonov glasov. Poleg tega so Hitlerju škodovala odkritja o njegovih pripravah pred 13 marcem za državni prevrat.

Važni sklepi velikega fašističnega sveta

Štiri milijarde lir notranjega posojila — Za črtanje reparacij in vojnih dolgov ter revizijo mirovnih pogojev

Rim, 9. aprila. 2. Zasedanju velikega fašističnega sveta, ki zboruje že dva dni, pripisuje ves fašistični tisk velik pomen. Na dnevnem redu so poročila o delovanju stranke in organizacij, ki so pod njeno kontrolo, o notranjem in zunanjem političnem položaju, o razorožitveni in reparacijski konferenci.

V poslednjem času se je pričelo v fašističnih vrstah močno reformno gibanje, katero je pokrenil Mussolini že lani meseca oktobra v Napoliju, ko je stranki zastavil novo nalogo: zblizanje z ljudstvom. Pod vodstvom novega fašističnega tajnika Staraceja so se zato vršili tekom zime po vsej državi sestanki fašističnih direktorijev iz posameznih pokrajin, ki so z ozirom na razmere v posameznih pokrajinah nasvetovali vrhovnemu vodstvu metode in forme, po katerih naj bi se realiziralo sodelovanje med fašizmom in ljudstvom. Prvi učinek te akcije je bila ustanovitev 10 propagandnih edinic, ki pa bodo v doglednem času še narastle. Propagandne edince naj s predavanji in tedniji širijo fašistično ideologijo med ljudstvom.

Druge naloge stranke je bila socialnega značaja. V zimskem času so organizirali podporno akcijo za bedno ljudstvo. Ljudem so delili hrano, obleko, obutev in denarne podpore. V gospodarskem oziru se je razvila propaganda za prisilno karteliranje produkcije pod kontrolo države. Ostalo pa ni le pri običajni propagandi, marveč so se začeli tudi resni razgovori z zastopniki produkcije svile, barvanja tkanin, predelave konoplje, izdelovanja umetne svile in papirja.

Med tem je vodstvo »Battile« pripravilo tudi že rekrutacijo novih članov fašistične stranke iz vrst avangardistov, ki jih bo, kakor napovedujejo listi, 200.000. Letos pa stranka ne bo priredila pokrajinskih manifestacij, kakor so bile doslej v navadi 21. aprila, ko so bili proglašeni novi člani stranke, marveč bo rekrutacija izvršena v vsaki občini posebej.

Rim, 9. aprila. 2. Sredi se je vršila druga seja velikega fašističnega sveta. Pred prehodom na dnevni red je ministrski predsednik Mussolini ugotovil uspeh pred dnevi razpisane notranjega posojila, ki so ga podpisali v gotovini in v bonih za 4 milijarde lir. Emisija posojila je že zaključena.

Nato se je vršila razprava o notranjem in zunanjem političnem položaju. Veliki fašistični svet je odobril dosedanje delovanje zunanjega ministra in je z ozirom na evropsko politično in gospodarsko krizo ugotovil, 1.) da je treba urediti vprašanje reparacij in vojnih dolgov na ta način, da se črtajo vse dajatve; 2.) odstraniti vse ori-

re za svoboden razmah mednarodnega prometa in trgovine; 3.) podpreti podunavske države Avstrijo, Madžarsko, Češkoslovaško, Jugoslavijo, Bolgarijo, Rumunijo in Grčijo; 4.) v okviru Društva narodov revidirati nekatera določila onih mirovnih pogojev, ki so postale vzrok nemirov in morejo izzvati novo vojno; 5.) opustiti sedanji sistem konferenc, ki vzbujajo le nade, ki pa spričo stalnih neuspehov še bolj deprimirajo narode.

Tretja točka dnevnega reda je bilo razorožitveno vprašanje. Veliki fašistični svet je potrdil načelo, katero je izrazil Mussolini že pred štirimi leti v senatu, in sprejel in potrdil predloge zunanjega ministra Grandija.

Zdravniški pregled otrok pred vpisom v šole

Beograd, 9. aprila. p. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je izdalo pravilnik o zdravniškem pregledu otrok pri vpisu v šole. Pregled je obvezen za vse otroke, ki se vpišejo v šole; izvrši ga šolski zdravnik, če ga pa ni, pa pristojni občinski ali okrajni zdravnik. Običajno naj se vrši pregled ob priliki, ko se otroci cepijo proti kozam.

V osnovno šolo se ne smejo vpisati otroci, ki so preobremenjeni z raznimi boleznimi, ki zaradi telesne nesposobnosti ne morejo hoditi v šolo ali ne morejo sedeti v klopi, ter otroci, ki ne morejo z uspehom slediti pouku zaradi defektov čutnih organov.

Avdijenca novega egiptskega poslanika

Beograd, 9. aprila. M. Za albanskim poslanikom je bil sprejet v svečani avdijenci novi izredni poslanik in pooblaščen ministar kraljevine Egipta, Ali Seri Omar bej, ki je pri tej priliki izročil svoje poverilne listine. Po avdijenci je v razgovoru z novinarji izjavil, da je bil presenečen nad izredno dobrim poznavanjem prilik v Egiptu, ki ga je pokazal v razgovoru naš kralj. Na Dedinju je imel priložnost videti tudi prestolonaslednika Petra, ki se je baš vračal z jahalne vežbe. Glede odnosov med Jugoslavijo in Egiptom je izjavil, da so najboljši. V teku svojega poudarnega bivanja v Beogradu bo stopil v stike s predstavniki naših gospodarskih krogov v svrhu poglobitve medsebojnih odnosov. V to svrhu bo posetil tudi Zagreb in Ljubljano, a ob tej priliki bo napravil tudi skok na Bled, ki slovi v Egiptu kot eno najprijetnejših in najlepših letovišč. Letos namerava več odličnih rodbin iz Egipta prebiti počitnice na Bledu. Po tem izletu se bo vrnil v Atene, kjer je stalni sedež egiptskega poslanika za balkanske države.

MORATORIJ ZA KMEČKE DOLGOVE

Skupščinski odbor je k zakonu o zaščiti kmeta predlagal več sprememb, med njimi šestmesečni odlog za plačevanje kmečkih dolgov in obresti — Minister Pucelj zastopa predsednika vlade

Beograd, 9. aprila. M. Skupščinski odbor, ki proučuje zakonska predloga o zaščiti kmetov in maksimiranju obrestne mere, je danes končal razpravo in pozno zvečer predložil Narodni skupščini svoje poročilo. V prvotnem osnutku navedenih zakonov so bile v odboru izvršene precejšnje izpremembe, ki je na nje pristala tudi vlada. Najvažnejša je izprememba, da se za vse kmečke dolgeve, ki izvirajo iz dobe pred uveljavljenjem tega zakona, lahko proglasi 6-mesečni odlog za plačevanje obresti in amortizacije. Obenem se maksimira obrestna mera za dolgeve kmetov pred uveljavljenjem tega zakona na šest odstotkov, za dolgeve, ki bi jih napravili kmetje po uveljavljenju tega zakona, pa ne sme znašati obrestna mera nad deset odstotkov. Za dobo moratorija se ustavi tudi vse že odredjene rubežni in prisilne prodaje kakor tudi vsako sodno postopanje v tem pravcu. Na ta način naj bi se preprečilo propadanje kmečkih posestev in omogočilo kmetom, da si olajšajo plačevanje dolgov. (Iz našega poročila ni razvidno, ali se nanaša predlagani polletni moratorij tudi na dolgeve pri zadržanih denarnih zavodih; za te

zavode bi, kakor smo že poročali, po prvotnem osnutku ne veljal predložen zakon o kmečkih dolgovih. Op. ur.)

Seja Narodne skupščine

Beograd, 9. aprila. p. Danes popoldne se je vršila kratka seja Narodne skupščine. Na dnevnem redu so bile nekatere tekoče zadeve ter določitev dnevnega reda prihodnje seje. Uvodoma je predsednik dr. Kumanudi sporočil, da je verifikacijski odbor odobril ostavko, ki jo je podal g. Peter Živković kot narodni poslanec in nosilec državne liste. Skupščina je vzela sporočilo na znanje.

Skupščinski odbor, ki proučuje načrt zakona o zaščiti kmetov in maksimiranju obrestne mere, je dokončal svoje delo in bo še danes predložil Narodni skupščini svoje poročilo, ki bo prišlo na dnevni red takoj na prihodnji seji. Skupščinski odbor za proučitev zakona o gradnji društvenih domov je izvolil za predsednika dr. Vidovića, za podpredsednika pa dr. Ljudevita Pivka. Odboru za proučitev zakona o pobujanju draginje predseduje poslanec Vekoslav Spindler. Minister notranjih del je obvestil skupščino, da bo odgovoril na včerajšnjo interpelacijo poslanca dr. Nikića in tvarišev glede poslovanja zagrebškega središnega načelnika Huzjaka, čim bo zbral potrebne podatke.

Pe prečitavanju raznih prošelj in pritožb je skupščina sklenila, da se bo vršila prihodnja seja v ponedeljek 11. t. m. popoldne z dnevnim redom: Razprava o zakonu za zaščito kmetov in o zakonu za maksimiranje obrestne mere ter razprava o pravilniku o ureditvi skupščinskega poslo-

vanja in statusu skupščinskega osebja. Ob 6. zvečer je bila seja, ki je trajala le pol ure, zaključena.

Seja senata

Beograd, 9. aprila. p. Na današnji seji senata je prišel po običajnih formalnostih na dnevni red pravilnik o ureditvi poslovanja senata in o statusu osebja. Prečitano je bilo poročilo odbora, ki je pravilnik proučil. Seja je bila takoj nato prekinjena in bo prihodnja v torek popoldne. Na dnevnem redu bo zakon o trošarinah in nadaljevanje razprave o pravilniku o statusu osebja senata.

Finančni odbor je razpravljal danes o trošarinskem zakonu in predlagal znatne izpremembe, tako da bo zakon najbrž vrnjen Narodni skupščini.

Marinković odpotoval v Ženevo

Beograd, 9. aprila. M. Z večernim ekspresnim vlakom je odpotoval ministrski predsednik in zunanji minister g. dr. Voja Marinković v Ženevo, kjer bo v ponedeljek prisostvoval nadaljevanju razorožitvene konference ter se bo pozneje udeležil zasedanja sveta Društva narodov. Po vsej priliki bo ostal v Ženevi osem do deset dni. Pred svojim odhodom je bil ministrski predsednik dr. Marinković danes opoldne sprejet na Dedinju v avdijenci pri kralju, kateremu je poročal o vseh problemih, ki pridejo v razpravo v Ženevi. Pri tej priliki je Nj. Vel. kralj podpisal ukaz, s katerim se imenuje za dobo odsotnosti dr. Marinkovića za namestnika ministrskega predsednika in zunanjega ministra minister socialne politike g. Ivan Pucelj.

Po londonskem fiasku

Veliko ozlovoljenje v Parizu radi nepopustljivosti Italije in Nemčije

Pariz, 9. aprila. d. Neuspeh londonske konference je napravil v Parizu zelo mučen vtis. Vladi prijazni listi vračajo vso krivdo na Nemčijo, opozicijski listi pa pripisujejo neuspeh Tardieujevi vladi in ga skušajo izrabiti za bližajočo se parlamentarne volitve. V splošnem pa je gotovo, da je neuspeh londonske konference samo povečal nerazpoloženje proti Nemčiji, ki ji očitajo posebno politična stremiljenja.

Agence Havas poroča iz Londona, da je pokazal potek konference štirih velešil na eni strani pozitivno vrednost od Anglije podprane francoske akcije, na drugi strani pa negativni značaj nemške italijanskih ugovorov. Na konferenci izražena kritika kaže skrite politične namene. Prišlo bi gotovo vsaj do delnega dogovora, če bi bili Nemčija in Italija pripravljene glede prezevna blaga od podunavskih držav na enake žrtve, kakor Francija glede dovolitve kreditov.

»Tempe« svari pred pretiranim pesimizmom ter poudarja, da misel gospodarske organizacije podunavskih držav nikakor ni bila končnovaljavno opuščena, čeprav so težkoče za njeno uresničenje tako velike, da za sedaj ni mogoče rešiti problema.

Finančni minister Flandin je pred odhodom iz Londona izjavil novinarjem, da bo treba že v najbližjem času nekaj storiti za Podunavje. Nekateri države se premočno zavedajo nevarnosti. Ako ne bodo kmalu izvršili potrebni ukrepi, bo nastal v Srednji in južni Evropi splošen kaos.

Pariz, 9. aprila. n. Finančni minister Flandin se je vrnil iz Londona ter se takoj odpravil na Quay d'Orsay k Tardieuju, kateremu je poročal o poteku londonske konference in o razgovorih francoske delegacije z zastopniki posameznih udeležnih držav.

London, 9. aprila. AA. Davi je odpotovala iz Londona italijanska delegacija, ki se je udeležila konference štirih velešil. Zunanji minister Grandi je odpotoval naravnost v Ženevo.

Stališče Anglije

London, 9. marca. d. Po zaključitvi konference štirih velešil so listi objavili oficijelno izjavo o stališču angleške vlade, ki naglašajo, da je za osnovevanje preferenčnega bloka podunavskih držav na podlagi Tardieujevega načrta treba doseči člove, ki bi bil sprejemljiv za vse države, ki naj bi nudile pomoč, zediniti za skupen načet, kakor naj bi se sporazumele vlade, ki naj bi dobile pomoč, da bi se mogla pmožna akcija uveljaviti in izkoristiti. Sklicanje skupne velike konference, preden se spozna prva skupina, je nepotrebno. Po doseženem sporazumu bi bila takoj podana možnost, da se prične sanacija Evrope. S tem se je angleška vlada postavila popolnoma na francosko stališče ter se niena stremljenja prej ko slej osredotočena na uveljavljenje Tardieujevega načrta.

Izjava Bülowa

London, 9. aprila. d. Nemški državni tajnik Bülow je obrazložil včeraj zastopnikom nemškega tiska mnenje nemške delegacije o zaključitvi konference štirih velešil. Predvsem je izjavil, da je bila nemška delegacija že od vsega početka pripravičana, da se more zaželeni cilj doseči le po etapah. Dejstvo, da sta angleško in francosko stališče v mnogih ozirom identični, se mora bolj

pripisovati skupnemu stališču bankirjev obeh držav kakor pa morebitnim izrecnim dogovorom. Nemčija bo sedaj stremela za tem, da se napravi most med Londonom in Ženevo. Bülow obžaluje, ker ni bil sprejet italijanski predlog, naj se skliče konferenca devetih držav v Ženevi. Posebna konferenca podunavskih držav z okvirnim programom bi bila zelo neprimerna oblika postopanja. Kar se tiče podunavskih držav, je Nemčija na stališču, da se more opredelati pravici do največjih ugodnosti samo v prid državam, ki so v resnici potrebne pomoči. Obstaja upanje, da bo francosko stališče morda že v nekaj tednih nudilo priliko za bolj uspešna pogajanja.

Državni tajnik Bülow je danes odpotoval v Pariz, odkoder bo jutri odpotoval v Ženevo.

Berlin, 9. aprila. Glede na pisavo francoskega tiska, da je Nemčija odgovorna za brezuspešni izid londonske konference, naglašajo vsi listi, da je ostalo naziranje Nemčije glede podunavskega vprašanja vseskozi v okvirju onega, kar je pred nekaj dvema mesecema, torej preden se je pojavil Tardieujev načrt, ustrezalo francoskim nazorom. Francoski tisk dela Nemčiji veliko krivico, tako piše »Vorwärts«, če ne prizna, da smatra Nemčija hitro pomoč za podunavske države za uljno potrebno. List vprašuje, ali ni morala gospodarska koncesija, če daje Nemčija za izvoz žita iz jugovzhodna ugodnostne carine brez protidajatev in če hoče Avstrija dati enake koncesije za izvoz svojih industrijskih proizvodov. »Deutsche Allgemeine Zeitung« naglašajo, da neuspeh londonske konference v berlinskih diplomatskih krogih ni presenetil, dasi je Nemčija inicijativno delovala na to, da bi dosežila konferenca pozitiven uspeh. Po zaključku konference je stanje ravno tako kot prej, z razliko, da italijanskega in nemškega stališča kot nove podlage poleg francoske spomenice ne bo mogoče več zanikati.

Italijanski komentarji

Rim, 9. aprila. d. Italijanski listi naglašajo, očividno v soglasju z naziranjem meridajnih krogov, da se je francoski načrt izkazal kot neizvedljiv in da je neuspeh konference zakrivila le francoska nepopustljivost. Francoski zastopniki so bili prvotno pripravljeni, da pristanejo na sklicanje konference devetih držav, kar pa je kasneje preprečil telefonski veto iz Pariza. Odločen nastop italijanske delegacije je bistveno pripomogel, da ni bilo podunavsko vprašanje rešeno po že poprej pripravljenem sistemu. Tako zvana odgoditev pogajanj ni seveda ničesar drugega, kakor začasno ponesrečenje vsake možnosti sporazuma.

Sporazum se more doseči le tedaj, ako se bo Francija prepričala, da se pri splošni evropskih problemih ne more vsiti kombinirana angleško-francoska rešitev. Zgolj francosko-angleška politika ne d-govarja več dejanskemu mednarodnemu položaju. Od Tardieuja zastopana podunavska konfederacija bi postala političen instrument v rokah Francije ter bi prinesla koristi le eni izmed peterih podunav-

skih držav, tako piše diplomatski strok nik lista »Popolo d'Italia«.

Glasilo zunanjega ministrstva »Giornale d'Italia« našteva vzroke, zaradi katerih Tardieujev predlog glede carinske unije ne bi prinesel podunavskim državam nobene pomoči ter meni, da so Madžarska, Jugoslavija in Rumunija kot agrarne države medsebojne konkurentine, dočim njihove agrarne produkcije ne moreta popolnoma prevzeti Češkoslovaška in Avstrija. Izključitev Italije in Nemčije pomeni nadaljnje zaprtje srednje-evropskega trga, kar mu bo le škodovalo.

Italija, piše »Corriere della Sera«, se mora boriti proti francoskemu predlogu glede ustanovitve preferenčne carinske unije med podunavskimi državami, ker pomeni neupravičeno oškodovanje Italije, ker ne bi saniral položaja v Srednji Evropi in ker mora končno Italija kot največja država nasledstvenih žrtev važne življenjske interese v svojih severnih jadranskih pristaniščih.

Poveljnik

vojne mornarice upokojen

Beograd, 9. aprila. p. Vojni list objavlja ukaz, s katerim je upokojen poveljnik vojne mornarice admiral Viktor Wickerhausen. Ob enem je odlikovan z redom Karadvojke djeve zvezde III. stopnje. Za vršila dolžnosti poveljnika vojne mornarice je imenovan viceadmiral Nikola Stanković. — Vojni list objavlja nadalje večji ukaz o imenovanjih in premeštavanjih pri žandarmeriji. Med drugimi je imenovan za poveljnika dravskega žandarmerijskega polka v Ljubljani žandarmerijski polkovnik Kvintilijan Tartaglia.

Odgovor bolgarske vlade na naš protest

Sofija, 9. aprila. M. Danes se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je vlada razpravljala o odgovoru na obe protestni noti jugoslovenske vlade zaradi nedavnih demonstracij proti jugoslovenskemu poslanstvu v Sofiji in zaradi napadov v bolgarskem tisku proti Jugoslaviji. Po seji ministrskega sveta je ministrski predsednik Mušanov izjavil novinarjem, da je vlada v svojem odgovoru naglasila, da je storila vse, da prepreči akcijo, naperjeno proti Jugoslaviji, in je vedno obsojala tako postopanje kakor tudi sovražno pisanje listov »Svoboda ali smrt« in »Makedonijec«, ki je dalo povod za zadnji protest Jugoslavije. Odgovor bolgarske vlade bo jutri izročen jugoslovenskemu poslaniku v Sofiji in potom bolgarskega poslanika v Beogradu zastopniku jugoslovenskega zunanjega ministra.

Atentat na dr. Luthra

Berlin, 9. aprila. g. Ob 21.30 je neznanec izvršil na Potsdamerplatzu revolverski atentat na bivšega predsednika nemške Narodne banke dr. Luthra. Dr. Luther je bil težko ranjen. Storitca še niso prijeli.

Včerašnje prvenstvo na Dunaju

Dunaj, 9. aprila. g. Danes so se odigrale štiri prvenstvene tekme; ena od njih je prinesla nepričakovan rezultat: BAC je namreč porazil Vleno, ki je na čelu tabele. Rezultati so bili: BAC: Vienna 2:1 (0:0), WAC: Austria 2:1 (1:0), Wacker: Slovan 2:0 (2:0), FAC: Nicholson 1:1 (1:1).

Druga bitka

Mesec dni, ki je potekel med prvo in današnjo ponovno predsedniško volitvijo, so na Nemškem izbrali s metodističnostjo, ki je ena izmed osnovnih lastnosti nemškega značaja. Prvi teden je bil posvečen zmagoslavju in poveličevanju doseženih uspehov, bilanci prve volilne bitke in sklepom za bodočnost, kje bo treba bolj zastaviti svoje sile in kje so pozicije tako trdne, da dopuščajo osredotočenje sil na drugem mestu volilne fronte. Nadaljnji štirinajst dni je trajalo velikonočno premirje med strankami, ki so se za te dni zaprle vase ter kovalle načrte za odločilno bitko, pretekli teden pa je bil za stranke druga zadnja napona preden pomerita moči svojih vojsk dva glavna protagonista Hindenburg in Hitler.

Prva je planila na dan z borbeno odločnostjo vladna koalicijska, ki je še zvečer istega dne, ko je minilo premirje, široko Nemčije priredila 10.000 shodov in sestankov. Podoba je, da je izid prve volitve, ki ni prinesel odločitve v korist dosedanjega predsednika, prisilil koalicijsko na večjo delavnost. Opažalo se je zlasti, da je Hindenburgov blok prenesel torišče svojega agitacijskega dela na kmete. Rezultati prve volitve so namreč pokazali, da je hitlerjevstvo v mestih že doseglo svoj višek, pač pa si je zagotovilo podporo podeželja in si tam ustvarilo nov kader volilcev, ki je toliko nevarnejši, ker zaradi svoje konservativnosti dalje časa vztraja v novem pravcu in ker se za njegovo število še znatno dvigniti. Vladno koalicijsko in samega predsednika je nemilo dirnilo, da so se glasovi hitlerjevcev pomnožili na pruskem severu in vzhodu in odločili v prid nedavno še popolnoma neznanim osebnosti proti predstavitelju starega, samozvestnega prusaštva. Čuli so se začudeni glasovi, dvomeči v nemško zvestobo in hvaležnost in to tem bolj, ker so baš vzhodne obmejne pokrajine, ki so dolžne Hindenburgu zahvalo za učinkovito obrambo v svetovni vojni, prešle v tabor narodnih socialistov.

O izidu današnje volitve ne more biti dvoma; Hindenburg bo izšel iz nje kot zmagovalec. Toda samo formalno se bo borba vršila za predsedniški stolec, v resnici pa bo padla odločitev, kdo bo gospodar položaja pri volitvah v pruski deželni zbor, ki so razpisane za konec tekočega meseca.

V tem oziru so silno zanimive napovedi o razmerju sil, ki ga bodo pokazale današnje predsedniške volitve. Vlada računa, da ji bo njena kampanja v podežlju prinesla dobrih sadov, boji pa se, da bi gotovost Hindenburgove izvolitve zmanjšala volilno gorečnost koalicijskih mas, s čimer bi Hitler znatno

pridobil. Ne sme se pozabiti, da so šle znatne socialistične množice v boj za Hindenburga samo zato, da si izberejo manjše zlo, ko jih je politična konstelacija postavila pred tako neprijetno alternativo. Pri splošni uverjenosti o Hindenburgovi izvolitvi bi se znale te množice vzdržati volilnega akta in povzročiti s tem izpadkom avtomatični relativen porast Hitlerjevih glasov. Socialistično vodstvo označuje take slutnje za neutemeljene in se zanaša na priznano disciplino svojih pristavev.

Podobni pomisleki pa plašijo tudi narodne socialiste. Gotovo je, da so pretirana prerokovanja hitlerjevskih voditeljev, ki so za prvo volitev napovedovala okoli 20 milijonov glasov, močno razočarala pristaje, ki gotovo čutijo veličansko razliko med fantastičnimi 20 in resnično doseženimi 11 milijoni. Njihov borbeni ogenj pa se bo morda polegel tudi iz razloga, da se bije prav za prav prazna bitka, ko je predsedništvo nasprotniku že čisto gotovo. Širokim slojem volilcev pač ni mogoče dopovedati jasno, da gre v prvi vrsti za nadvlado v Prusiji, kakor so to voditelji hitlerjevstva spoznali takoj po 13. marcu. Močno dvorezno agitacijsko orodje so tudi hohenzollernski principi, ki so se pridružili Hitlerju. Na jugu Hohenzollernski sploh niso bili priljubljeni in zato tudi bivši prestolonaslednik, ki daje razne izjave za narodne socialiste, ni baš pridobitev za stranko. Ko likor namreč pridobi narodno socialistični pokret na si jaju teh odličnikov preteklo dobe, toliko pa tudi odvrtačo ravno ti principi od Hitlerja one socialiste in komuniste, ki bi morda hoteli prebežati v njegov tabor.

Današnje volitve so tedaj revija čet za kasnejšo bitko na voliških Prusije. Hitler si obeta od pruskih volitev, da mu bodo končno odprle vrata do oblasti. Tu namreč odnedejo znatne množice centumovih volilcev katoliškega juga, pa tudi mnogo važnih socialističnih in komunističnih postojank. Lahko se dogodi, da Hitler odnese v deželnozbornskih volitvah toliko glasov, kolikor so mu jih pruske pokrajine naklonile 13. marca, pa mu je že zagotovljena odločilna pozicija v največji zvezni državi.

Hitlerjeva igra je vsekakor silno nevarna. Ako danes ne poviša števila svojih glasov od prve volitve, bo utrpel na svojem ugledu in množice ga bodo začele zapuščati v enako naglem tempu, kakor so se mu pridruževale. V Nemčiji se danes posredno vrši borba za oblast nad Prusijo in s tem nad vso državo, obenem pa tudi borba za bodoči razvoj Evrope. Zato bodo v svetu z veliko napetostjo čakali tudi na rezultate današnjih volitev, čeprav je že naprej znano, kakšna bo odločitev.

Posojila PAB in vknjižbe davčnih zaostankov

Beograd, 9. aprila. AA. Privilegirana agrarna banka je poslala finančnemu ministrstvu vlogo, v kateri poroča, da dovoljuje banka posojila kmetom na podlagi zakona in svojega pravilnika z zastavo nemrečnin pod pogojem, da mora njena hipoteka v skladu s čl. 19. pravilnika priti na prvo mesto. Zato se morajo vse vknjižbe ki so pred hipoteko banke, črtati, potem ko se terjatve zanje pokrijejo s posojilom ali pa na kateri drugi način.

Za bremena, vknjižena na korist državnega erarja, v kolikor terjatve niso poravnane, si banka iz posojil zadržuje primerno vsoto ter zahteva od pristojnih oblasti — davčnih uprav — obračune glede tega, kako bi se terjatve poravnale in se doseglo črtanje zastavnih pravic, ki služijo za zavarovanje dolžnih državnih terjatev. Mnoge davčne uprave zahtevajo pri pristojnih sodiščih črtanje zastavne pravice, ko se izplačajo s hipoteko zavarovane terjatve, do čim druge davčne uprave in finančne direkcije tega ne delajo.

Razen tega Privilegirana agrarna banka naglašja v svoji vlogi, da pri likvidaciji posojila vpoštevata tudi vsi zneski dolžnega davka in doklad, če je o višini tega dolga pravočasno obveščena od občin, davčnih uprav ali finančnih direkcij. Tako je banka pobrala na ta način že velike vsote davkov in jih poslala pristojnim oblastem.

Na koncu se naproša minister, naj izda odredbo podrejenim finančnim direkcijam in davčnim upravam, da v korist državnega erarja vknjižena bremena takoj, ko se vknjižene terjatve poravnajo, brišejo odnosno dajo dovoljenje za črtanje tistemu, ki je dolg plačal.

Z ozirom na to vlogo je davčni oddelek finančnega ministrstva izdal okrožnico davčnim oblastem, da v takih primerih vknjižena bremena takoj, ko se vknjiženi davčni dolg poravnajo, črtajo, odnosno izdajo dovoljenje za črtanje tistemu, ki je dolg poravnal.

Davčne uprave so razen tega dobile odlok, da morajo v vsakem primeru, kadar zvedo, da se je komu dovolilo posojilo pri Privilegirani agrarni banki, takoj obvestiti banko o višini tako vknjiženega davka in ne vknjiženega dolžnega davka s prošnjo, da se pri izplačilu posojila odtegne ves dolžni davek.

Konjiški srez v okrilju vsedržavne stranke

Konjice, 9. aprila. Pri ustanovitvi sreske organizacije JRKD na Jožefovo v Konjicah je bilo navzočih lepo število zastopnikov vseh 25 občin. Nekateri župani so poslali namestnike, ko so poprej brzojavno ali pismeno opravili svojo odsotnost zaradi dela v občinskih uradu. Lepemu zborovanju je predsedoval konjiški župan in notar G. Rado Jerab, ki je pozdravil najprej novega sreskega načelnika g. dr. Suhača. Poslanec G. Gajšek je poročal o političnem položaju in o delovanju parlamenta, začasnih sreski tajnik JRKD dr. Ervin Mejak pa je podal vsebino programa in organizacijski red nove vsedržavne stranke.

V sreski odbor so bili oglašeni izvoljeni gg.: predsednik Jerab Rado, notar in župan ter član banovinskega sveta iz Konjic, I. podpredsednik dr. Mejak Ervin, advokat v Konjicah, II. podpredsednik Kuzman Jernej, lesni trgovec v Vitanju, tajnik Zagar Ciril, trgovec v Konjicah, blaginjak Sajovic Stanko, šef žel. stanice v Konjicah, odborniki: Filjavič Matija, pos. Stranice, Košir Anton, pos. in mlinar v Ločah, Verčnik Anton, pos. in župan v Zrečah, Kotnik Ignacij, pos. v Vitanju, Petelinšek Franc, les. trgovec v Oplotnici, Konec Pavel, pos. in župan v Prelogah, Klančnik Anton, pos. in župan v Strančah, Jerman Ivan, trg. in župan v Oplotnici, Berdnik Blaž, pos. v Ločah, Mauher Ferdo, trgovec v Boharini, Kronkar Ignac, pos. in župan v Paki in Berce Anton, pos. in župan v Spitališču. — Sreski odbor je dobil pooblastilo, da konstitira v sreski odbor še dva odbornika. V nadzorni odbor so določeni gg.: Kržič Janko, šol. upravitelj v Ločah, Kruhar Jože, pos. v Markačah in Blažon Davorin, davkar v Konjicah. Delegata za banovinsko skupščino sta Berce Anton in Kržič Jenko, namestnika Srečar Franjo in Kuzman Jernej; delegata za drž. kongres sta Jerab Rado in Pavlič Ivo, namestnika dr. Mejak Ervin in Kržič Janko. Eksekutivno sreskega odbora tvorijo gg. Jerab Rado, dr. Mejak Ervin, Kuzman Jernej, Zagar Ciril in Sajovic Stanko.

Nenadna smrt

Apacé, 9. aprila. Zadet od srčne kapi je preminil v petek tukajšnji ugledni posestnik in gostilničar g. Karel Fürst, star 62 let. Čil in zdrav se je podal prejšnji dan v svoj vinograd pri Gornji Radgoni, da pretoci vino in pripravi vse potrebno za pomladno delo. Ko je zvečer dokončal opravilo v kleti, se je podal k počitku v sobo, ki jo ima poleg vinogardije.

Ker ga zjutraj je predloilo ni bilo iz sobe, so začeli sumiti, da se je morala pripetiti nesreča. S silo so odprli vrata sobe in opazili, da je pokojnik ležal v svoji postelji nepremično. Zadel ga je kap.

Pokojnik Fürst Karl je bil znana in vplivna osebnost Apačke kotline in tudi izven teh mej. Bil je splošno priljubljen v vseh krogih. Dolga leta je županovalec v Apacah, bil soustanovitelj in dolgoletni načelnik dveh denarnih zavodov, Posojilnice in hranilnice za Apačko kotlino in Posojilnega društva istotam, nadalje dolgoletni in agilni načelnik gasilskega društva. Podpiral pa je tudi ostala društva. Pred dobrim mesecem je prejel rešitev na svojo pred leti vloženo prošnjo za naše državljanstvo in je postal jugoslovanski državljan. L. 1932. je bil za državljanske zasluge odlikovan s srebrno medaljo. Blag mu spomin!

Aretacija zaradi zagrebške katastrofe

Zagreb, 9. aprila n. Zaredi katastrofe na Dolcu je bil sedaj na odredbo preiskovalnega sodnika aretirani tudi lastnik palače Vladimir Bartulić. Bartulić je bil danes v bolnici zaslišan, nakar so njegovo sobo zastražili policijski organi. Tudi pred stanovanjem filmskega operaterja Sušine je postavljena straža, ker je istotako odrejena njegova aretacija.

Winston Churchill:

Angleško-irska kriza

V Angliji ni človeka, ki bi si želel ponovne razprave z Irci. Ko je bila l. 1921. podpisana pogodba med obema državama in je bila ustvarjena svobodna Irska, se je vsak Anglež nadejal, da je irsko vprašanje končno veljavno rešeno. Lahko se še da razpravljati o tem, ali je bilo rešeno dobro, toda tako razglabljanje spada že v preteklost. Od podpisa pogodbe je Irska živela vse svobodno in ugodnosti britanskega dominija. V okviru ustavne državne oblike britanskega svetovnega imperija je Irska lahko hodila svoja pota in živela svoje lastno življenje, kajti britanska ustava je širokogrudna. Ni dvoma, da je bila odločitev vlade svetovnega imperija, da razpravi in se pogaja z Irci, ki so dvignili orožje proti državi, vredna največje priznanja in obudovanja. Vlada je imela pri tem veliko odgovornost napram številnim narodom in deželam, ki tvorijo angleški imperij, vendar je bil angleški narod v splošnem rade volje pripravljen, da se je našla končna odločitev v vsem kompleksu vprašanj. Pogodba je bila podpisana in istina je dobila pravno moč.

Možje, ki so se z menoj pogajali, so bili izvoljeni pooblaščenca tako gospoda de Valera, kakor stranke, ki je na Irskem vodila boj za neodvisnost. Prišli so k nam kot zastopniki Angliji sovražne Irske, da bi z nami sklenili pogodbo dalekosežnega pomena. Vedeli so, da so nas pritirali do skrajne meje popuščanja, vedeli pa so tudi, da smo jim prišli naproti z dobro voljo in iskrenim mišljenjem. Listine so dobile svoje podpise in pečate ter bile izmenjane. Pooblaščenca Irske so vedeli, da so s sprejetjem naših pogojev tvegali svoje življenje, toda sprejeli so jih in izvršili pogodbo. Tudi angleški politiki in državniki, ki so se z njimi pogajali, so tvegali s tem svojo politično kariero. Vendar sta se obe stranki držali določil in obveznosti, izhajajočih iz pogodbe. Izvedba angleško-irske pogodbe je bila dolžnost časti angleškega in irskega naroda.

Mnogi nasprotniki pogodbe z Irci so že napovedovali, da bo Irska prej ali slej prelomila dano besedo, češ da pogodbe ne smatra za večovčno, marveč le za prvi korak do popolne odtujitve. Oni angleški politiki, ki so s irskimi člani sodelovali v spodnji zbornici, pa so Irce verjeli in zapuili njih dobri volji. V parlamentu se je čulo zagotovilo: »Irec je mož-beseda«.

Od onih časov pa je preteklo že polnih 11 let. Irska država, ob katere zibelki je stalo toliko sovražnikov Anglije, se je razvila v organizirano celoto. Prerokovanje, da so Irci nesposobni vladati sami sebe, se je izkazalo kot napačno. Notranji mir se je vrnil v deželo, red je bil zopet vzpostavljen. V gospodarskem oziru je postala Ir-

ska ona dežela, ki ima največ ugodnosti med sestavnimi deli britanskega imperija. Take so bile prilike, dokler ni de Valera v začetku letošnjega leta sprevljal na svojo stran večino irskih volilcev. De Valera in njegovi tovariši so na temelju volilnih rezultatov postali ministri krone na Irskem. Do tu je vse v redu in Irska se je držala določil pogodbe.

Nedavno pa je de Valera izjavil, da nima namena priznati pogodbe in da bo odklonil tudi določila o denarnih dajatvah kot neveljavna. Napovedal je tudi, da bo odpravil poklonitveno prisrge. Te izjave so dovele do resne krize. Čim hladnejše jih sprejemo in razpravljamo o njih, tem resnejši se nam zdijo njihovi značaj. Te izjave imajo za Irsko celo težje posledice nego za Anglijo. Pri tem gre za dobro vero v poštenost irske države. Kar se tiče dogovorjenih letnih denarnih dajatev, angleška vlada ni v skrbeh. Njih izpadek namreč lahko nadoknadi z uvedbo posebne carine na irski izvoz, kar bi celo zelo prav prišlo angleškemu kmetijstvu, kajti večino irskega izvoza na Angleško tvorijo kmetijski pridelki.

Druga pa je stvar s ostalim delom izjave. Po vestminsterskem statutu so dominioni oproščeni vsake druge obveznosti in veže jih na imperij samo prisega krone, ki jo polagajo dominioni s ponosom. Ako bo de Valera šel tako daleč, kakor napoveduje, bo pogodba iz l. 1921. prišla ob veljavo in Irska preneha biti politična enotica. V tem trenutku ni tako važno za nas, kaj lahko privede do popolne ločitve in kaj ne. Ako pa ločitev postane dejstvo, bo Irska za nas odslej inozemska država, katere obstoj in vlada Anglija ni priznala. S tem bi izgubila tudi vse gospodarske ugodnosti, ki jih nudi Irceem nova britanska državna politika. Pravni položaj Irceev v Veliki Britaniji bi bil izpodkopen in omejen.

Anglija je pripravljena, da milo presoja ekstravagance opozicijskega voditelja. Nič ne bo pridajal prevlečnega pomena takim izjavam stranke, ki se ima zahvaliti za svojo zmago volilnim obljubam in ki je že dolgo hrepelena po moči in vplivnih mestih. Vendar je treba de Valera in njegovim tovarišem dopovedati, da se bo Velika Britanija z vsemi razpoložljivimi sredstvi postavila po robu kršenju in nepričnanju pogodbe. Ta sredstva ni treba, da bi bila nasilnega značaja, ker bodo morda sredstva v tem primeru daleko učinkovitejša.

Nadejamo se, da se Irci ne bodo dali nvesti v zagato s takimi objektivni načrti. Oni, ki so upali, da bo svobodna Irska prej ali slej zavzela častno mesto med ustanoviteljci britanskega svetovnega imperija, naj se danes še ne odrečejo svojim nadam.

Sokolstvo polaga račun svojega dela

Včeraj so se vršile konference sokolskih funkcionarjev, danes pa bo glavna skupščina SKJ

Beograd, 9. aprila. p. Že danes so prispele v preslično številne deputacije sokolskih žup in društev, ki se bodo udeležile jutrišnje druge redne letne skupščine Sokola kraljevine Jugoslavije. V teku današnjega dne so se vršile razne predkonference, na katerih se je razpravljalo o vseh zadevah, ki pridejo v debato na jutrišnji skupščini.

Pod predsedstvom saveznega načelnika br. Bajžića se je vršila konferenca vseh župnih načelnikov. Razpravljali so o proračunu za bodoče leto. V debato so posegli zastopniki vseh žup, ki so pojasnili razmere v posameznih župah in zastopali svoje želje in težnje za čim uspešnejše delovanje svojih žup. Po odobritvi proračuna se je vršila obširna razprava o podrobnem delu v prihodnjem poslovnem letu. Sklenjeno je bilo, da se priredi več vadišijskih tečajev, in sicer se bo vršil lahkoatletski tečaj meseca julija v Zagrebu. Prirejen bo tudi po-

seben tečaj za vadiške dečke in naraščajo, nadalje tečaj za župne načelnike, smučarski tečaj, ki se je letos tako dobro izkazal ter več drugih. Obširna je bila tudi razprava o udeležbi na vsesokolskem zletu v Prahi. Odobren je bil poseben pravilnik za udeležbo na praškem zletu.

Župni starešine so imeli posebno konferenco pod predsedstvom prvega podstarešine SKJ br. Ganglija. Odobrena so bila poročila posameznih funkcionarjev, ki bodo podana na jutrišnji glavni skupščini.

Pod predsedstvom saveznega prosvetarja dr. Belančiča so imeli svojo konferenco župni prosvetarji, ki so razpravljali o podrobnem prosvetnem delu pri posameznih sokolskih enotah ter določili smernice za bodoče delo. Bilanca dosedanjega dela je zelo razveseljiva in kaže ne samo velik razmah, marveč tudi poglobitev sokolske ideje v širokih plasteh naroda.

Krvice občinske volitve v Grčiji

Atene, 9. aprila. AA. Kampanja za občinske volitve, ki bodo v nedeljo, je v Pirju včeraj popokladno zahtevala o priliki tamkajšnjega zborovanja dve smrtni žrtvi, ki sta padli v krvavem spopadu med venizelisti in monarhisti. Več ljudi je ranjenih, med njimi tudi nekli policist. Vlada je izdal astrogde odredbe. V Pirju so bili odposlani oddelki orožništva na konjih in oddelki redne vojske, ki imajo nalogo ohraniti red in mir.

Incidenti v Pirju so zbudili živahno debato v parlamentu med vladnimi in monarhističnimi poslanci. Šef monarhistične skupine Kaldaris je v svojem govoru napadal vlado, češ, da pripisuje občinskim volitvam veličanski pomen, ki ga v resnici nimajo.

Črnomeljsko pismo

Črnomelj, 9. aprila. Kmetijska prosveta iz Novega mesta je priredila na praznik v Sokolskem domu burko »Trije vaški svetniki«. Mladi diletanti so igro prav dobro predvajali in zbujali salve smeha. Obisk je bil dober. Hvala režiserju učitelju meščanske šole g. Štrbenku in vsem igralcem za lep večer. Želimo jih kaj kmalu zopet videti na našem odru.

Posestniku in trgovcu v Črnomlju g. P. Klemenču je bil pred leti ukraden skoraj nov plug. Storiča pa takrat niso mogli izslediti. Te dni pa je dobil g. Klemenč po pošti nakazanih 500 Din z dopisom brez podpisa, da naj sprejme ta znesek kot odškodnino za ukraden plug. Pač, izredne vrste poštenost.

Naši lovci so priredili v kratkem času dva pogona na divje svinje. Vendar brez uspeha, dasi je teh škodljivcev mnogo v okolici. Divjim svinjam je le s težavo priti na sled zaradi goščave, v kateri se skrivajo.

V baroku poleg kolodvora, v kateri ima trafiklo reven invalid, je bil v noči od nedelje 3. t. m. na ponedeljek izvršen vlom in pokraden ves tobak. Upamo, da bodo predznaki storilci kmalu pod ključem.

Vremenski pregled

Dobiti smo končno pravo pomlad. Velika atlantska depresija nam je priložila, da se je tako dolgo držala nad severnim delom Evrope ter je njen vetrovni vrtnec segal prav preko vsega našega kontinenta. Vetrovi z južno komponento so gosposovali ves teden nad vso južno pokovico Evrope in tudi nad Rusijo, kjer se je domajla povsod temperatura dvignila nad ničlo, dočim so v srednji in zapadni Evropi imeli marsikje celo že do 25 stopinj nad ničlo, kar že spominja na zgodnje poletje. Prehod iz zime v pomlad je bil tedaj precej nenaden. Da pa rastje ni moglo toplotnemu skoku primerno reagirati temu pa je pač kriva predebeli snežna odeja, ki jo je mogel topli jug pospraviti šele polagoma.

Konec telesa smo dobili vremenski preobrat. Velika depresija je odpotovala na ruski vzhod in z njo je potoval tudi vremenski preobrat, ki je nastopal v njenem zapadnem odseku, kjer je drvel severni zrak proti jugu, pod tople in vlažne zračne mase. Severno od Alp je preobrat nastopil že en dan poprej kot pri nas, mi smo pa bili deležni v petek popoldne, med grmenjem in piškom, kakor je značilno za pričetek pomladi. Sedaj je že daleč od nas na vzhodu, Evropo pa je preplaval hladnejši severni zrak, ki ostane nad nami, dokler ga ne prepodi nova depresija z Atlantskega oceana.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Lahko oblačno, nekoliko stalno, zmerno hladno. — Situacija včerajšnjega dne: Velika depresija, ki prehaja na severni in centralni del kontinenta, se je znatno ojačila in je s svojim južnim robom dosegla tudi južno Evropo, kjer je pretekli dni povzročila poslabšanje vremena in včeraj celo sneg in dež. Pritisk je narasel za 1 do 9 stopinj v Hrvaški, Sloveniji in na vzhodu. Temperature so nade za 2 do 11 stopinj, najbolj na severu in severozapadu, najmanj v Primorju in južnih krajih.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Prehodno pomirjenje vremena, brez padavina in nekoliko topleje, najbrž precej jasno.

Popolna rehabilitacija

Zanimive poglavje iz jugoslovanskega kazenskega prava

Dokler je v starejših zakonodajah kazna kazena samo ta smisel, da prisiljuje storilca neko zlo za njegovo protipravno dejanje, toliko časa so se onečasujoče posledice kazenske obsodbe držale obsodbenca v večji ali manjši meri vse njegovo življenje. Čim pa je v modernih zakonodajah kodificirano kaznanje, da je namen kazni, sponkati pojavitelj in ga privedi čimprej zopet v družbo — najdemo razne predpise, ki lajšajo povratek obsodbenca na položaj, kjer bo zopet užival vse pravice in vse časti kot polnopraven član človeške družbe.

Med mnogimi institutmi, ki zasledujejo ta cilj, je tudi takozvana popolna rehabilitacija. O njej govori 3. odstavek § 90 kaz. zak.: »Po preteku petih let po prestani, zastarani ali odpušteni kazni, sme sodišče na prošnjo osebe, ki je prvič obsodena, uničiti s svojo rešitvijo za bodočnost tudi obsodbo, izrečeno zoper njo, z vsemi nje nimimi zakonitimi posledicami, če se je v tem času dobro vedla in če je škodovalancu po možnosti povrnila škodo, povzročeno s svojim dejanjem. Toda z uničenjem obsodbe se ne smejo priključati pravice tretje osebe do povrnila škoda.«

Kdor je dosegel tako uničenje (izbris) obsodbe, je oproščen dolžnosti, priznati pred sodiščem ali pred drugimi oblastmi na vprašanje o prejšnjih kaznih, da je bil kaznovan zaradi kaznivoga dejanja glede katerega je rehabilitiran. Razen tega se mora označiti ta obsodba, če je bila uničena, v izpisih iz kazenskega vpisnika, kakor se dajo sodiščem in državnim težbenim, za razveljavljeno. Ob vsaki drugi izjavi obvestil ali pričeval na osnovi kazenskih vpisnikov, pa tudi ne v kazenskih listih, se razveljavljena obsodba niti ne sme omenjati.

Popolna rehabilitacija more doseči potemtakem, kadar je: 1.) šele prvič, to je samo enkrat obsodben; 2.) če se je pet let po prestani, zastarani ali odpušteni kazni dobro vedel; 3.) če je škodovalancu po možnosti povrnil storjeno škodo in 4.) če je za rehabilitacijo zaprosil pri okrožnem sodišču, v čigar območju obsodbenec živi ali biva. Po navedenih določbah § 90/3 jgs. kaz. zak. se brišejo 1.) obsodbe, izrečene po jgs. kazenskem zakoniku kakor tudi 2.) obsodbe, izrečene po starem avstrijskem kazenskem zakoniku; iz teh drugih obsodb pa so izzete one, ki so izrečene na podlagi zakona, s katerim se začasno podaljšuje veljavnost zakonitih predpisov o kaznovanju prekrškov z dne 31. dec. (tkzv. lex Dolencica). O teh slednjih ob drugi priliki!

V pričujočem razmotrivanju je najvažnejše vprašanje, kako je razumeti določilo 3. odstavka § 90 kaz., ki pravi, da sme sodišče izbrisati obsodbo na prošnjo osebe, ki je prvič obsodena. Logična razlaga nam pove, da znači oseba, ki je prvič obsodena, tako osebo, ki je šele prvič obsodena, to je osebo, ki je samo enkrat obsodena. (Pogodna obsodba seveda sploh ni več obsodba, čim je prekusna doba potekla brezprikrmo.) Saj govori zakon jasno o osebi, ki je takrat, ko vloga prošnjo za izbris, prvič obsodena. Ne moremo pritrlditi

nazora, da je dopustno izbrisati prvo obsodbo prosilca, ki ima lahko celo vrsto obsodb, samo če so podani vsi drugi zakoniti pogoji za izbris. To po našem mišljenju napačno stališče zagovarja za enkrat tudi naše kasacijsko sodišče (gled n. pr. odločbo 168 v »Slovenskem pravniku« in pa odločbo K&K 2/32). Ni izključeno, da je do tega krivega nazora pripomogel napačen slovenski prevod predmetnega besedila § 90-3 kaz. Avtentično besedilo zakona v »Slovenskih novicah« se namreč glasi:

... može sud po molbi lica koje je prvi put osuđeno ... dočim se slovenski prevod v prvi kakor tudi v drugi Dolenc-Sajovecvi izdaji noveliranega kaz. zakonika glasi: »... na prošnjo osebe, ki je bila prvič obsodena. ... Tudi učitelji kazenskega prava razlagajo, da gre v predmetni stvari za obsodbenca, ki imajo samo eno kazno. Dr. Šilović in dr. Frank navaajata, da postane obsodbenec po uničenju ali izbrisu obsodbe zopet neoporečen; dr. B. Marković pa pravi, da se z rehabilitacijo daje boljšim elementom možnost, da postanejo koristni člani družbe. Ne bi moglo biti govora o neoporečnosti oziroma o boljših elementih, če bi se smela brisati prva sodba onih obsodbenecv, ki imajo dve ali dvajset obsodb, morda celo zbog samih zločinov! Tako se namreč smejo tmoenovati le oni prosilci, ki prošnjo za uničenje edine obsodbe, ki jih je doletela.

Nastopna avdijenca novega albanskega poslanika

Beograd, 9. aprila. M. Dopoldne ob 11. je bil sprejet v svečani nastopni avdijenci v kraljevem dvorcu na Dedinju novi poslanik kraljevine Albanije na našem dvoru g. Rauf Fico, ki je pri tej priliki izročil svoje poverljive listine. Avdijenca je trajala pol ure. Po avdijenci je sprejel g. poslanik novinarje ter jim dal daljšo izjavo o svojih vtisih z avdijence. Med drugim je poudaril, da je bil sprejet od Nj. Vel. kralja kot star znanec, saj je že pred tremi leti imel čast zastopati na našem dvoru svojo državo. V avdijenci je bilo govora o prilikah v Albaniji. Potrdil se bom, je nadaljeval g. poslanik, da se dobri odnosi, ki vladajo med Jugoslavijo in Albanijo, še bolj učvrstijo, ter si bom prizadeval, da se ojačajo tudi naši trgovski in sploh gospodarski stiki.

Novinarji so se v nadaljnjem razgovoru zanimali za prilike v Albaniji. G. poslanik je na stavljena vprašanja rade volje odgovarjal ter med drugim naglasil, da znanjuje Albanija v zadnjih letih velik napredek. Kdor je n. pr. pred šestimi leti zadržal videl Tirano, Drac ali kako drugo mesto, bi ga danes več ne poznal, tako zelo so vsa mesta spremenila zunanje lice. Na vseh straneh se gradi, izboljšuje, popravlja; zgrajene so lepe ceste, nove šole, zdravstveni domovini in sploh se dela na vseh pe ljih za čim večji napredek. Industrija in trgovina beležita velik razmah, dasi se tu v Albaniji čutijo posledice svetovne gospodarske krize.

Najstarejši lord umr

London, 9. aprila. AA. Davi je v Londonu umrl, star 95 let, najstarejši angleški lord, lord North.

Naši kraji in ljudje

Posvetovanja naših književnikov

Ljubljana, 9. aprila.

Jutri bodo v našem mestu zborovali delegati jugoslovenskih Pen-klubov. Poleg slovenskega kluba bosta zastopala tudi beograjski in zagrebški center: vsakoletni sestanki teh treh klubov so edina prilika, da jugoslovenski književniki po svojih delegatih osebno razpravljajo o vprašanih, ki se tičejo njih notranjega in zunanega mednarodnega uveljavljanja. Na jutrišnjem posvetovanju, ki se bo vršilo ob 10. uri dopoldne in ob 4. uri popoldne v dvorani

Milan Begović, ki ga ni treba posebej predstavljati, saj ga dobro pozna zlasti naše gledališko občinstvo; še v tej sezoni je naša drama uspešno uprizorila njegov komad »Bez trećega«, ki je pravkar imel premijero tudi v Beogradu. Ze prej so pri nas dajali »Božjega človeka« in »Pustolova pred vrata«; slednji komad je imel svetoven uspeh. V mlajših letih je bil Begović eden izmed vodilnih pesnikov Moderne. Nadalje so iz Zagreba napovedani: bibliotekar dr. Josip Badalić, čigar esejistična zbirka »Dostojevski u hrvatskoj književnosti« je izšla pred tedni in vzbudila nedeljeno priznanje vse jugoslovenske kritike; dr. Mile Badak, ki je izdal vrsto dobro sprejetih povesti iz življenja Ličanov in Zlatko Gorjan, prevajalec, pesnik in novinar, čigar dramo bo v kratkem uprizorilo zagrebško gledališče. Zlatko Gorjan prevaja tudi v nemščino; med drugim je prevzel nekatere sodobne slovenske pesnike, ki izidejo skupno s srbskimi in hrvaškimi v zbirki »Jugoslavische Dichtung«.

Z željo, da bi ljubljansko posvetovanje naših književnikov doprineslo k medsebojnemu kulturnemu spoznavanju in zbliznjanju ter prispevalo tudi k ojačitvi naše duhovne kulture, pozdravljamo v našem mestu ugledne književnike iz Beograda in Zagreba!

Jubilej našega brnskega prijatelja

Ljubljana, 9. aprila.

V Bnu domuje velik krog prijateljev Jugoslavije, ki so organizirani v aglini ČJ Ligi. V tej odlični družbi se posebno odlikuje častljiva osebnost prof. Hlavinka, ki je praznoval te dni svoj 70. rojstni dan.

Prof. Hlavinka se je rodil 5. aprila 1862 v Vincencovu na Moravskem. Realno je dokončal v Prostějovu, na Dunaju pa je nadaljeval s studijem na visoki poljedeljski šoli in na tehnični fakulteti. Prvo namembnost je dobil v Pragi, kjer je bil do 1888, takrat pa se je preselil med južne brate, k sosedom Hrvatim. Zaposlila ga je zagrebška deželna vlada in je odšel kot inženjer v Liko. Za mladega češkoslovaškega inteligenta so bila ta leta bivanja med Jugoslovenci v okrepitve slovenske orientacije. Povsem se je uživel v novo domovino in jo vzljubil. Delo ga je privelo tudi v hrvatsko Primorje, kjer je spoznal svojo sedanjo življenjsko družico v stari patricijskih rodbini Mladinov. Tehnično delo ga je zaneslo po vsej Hrvatski, v Slavonijo, v Srem, služboval je v Bologvaru, Križevcih itd. Najbolj vreden pa je ostal svojemu prvemu službenemu kraju Liki, kamor se je vrnil še kasneje, projektiral je vodovod v Gospiću, cesto Sv. Jurij-Krasno (preko Velebita). Zanimiv je tudi njegov projekt spojitve Plivčevih jezov s Primorjem.

Leta 1899 je bil pozvan na novo ustanovljeno šumarsko akademijo v Zagreb. Bogate skušnje, pridobljene pri strokovni tehniškem delu med Hrvati, so mu pripomogle obenem z vsemi vrhunskimi prvotnega učitelja, da je zaslovel kot profesor geodezije, vodnih in cestnih zgradb. V oporo in ojačanje studija je izdal inž. Hlavinka nebroj predavanj iz mehanike, o vodnih zgradbah, kulturni tehniki, geodeziji, o gradnji cest itd. Mnogo odličnejših inženjerjev, ki zavzemajo danes visoke položaje v naši kraljevini, se s hvaležnostjo spominjajo svojega starega profesorja.

Malo pred svetovno vojno je zapustil južne kraje, ki so mu postali nova domovina, ter se je vrnil v domačijo. Na brnski tehniški visoki šoli je dobil mesto rednega profesorja, kjer je še danes profesor za vodne zgradbe, večkrat pa je bil izvoljen tudi za dekana in celo za rektorja. To so še suhi podatki o njegovem nemotnem delu kot inženjerja in profesorja. Inž. Hlavinka pa je znan zlasti kot velik dohodnik naših fantov, ki študirajo v Bnu. Vsem tem je inž. Hlavinka pravi dobrotnik in oče. Hlavinka je bil tisti, ki je kot visoki univerzitetni funkcionar z eno potezo podpisal in izenačil jugoslovenskih dijakov z domorodnimi, usta-

novil jim je dijaško menzo, oprostil jim je visokih vpisnin itd. Vsekar imajo naši fantje dostop pod gostoljubni krov velikega prijatelja Jugoslovenov.

Kljub starosti je naš prijatelj še ves svoji in poln delavljivosti. Za svojo življenjsko nalogo si je postavil ustanovitev brnske ČJ Lige. Brnska ČJ Liga je ona najbolj marljivih, inž. Hlavinka pa ji je predsednik že od ustanovitve. Lani je bil odlikovan z redom sv. Save III. razreda. Inž. Hlavinko pomnijo iz najbolj plemenite, bratske strani vsi, ki jih je pot kdajkoli zanesla v oficijelne brnske kroge. Zlasti ga pomnijo vsi naši pevski zbori. Glasbena Matica, Učiteljski pevski zbor i. dr., ki jih je umetniška pot zanesla na bratski sever.

Dr. Vinko Hudelist šestdesetletnik

Brežice, 8. aprila.

Okrožni zdravnik g. dr. Vinko Hudelist je pred nekaj dnevi obhajal svoj 60. rojstni dan. Rodom iz okolice Velikovca je študiral univerzo na Dunaju in v Gradcu, po dokončanih studijih pa se je nastanil v Velikovu. Leta 1906. si je izbral v slovenski metropoli svojo zakonsko družico Ano, rojeno Sosovo, leta 1911. pa se

je s soprogo, sinčkom in hčerko preselil v Brežice kot okrožni zdravnik. Od mladosti je stoji ljubitelj odlično in samozavestno v naprednih vrstah ter pokaže ob vsaki priliki, da je z dušo in telesom Jugosloven in zvest idealom, ki so ga kot visokolevca uvedli v akademsko društvo »Triglava«. Kot zvest Triglavčan pohiti vedno najrajši tja, kjer se obirajo Triglavci, posebno srečnega pa se počuti v krogu mladine in ga je gotovo tudi to chrnilo tako mladega in čilega v dokaj visokih letih in pri vsej vnemi, ki jo posveča svojemu težavnemu poklicu. Tak bo ostal gotovo še dolgo vrsto let, kar mu iskreno želijo mnogostrojni prijatelji in znanci v kraju, kjer deluje že dvajset let v korist ljudstva, kakor tudi v njegovi koroški domovini preko meja.

Pri zastajajoči telesni potrebi, napetem trebuhu, odvečni železnični kislini, glavobolu, razdražljivosti, tesnobe in počutju, splošni slabosti, utrujenosti odvaža zelo mila naravna »Franz Josefovica grenčica« v želodcu in črevesju nabrane zaostanke prebave in prepreči v mnogih slučajih, da se pojavi vnetje slepiča. Najznamenitejši zdravnik tega stoletja so se posluževali »Franz Josefova« vode pri moških, ženah in otrocih s največjim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Velika brezposelnost v trboveljski občini

Trbovlje, 9. aprila.

Brezposelnost v naši dolini zavzema vedno večji obseg. Še pred par dnevi smo poročali, da je v Trbovljah okrog 500 brezposelnih. Po najnovejši statistiki pa je to število močno naraslo. V Trbovljah znaša število brezposelnih 710 oseb s 125 družinskih članov, to je skupno 835 oseb, v Hrastniku pa 297 oseb s 182 družinskimi članovi, to je 479 oseb. To so samo oni, ki so uradno znani, nepriljubljenih pa je gotovo še 150 do 200. To se pravi, da znaša število brezposelnih v trboveljski občini nad 1500 oseb. To so številke, ki dajo misliti, posebno še, ako upoštevamo, da je ono delavstvo, ki se dela, zaposleno komaj do polovice. Merodajni činitelji bodo morali poseči po najodločnejših ukrepih, da se odvrne od njega najnevarnejše, to je glad. Občina stori svoje, karitativna društva tudi, ali vse to je le kapljica v morje. Sredstva občine so močno omejena, privatna dobrodelnost ima pa tudi svoje meje, ko so po sedanjih krizi prizadeti vsi sloji. Občina je izdala za podporo brezposelnim lansko leto in letos 133.550 Din in 20.000 kg koruze, oziroma koruzne moke. Kakor rečeno, bodo občinska sredstva kmalu izčrpana. Občina bo morala vse brezposelne, ki so pristojni drugam, poslati v njihove občine. Treba bo najti še druga sredstva, da se bega omili. Predvsem pride v poštev TPD, pri kateri je naše delavstvo bilo, oziroma je še zaposleno. V času ugodne konjunkturre je imela družba ogromne dobičke. Ti naj tvorijo rezervo, iz katere bi se moralo zajemati v času slabe konjunkturre. Delavstvo ne more in ne sme nositi vseh bremen krize. Delavstvo tudi dobro

va, kako lepo je prestrbela družba nekateri uradniki inozemca, ki so bili nedavno reducirani. Poleg visokih pokojnin so dobili ti inozemci visoke odpravnine. Občina bo morala odslej zaposljevati pri svojih delih samo brezposelne, ki nimajo prav nobenih drugih možnosti za preživljanje. Isto bo moral storiti tudi cestni odbor. Tudi privatniki naj bi ravnali tako. Merodajne činitelje pozivamo, da ukrepejo potrebno, da se grozeča poplava brezposelnosti zajezi in še o pravem času prepreči glad in vse ono, kar mu sledi...

Znamenje časa in ljudi

Beograd, 9. aprila.

Teško je dandanes čilemu in zdravemu človeku, kaj pa šele onemoglemu in bolnemu, tistemu, ki je navezan na tujo pomoč, pa če se je tudi vse svoje življenje, dokler je mogel, trudil in mučil za druge vse prej kot pa za sebe.

V prošlem tednu so beograjski listi javljali, da se znani ruski pisatelj, pesnik in dolgoletni novinar Anatolij Burnakin nahaja v zelo težkem, naravnost obupnem položaju, da ga je prišla zavratna morilka jetika, da mu je nujno potrebno zdravljenje v sanatoriju, za kar pa je seveda treba gromotnih sredstev, katerih pa bolnik ne premore. Pa se je tej vesti dodajalo, da pesnikovi prijatelji privede v ruskem oficirskem domu večer v njegovo korist pod pokroviteljstvom ge. Vere Marinkovičeve, in izražalo se je upanje in prepričanje, da bo občinstvo z obilnim posetom tega večera omogočilo, da se nesrečnemu ruskemu pesniku in novinarju olajša trpljenje. Kako so se uresničili ti upi, priča le prezgovorno naslednja vest v »Pravdi«:

»Snoči naj bi se bili vršili večer v korist ruskemu pisatelju, pesniku in novinarju Anatoliju Burnakinu v dvorani ruskega oficirskega doma. Njegovi prijatelji in rojaki naj bi bili recitirali spise Burnakineve, ki je težko obolet ter išče zdravljenja in odpočitka na čistem zraku. Začetek je bil določen na 9. uro zvečer, toda niti ob pol desetih ni bilo v dvorani več kot — osem oseb. Prišel je predstavnik Rusov v Jugoslaviji, g. Strandmann, in še nekaj ljudi, ki so čutili, kaj pomeni usoda tega človeka, bolnega in v težkih gromotnih razmerah. Njegovi sorodnjaki, ki jih je v Beogradu zelo veliko (okoli 10.000 najmanj), se niso spomnili, da bi prišli in pomagali bolnemu novinarju in književniku, ki je vse svoje življenje delal in pisal samo za druge, ne skrbeč zase, tako da je sedaj zašel v najtežji položaj in težko bolan nima sredstev niti za najnujnejše potrebe. Njegova bole-

Vojna proti nevidnemu sovražniku

Kaj je protituberkulozni dispanzer? Njegovi uspehi v prvih šestih mesecih

Ljubljana, 9. aprila.

Mnogo čitateljev gre brezbržno preko poročil o protituberkulozni ligi in njenem dispanzerju, ker ne vedo čeniti pomena teh ustanov za ljudsko zdravje. V protituberkulozni ligi so se zbrali odlični bolevalniki proti najhujši narodovi morilki jetiki.

V Ljubljani so lani ustanovili s pomočjo vseh zdravstvenih zavodov dispanzer. Kaj pa je protituberkulozni dispanzer? To je zdravstveni zavod, ki ga vodi mlad strokovnjak za jetiko dr. Prodan, pomaga pa mu izvežbana zaščitna sestra bolničarka. Naloga zavoda je, da izsledijo vse jetičnike, ki imajo odprto jetiko in prepreči širjenje jetike na zdravo okolico.

Pravkar je izdal dispanzer poročilo o prvih šestih mesecih svojega koristnega delovanja. Zavod je obiskalo v tem kratkem času 955 oseb, prvič je bilo preiskanih 472, ponovno 97 oseb. Odprti, to je nevarno kužniki, primerov je izsledil dispanzer 24. Če pomislimo, koliko zdravih ljudi okuži en sam tak jetičnik, vidimo, kako važno je delo tega zavoda. V opazovanje je bilo sprejetih 612 članov iz jetičnih družin. Izmočke je preiskal dispanzer 111 bolnikom, in ugotovil jetiko v 27 primerih. Krvnih preiskav je bilo izvedenih 144. Z Röntgenom so pregledali 676 bolnikov in so napravili 15 röntgenskih slik. Preiskavno je zavod s tuberkulizmom cepil 506 ljudi in ugotovil jetiko v 241 primerih. Zaščitna sestra je obiskala 181 bolnikov. Stanovanja, ki so neprimerna in ne zdrava, je odkril zavod pri 101 stranki.

Protituberkulozni dispanzer pa ne le preiskuje bolnike in preprečuje nadaljnje okužbe, temveč tudi zdravi v nekih primerih jetičnike. V teku prvih šestih mesecev je zdravil 45 bolnikov in je dal 15 umetni pnevmotoraks (umirjenje in stisnjenje pljuč z vtisnjenjem zraka v bolno plat pljuč).

Mestna občinska bolnica v Beogradu

Beograd, 6. aprila.

Dasli ima naša prestolnica celo vrsto bolnišnic, se vendar s hitrim njenim naraščanjem vse bolj in bolj čuti potreba znatnega razširjenja obstoječih in zgradba novih zdravstvenih zavodov. Mestna občina beograjska se je odločila, da zgradi mestno občinsko bolnico, ki naj vsaj kakor koli zadovolji potrebe beograjskega prebivalstva in temo pogledu. Vse beograjske bolnišnice imajo namreč sedaj 941 postelj, ki so zasedene vse po 360 dni v letu, dočim normalna povprečnost znaša samo 250 dni v letu.

Sklep, da mestna občina zgradi svojo bolnico je bil storjen že lani. Po tedanjem načrtu naj bi se bili zgradili trije paviljoni. Z najmodernejšo ureditvijo vred naj bi bila taka mestna bolnica stala 30 milijonov dinarjev. Ker pa je gospodarska kriza prisilila vedno bolj in bolj, se je mestna občina morala odreči prvotnemu načrtu, ali nikakor ni hotela popolnoma opustiti svojega namena, ker je potreba paš preočitna. Treba se je bilo torej odločiti za stavbo v manjšem obsegu, a sredstva naj bi dobila občina iz fonda narodnega dobrotnika Nikole Spasića, ki je pred leti zapustil 510 tisoč dinarjev za zgradbo bolnice, in sicer 350.000 za zgradbo bolnice v Beogradu, 160 tisoč pa za zgradbo dveh manjših bolnic v provinci. Fond Nikole Spasića znaša sedaj okoli 7 milijonov dinarjev in bi pripadali mestni občini beograjski 4 milijoni. Ker se pa s takim zneskom ne da zgraditi bolnica, kakor si jo je v skrajnem načrtu zamislila mestna občina beograjska, je mestni občinski svet zaprosil, da se Spasićev fond v celoti prepusti mestni občini, a svojo prošnjo je utemeljil z dejstvom, da se v beo-

Brezhibna nolt sveža kot popček

ako rabiš dnevno ELIDA CREME de chaque heure

zen pa zahteva hitrega zdravljenja. Tako je ta dobrodelni večer, za katerega se je mogel pričakovati iskren odziv burnakinih rojakov, ostal popolnoma neobiskan, dasti je vsekako bila njihova moralna dolžnost, da se odzovejo v tem primeru in s obilnim obiskom mudijo pisatelju možnost zdravljenja, ki mu je toliko potrebno.

Tako »Pravda«, ki bi pa bila mogla dati, da so bili istega večera razni ruski zabavni lokali, »Ruska lirica«, »Jaz« itd. prav dobro obiskani in da je tu bilo lepo število rojakov pesnika in novinarja Burnakina, ki gotovo prav dobro poznajo njegovo delo in njegov težki položaj. Prazna dvorana na dobrodelnem večeru zanj: pač znamenje časa in — ljudi!

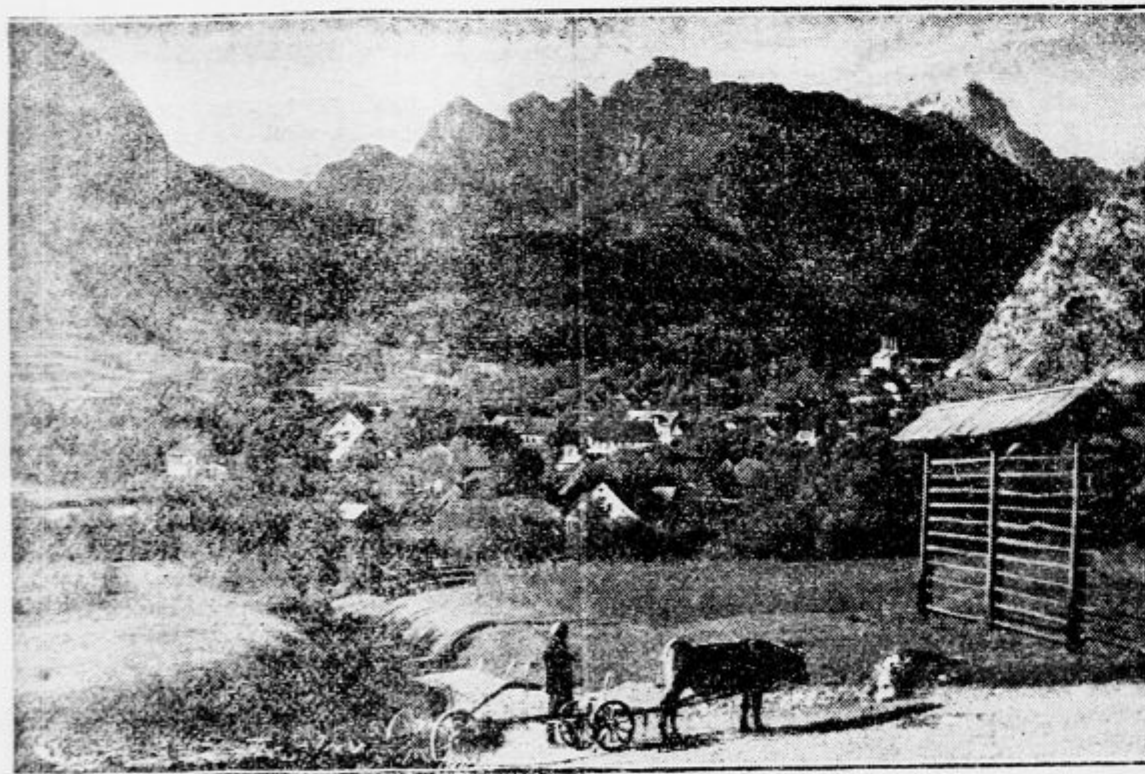
Zelo sumljivih in verjetno jetičnih je našel dispanzer 37 bolnikov, škrofuloznih in na žlezah jetičnih pa 199 oseb. Bolniško zavarovanih je bilo 173 dispanzerjskih bolnikov. Obistva so poslala 15, bolnice in zdravilišča 7, privatni zdravniki 29, šolska poliklinika 236, zaščitna sestra je pa izsledila 212 jetičnikov.

Dispanzer pa ne daje bolniku le pouka in zdravlil, temveč tudi hrano, ki je v mnogih primerih prav tako važno sredstvo za bolne bolnike, kakor prvo dvoje. Seveda ne more v tem pogledu zadostiti vsem potrebam, ker nima dovolj sredstev. V svojem delovanju je doslej razdelil dispanzer bolnikom 4431 mleka, 1714 kg kruha in izdal 6000 Din za bio-mleko ljudskošolskim otrokom, ki so ogroženi po tuberkulozi. Dispanzer je razdeljeval tudi razkužila, izposojal žepne pijačevalne in toplovere. V 2 primerih plačuje operativne stroške v hiralinu Sv. Jožefa, v enem pa nosi polovične zdravilne stroške.

Neprilakovan na val dispanzer je dokazal kako je bila ta ustanova v Ljubljani nujno potrebna. Posebno danes v času splošne gospodarske krize je postal dispanzer edino zatočišče mnogim bolnikom, ki so izgubili zaradi skrajšane bolezenske dobe v bolniških blagajnah pravo na zdravniško pomoč, a so se nesposobni za pridobitveno delo. V dispanzerju so bili deležni brezplačnega zdravljenja in drugih pripomočkov.

Vsi, ki jim je na srcu zdravje naroda, bodo največ koristili na naslednjem, čemotno podprejo vzvišeno delovanje protituberkulozne lige, ki je prišla nesebečno in, kakor vidimo iz prvega poročila, uspešen boj proti jetiki. Namesto podpiranja raznih sumljivih delomirnežev daruje po svojih močeh za borbo proti jetiki na čekovni račun št. 15.531 Osrednji protituberkulozni ligi v Ljubljani.

Kako skrbi Mojstrana za tujski promet

Tujeko-prometno društvo Dvoj-Mojstrana je imelo prošle nedelje svoj redni občni zbor, katerega se je udeležil tudi ravnatelj Zveze za tujski promet g. Pintar, ki je dopoldne predaval v osnovni šoli o povzdigi tujkega prometa. Občni zbor je vodil predsednik g. Zupan, ki je uvodno omemil, da proslavlja društvo letos 25. letnico svojega obstoja. Na njegov poziv so se zborovali oddolžni spominu umirlih društvenih članov. Društvo se je uspešno udeležilo tujeko-prometne razstave v Ljubljani, na kateri je razstavilo lepo izdelan relief. Občina je šla društvu v marsičem na roko, treba pa bo še marsikaj ukreniti zlasti v pogledu higijene. Prvi del kopališča je že gotov in bo kopališče sčasoma odgo-varjalo vsem modornim zahtevam. Ker društvo ni imelo dovolj denarja za to važno in potrebno zgradbo, je bilo treba najeti večje posojilo. Tajniško poročilo, ki

ga je podal g. Kramer, beleži v lanskem tujekem prometu 1150 oseb z 988 premočninami. Splošna gospodarska kriza se seveda obseva tudi pri tujekem prometu. Društvo si je nabavilo lične prospekte, ki pa niso obremenili društvene blaginje. Najpenninska pogodba za skakalnice se je zelo ugodno podaljšala za daljšo dobo. Blagajnik g. Tojar je razložil društveno premoženjsko stanje. Izdatki za kopališče znašajo 30.582 Din. Banske uprave je k njim prispevala 3000, društvo Putnik pa 5000 Din. Ob zaključku zborovanja, ki je dokazalo, da vrši društvo v celoti svojo nalogo, je podal ravnatelj g. Pintar več smernic za povzdigi tujkega prometa ter ob tej priliki priporočal točno evidenco tujskih sob, čiščenje potov, društvenim članom pa največjo solidarnost, ki edina vodi do uspehov.

Lepite na pisma znamke protituberkulozne lige!

Ing. arch. Kregar Rado:

Gradimo v lesu

Povsem zgrešeno je, posnemati velike narode v stvarih političnega in gospodarskega značaja, ki presegajo naše življenjske sile in ne odgovarjajo našim sobnim potrebam. To, kar je za ene samoočisti razumljiva življenjska potreba, je za druge, če ne nedosegljivo, kvarno in more imeti pri forsiranem izvajanju katastrofalne posledice.

Postanek, ekstenziona upravičenost in razvoj gradnje železobetonskih, železnih, jeklenih itd. stavb je za vsemesta, predvsem inozemska (Amerike, Anglije, Nemčije in dr.), nekaj povsem naravnega. Koncentracija milijonov ljudi, trgovskih, bančnih in drugih podjetij na omejenem mestnem teritoriju, stavi v stavnem oziru zahteve, ki se jih more rešiti le s skrajno izrabo gradbenega prostora, ki je ploskovno reduciran na minimum in dosega zaradi špekulativnih razlogov maksimalno vrednoto. Z gospodarskega stališča lastnika se mora ta oziroma odmerjeni gradbeni prostor skrajno izrabiti, da se more doseči odgovarjajoča amortizacija v stavbi investiranega kapitala. S stopnjevanjem števila nadstropij se da uravnovesiti izdatki za stavbni svet. Čim dražje je ta, tem večje mora biti število nadstropij in se stavbe pri skrajni potencialnosti v izvajanju tega načela oblikujejo v nebotičnike. Ako pa se upoštevajo številne druge okolnosti, kakor: trdnost gradbenega materiala, njegova cena in dobava, komplicitnost konstrukcij, komplicitnost notranje organizacije prostorov, higijske prilike glede zračnosti in razsvetljave, oteževanje javnega prometa itd., potem so tudi v tem oziru stavljene gotove meje, ki jih je treba upoštevati s stališča javnih interesov.

Skrajna izraba gradbenega prostora ni vedno v skladu s povečanimi izdatki za drag gradbeni material, ki mora prevzeti izredne napetosti, nastopajoče zaradi kolosalnih obtežitev. Dalje zahteva izvršitev stavb v železobetonu, jeklu itd. draga, kvalificirane delavske moči, katerih plače so z ozirom na sezonsko delo še mnogo večje od ostalih. Predvsem pa se mora upoštevati obremenitev našega narodnega gospodarstva s uvozom inozemskega gradbenega materiala, pa naj si bo sirovin ali gotovih produktov. Ako se upoštevajo te izdatki za razširjenost cest in riziko zaradi potresnega raje, posebno za Ljubljano, potem ne ostane veliko od ekonomskih pridobitev na izrabi in povečani vrednosti gradbenega sveta (percele).

Ono pa, v čemer bi morali posnemati inozemstvo, posebno moderni amerikanizem in kar bi nam lahko služilo za vzor ekonomskega stavbarstva, predvsem v gradnji lesenih stanovanjskih in drugih utilitarnih stavb manjšega obsega, tega ne vidimo. Ogromne rezerve lesa, ki jih ima naša država v svojih gozdovih, nam nudijo enako, kakor one v Ameriki, vse pogoje za razvoj in popolno zaposlitev lesnogradbene obrti in industrije. V lesnih produktih izpopolnena (za izdelavo heraklita, insulita, plošč iz vezanega lesa itd.) danes obstojata lesna industrija bi mogla do malega kriti vse potrebe, ki jih stavi rešitev stanovanjskega vprašanja. Istočasno pa bi se omilila današnja kriza lesne trgovine, obrti in industrije, kakor tudi brezposelnost tozadevnega delavstva.

Neupravičeni predsodki proti lesu, kot gradbenemu materialu (gradivu), temelje predvsem na primerih zgradb s tehnično zastarelimi konstrukcijami, neekonomski izrabi lesa, površni izvedbi in provizornem značaju zgradb ter slabem uporabljenem gradivu, torej predvsem na nedostatkih konstrukcijskega značaja in tehnične izvedbe, ne pa na nedostatkah gradbenega materiala kot takega.

Ta neutemeljeni odpor proti lesenim zgradbam je v novejšem času v inozemstvu že močno popustil. Vse one države, ki grade velikopotezno stanovanjske in druge utilitarne stavbe (otročka zavetišča, okrevališča, manjše šole, bolnice, razne higijske in športne zgradbe itd.), se vračajo k lesu kot najcenejšemu, a polnovrednemu gradivu. Malo znano je dejstvo, da ravno Amerika, katero poznamo v gradbenem oziru po njenih nebotičnikih, zgradi letno preko 300 tisoč lesenih stanovanjskih hiš, poleg številnih tovarn in drugih zgradb. Skoro neverjetno je dejstvo, da stanuje od 130 milijonov Amerikancev 80 milijonov v lesenih hišah. Iz navedenih števil se more presoditi, kako kolosalen razmah je zavzela v Ameriki lesna gradbena stroka. Neizčrpne rezerve lesa ameriških gozdov omogočajo nizke cene tudi pri najboljših kakovostih in ustvarjajo absolutno konkurenco vsakemu drugemu stavbnemu gradivu.

Iz popolnoma enakih razlogov je pri nas zopetna uporaba lesa kot stavbnega gradivo utemeljena in nujno potrebna z ozirom na obstoječo veliko krizo lesne trgovine, obrti in industrije ter brezposelnosti tozadevnega delavstva.

Važen moment tvori tudi močno razvita lesna industrija, ki nudi ekonomsko, tovarniško obdelavo lesa in strojno izdelavo sestavnih delov ter notranje opreme. Les, obdelan zgolj po izkusnih tesarske obrti, ne odgovarja več zahtevam v industrijskem in statičnem oziru. Toda kot tovarniški produkt, s strojem obdelan material, je v tehničnem in gospodarskem oziru enakega pomena kot vsako drugo gradivo.

Z ozirom na povsem svojevrsne lastnosti zahteva les tudi lastne konstrukcije in z njimi zvezane forme, ki dajo lesenim zgradbam karakteristično, individualno lice. Običajne detajlne konstrukcije, kakor tudi gotovi danes preživljeni principi bišve lesnogradbene tehnike, so se zelo opustili, deloma se uporabljajo le še v predalčnem sistemu. V vseh ostalih sistemih pa prevladujejo sodobne, ki se sicer razlikujejo od bivših, ki pa so kljub vsemu logično in organizirano nadaljevanje stoletnega razvoja lesnogradbene stroke in umetnosti.

Poleg tehničnih razlogov gospodarskega značaja (cen, dobave in obdelave gradbenega materiala), govore še številni drugi razlogi za čim večjo uporabo lesa v gradbeni svrhu in to so predvsem gradbenotehnični momenti. Kvalitetna vrednota lesenih zgradb ne zaostaja v nikakem oziru za masivnimi, zidanimi. Iz dosedaj obstoječih je razvidno, da je les pri pravilni pripravi, obdelavi in uporabi v polnem obsegu in trajno odporen proti vsem vremenskim vplivom in je izolirna možnost v vsakem oziru izvedljiva (n. pr. proti vlazi, zvoku, temperaturnim spremembam itd.). Razumljivo pa je, da je trajnost in odpornost lesa odvisna od njegove kvalitete ter pravilne tehnične obdelave in uporabe. V tem oziru imajo inozemske države, predvsem Nemčija, predpisane točne norme, tako za kvaliteto lesa, kakor tudi za izvedbo lesenih zgradb v popolnem. Pri vsemnem upoštevanju navedenih

denih predpisov je garancija za amortizacijo podana in ni v tem oziru nikakoga zadriža za pridobitev hipotekarnih posojil. Znanstveno ugotovljena je trajnost pravilno izoliranega lesa tako na podlagi stoletnih izkušenj, kakor tudi na podlagi preizkusov v modernih tehničnih laboratorijih.

Veliko prednost pred drugim gradivom nudi les z ozirom na njegovo produkcijo, obdelavo, pripravo in montažo sestavnih delov. Možnost izdelave gradbenih sestavnih delov in konstrukcij s pomočjo strojev v delavnicah, daje možnost popolne industrializacije in s tem zvezane racionalizacije lesnogradbene stroke. Izvensezonska, celoletna industrijska izdelava sestavnih delov po enotnih tipih in normah, mora ustvariti absolutno konkurenco vsakemu drugemu gradivu (gradbenemu materialu).

Takojšnja uporaba popolnoma suhih lesenih stavb, brez predhodne sušitvene dobe, ki traja pri masivnih zgradbah v surovem stanju preko zime, do popolne izsušitve pa dve leti, omogoča tudi takojšen začetek amortizacije investiranega kapitala. Gradbena doba je omejena na par tednov, ker se omeji le na zidanje temeljev na stavbišču in montažo sestavnih delov, ki so v skladišču, ali pa so se med tem časom izdelali. Ker je montaža mogoča v vsakem času, tudi pozimi, odpadejo večji izdatki za višje plače sezonskih delavcev. Ker je sestava in montaža razmeroma lahka in enostavna in za to niso potrebni profesionalni delavci, se izdatki na mizdah znatno znižajo. Montažo ene enodružinske vile izvrše v Ameriki štirje delavci pod vodstvom enega polirja v štirih do petih dneh.

Zaradi mnogo tanjših nosilnih sten je pri isti kvadraturi zgradbene ploskve, v stanovanjske svrhe izrabljena površina za ca 12 odstotkov večja kakor pri masivnih zgradbah. Veliko večja je dalje v lesenih hišah uporaba vzidanege pohištva, kar zopet poveča pri isti zgradbi površino obseg uporabnega prostora. Z ozirom na mnogo lažji gradbeni material je obtežba terena mnogo manjša in se morejo izmere (fundamentov) znatno reducirati. Dalje odpade vsako izsekavanje kanalov in utorov za razne inštalacije, ker se morejo v lesenih zgradbah polagati v prazne vmesne prostore sten in stropov.

Tudi vsi pomisleki glede požarne nevarnosti odpadejo pri pravilni uporabi modernih izolacijskih in zavarovalnih sredstev (ob-

Nepriznani najmanjši

odvisnost vsakega organizma, kakor se prilega starosti, obetnosti, vročavosti, hladnosti, telesa, dihanja, gibov, revmatizma in revmatičnih bolezni

»PLANINKA« CAJ BAHOVEC

in zdravilnih soli, popotuje cirkulacijo krvi, daje silam elastičnost, preprečuje poopneje ali in v zvezi s tem snake starosti.

Zahtevajte povsod, toda izrecno »PLANINKA« CAJ BAHOVEC v ploščastih paketih s napisi in izdelovalca:

Lekarna Mr. ph. BAHOVEC, Ljubljana.

log, izolacij itd.). Inozemske zavarovalne družbe (n. pr. v Nemčiji) ne zahtevajo pri lesenih zgradbah, ki se izvrše po normiranih predpisih, nikake višje zavarovalne premije, kot pri masivnih. Požarna nevarnost ni namreč nič večja, ker je tudi pri masivnih zgradbah vsa notranja izvedba tal, stropov, mizarskih del in stanovanjskega mobilijara lesena in je nevarnost baš v materialu te oprema, ki je v obeh slučajih isti.

Ako se upoštevajo vse navedene prednosti, potem je jasno, da so lesene stavbe enakovredne masivnim, seveda pa se morajo izvesti tudi vsa ostala strokovna dela solidno in iz najboljšega materiala. Parketna tla, po potrebi ksilolitna, ali teraco, dalje vse inštalacije, pleskarska, slikarska dela, vsemu se mora posvetiti enaka pažnja, potem bodo lesene stavbe enako reprezentantne in bodo izboljšale značaj provizornosti, podrejenosti, nesolidnosti in vsega onega, kar nas danes od njih odbija.

Tudi iz estetskega, umetniškega stališča morejo lesene stavbe zadovoljiti tudi razvijeno oko. Dražest njihova leži baš v lastnosti materiala, to je njegovi strukturi, lahki in elegantni konstruktivnih delov. Barvna obdelava zunanjih ploskev mora v veliki meri nadomestiti dekorativne elemente, s katerimi je operirala tradicionalna tesarska umetnost in je bila zaradi nepravilne tehnične obdelave lesa (rezbarije) škodljiva trajnosti stavbe. Važno je, da se temu načinu fasadne obdelave v moderni fasadni obdelavi izogibamo in so prav zato vsi oživilni narodni motivi žvicaškega, gorenjskega ali kakršnegakoli si bode tradicionalnega sloga za stavbo škodljivi

in neomestni. Za sentimentalni romantizem ni mesta v moderni lesnogradbeni stroki.

Kušljan - slovenski arheolog

Ljubljana, 9. aprila.

Na članek »Naši arheologi o starih na Krškem polju«, ki je izšel 15. p. m. povodom mojega članka »O krških starinah« v »Jutru« 12. p. m. odgovorjam:

Znano mi je bilo, da se vrše na Krškem polju oficijelna raziskovanja. Toda kakor je to samo od sebe razumljivo in kar članek sam priznava v zelo omejenem obsegu. Proti širši akciji pa sem sam skušal navesti nekaj argumentov. Pripomniti bi pa hotel še nekaj. Za zaščito starin še dolgo ne zadostuje zakon (pri nas avstrijski, ker leži naš menda od leta 1929, še nedokončan), ki ga poznajo samo juristi in arheologi, ne pa tudi oni, ki ga kršijo. V krajih kjer se pri dnevnem delu dostikrat dogaja, da zadenejo na zgodovinske najdbe (in tak kraj je krška in šentjernejška dolina) zapadejo te navadno uničeni. V takih krajih bi bila torej nujna primeren pouk ali pa neki posrednik med slučajnim najditeljem in muzejem. Niti ni treba končno, da bi bil to lokalni muzej.

Dalje moram ugotoviti, da do danes še nihče ni čutil potrebe zabranjati ali kontrolirati članke, kakor je moj in da mi do danes ni znan primer, da bi tak članek v kom zbudil prepovedane nagajenja. V nasprotnem primeru bi bilo treba prepovedati prav tako tudi oficijelna izvestja.

Predvsem pa nekaj besed o sklenjenosti ali nesklajenosti računov zaslužnosti arheologa-samouka Kušljana, kateremu se je zgodila očitna krivica. Ker pisec članka očitno ne pozna Kušljanovega dela za razne muzeje (Rudolfinum, Dvorni muzej na Dunaju in Carolino-Augustineum v Salzburgu), nikakor ne bi smel ocenjevati ali kakorkoli kvalificirati njegovega dela.

Zanimalo nas bo Kušljanovo sodelovanje pri ljubljanskem muzeju in priznanje, ki ga je zato žel. Iz pisem kustosja Müllerja, od katerih se je ohranilo petdeset, naj navedem tu in tam kak stavek:

»...Čelada (gre za opis) iz Zgornjega Loga je ravno v tisku in upam da bode to popisano in Vašo pohvalo zadovoljilo...« (15. II. 1897.). »...delajte po Vaši dobri vesti in blagem mišljenju za našo domovino. Za Vašo pohvalo pred svetom bodem jaz skrbel...« (28. IV. 1897.). »...stortim danes poročilo o Vaših lepih uspehih...« (29. V. 1897.). »...Zgodovina poznajših dni je strogi ali pravičen sodnik. In da bode sodba resnična in poštena (!) na to bodem jaz skrbel...« (4. VII. 1899.).

Ze iz teh besed sledi, da je bil Kušljan ob koncu preteklega in v začetku tega stoletja odličan sodnik našega muzeja in da mu ne more nihče odrekati priznanja, še manj pa v imenu narodnega muzeja, ki mu ga je sam dal v polni meri. Izpovedava, ki jih je dobil od našega muzeja, so se — žal — izgubile.

Pisec članka pa ima še težavo s nekimi dopisi Orednje komisije, ki postavlja Kušljanovo idealno ljubezen do arheologije v neko posebno luč. Toda ta luč bo temeljito spremenila svojo barvo, kakor hitro povem, da je bila po besedah Müllerjevih to spetoglavščina gosposke. Sverpa zahteva širšega komentiranja.

Kušljan je prav takrat odkril eno najinteresnejših in največjih najdišč šentjernejške doline iz koltske dobe. To je prišlo na uho tudi dunajskemu Dvornemu muzeju in Centralni komisiji. Treba je bilo za vsako ceno pridobiti Kušljana za Dvorni muzej. Josef Szombathy, kustos Dvornega muzeja je zvedel za novo odkritje sredi potovanja v Lindau ter je še istega dne Kušljana brzojavil ter pisal dvojce pisem (datirano vse v Weidhofenu 30. VIII. 1899.), iz katerih je videti, s ka-

kim interesom in poželjenjem je Dunaj opazoval Kušljanovo delo. Od takrat je Dunaj polagoma vcepjal našemu muzeju nezaupanje do Kušljana. Dopis Orednje komisije od 28. nov. 1899 pa je zadnja gesta, s katero so razdružili Kušljana in ljubljanski muzej, ki je takoj nato odtegnil Kušljanu običajne kredite. Od običajne peska, ki ga je Dunaj znal nasuti našemu muzeju v oči ni ta niti šutili premetene igre in tako še danes razni dopisi begajo naše arheologe, da ne vedo kam z njimi.

Nepopravljivo napako je naredil takrat naš muzej, zakaj rdeče galske najdbe, ki bi bile nam v velik ponos, so šle v tujino. Da je tudi Dunaj znal prav centi Kušljanovo delo, kakor svoj čas Müller, in da je že on razlikoval med kopanjem in kopanjem, nam jasno priča dejstvo, da je baš njega izbral, da bi pod njegovim vodstvom in na njegovih najdiščih praktično študirali slušatelji dunajske univerze, tako klasična so bila njegova odkopavanja. To namero je preprečila samo vojna, ki je ustavila sicer njegovo praktično delo, ne pa teoretičnega študija, ki ga je svoja zadnja leta tako vneto gojil. V zadnjem pismu izreka Szombathy še željo, da naj bi Kušljan takoj po vojni nadaljeval svoje »znanstveno delo«. Žal da ga je v tej nameri prehitela smrt.

Ako upoštevamo le te skromne drobec, ki sem jih zapisal za informacijo, vidimo, kako naivno je vsako »priljubljanje vrtovnjače« v primeru Kušljanovih razkopavanj, kakor to hoče članek »Naši arheologi...«

Ivo P.

Zivljenje v Kamniku

Kamnik, 8. aprila.

Občinski odbor je na svoji zadnji seji prekladal sklep odbora iz leta 1928, glede premetitve kamniške smodnišnice. Na seji se je končno uveljavila tudi rešila vprašanja jeza pri novotrkem mostu. Jez, ki je bil zgrajen pred leti brez predhodnih načrtov, je voda vsako leto temeljito zdelala, da je bil potreben vednega popravila. Bistrica je napravila tudi veliko škodo na obeh bregovih ob jez, kjer je izpodkopala in odnesla precej sveta. Zgodnje popravilo je stalo občini skoro 10.000 Din, danes pa je jez zopet skoro šteto podrt. Pilote, ki so bili do 3 metro globoko zabiti v dno struge, je Bistrica temeljito izpodkopala, da ne drže več. Po izdelanih načrtih se bo namesto dosedanjega lesenega zgradil nov zidan polkrožen jez, ki bo stal kakih 25.000 Din. Večjo vsoto pa bo treba tudi pripraviti za zavarovanje obeh bregov. V letošnjem letu se bo izvedla elektrifikacija Perovega in nove stanovanjske kolonije na Zapricah. Betonski podstavki in drogovi so bili postavljeni že v jeseni, treba bo napeljati še žice in zgraditi transformator. Odbor je odobril, da se takoj razpiše dela za zgradbo jez in transformatorja.

Bilanca prosvetnega življenja v letošnji sezoni je prav ravna. Delovanje obh kamniških odrov, ki je bilo lani živahno, je letos precej ovrnil novi kino. V Citalnici razen uspele sokolske akademije v proslavo 100letnice rojstva dr. Miroslava Tyrša še od decembra ni bilo nobene predstave. Za zaključek pa se vendar pripravila izvirno domače delo, ki ga je pisal kamniški rojak učitelj G. Alojz Peterlin. G. Peterlin je že dalje časa pripravil to delo, pred kratkim pa ga je predelano v novi obliki izročil Citalni/čemu dramskemu odseku v uprizarici. Vloge so razdeljene med najboljšje /čitalniške igralce. Za vprizaritev, ki bo proti koncu aprila, vlada veliko zanimanje.

Podružnica Štajerskega in vtrznškega društva je priredila v nedeljo filmsko predavanje o zatiranju sadnih škodljivcev. Dvorna kinematografija je bila napolna. Predaval je tajnik Kmetijske družbe g. Katol.

Kmetijski vestnik

Vpliv gnojenja na kakovost pridelkov

Kljub pouku in razširjeni propagandi za izvedbo pravičnega gnojenja bodisi z domačimi gnojili (hlevskim gnojem, gnojnic, kompostom), bodisi z umetnimi gnojili (superfosfatom, apnenim dušikom, 40% kalijevo soljo in v zadnjem času s mešanim gnojilom nitrofoskatom) je mnogo kmetovalcev, ki še nimajo pravega vploga v pravilno rabo gnojil.

Sicer se čujejo včasih pikre opazke na raznih zborovanjih, češ: »O umetnih gnojilih čitkajo že vrabel na strehi, nikar nas ne nadlegujte in ne dolozite s tem! Če se pa razgovarjaš s takimi vsevedci, se pa pokaže, kako plitvo je njih znanje v tem pogledu.« Eno vredo štupe, se glasi njih naročilo, in to naj zadostuje za vse. S tem je mišljen seveda rudninski superfosfat, ker je najcenejši od vseh umetnih gnojil. Če več, kako nekateri mešajo umetna gnojila, se morajo začuditi, da sploh kaj zraste. Ilvala Bogu, da gnojimo pri nas skoro vsakemu sadežu s hlevskim gnojem, sicer bi doživeli mnogo razočaranj.

Na splošno vzelo ločimo poljske rastline v dve glavni skupini, v ono, ki potrebuje mnogo gnoja (to so predvsem okopavine), in ono, ki zahteva sicer dobro obdelano zemljo ali pognojeno le malenkostno z domačim gnojem in nekoliko bolj s gotovimi umetnimi gnojili. To moramo pri gnojenju upoštevati. Vsaka površina stane lahko mnogo denarja za prazen nič, a še škodo imamo lahko.

Vsekakor je tudi zanimivo vedeti, kakšen vpliv imajo nekatera gnojila na kakovost posameznih pridelkov. Dobro pripravljen hlevski gnoj tvoril podlago vsemu gnojenju, medtem ko sta gnojnica in tudi naveden kompost že bolj enostranski gnojilo, ki ju moramo izpopolnjevati. Pa tudi s samim hlevskim gnojem ne moremo nikdar doseči najvišjih in tudi ne kakovostno najboljših pridelkov.

Znano je, da vpliva dušik na bohotno rast rastlin. Listi, poganjki in plodovi postanejo izredno zastavni in veliki in izredno zdrave barve in lepe oblike. Preobilica enostranskega gnojenja pa povzroča, da so rastline podvržene raznim nepravilnostim in boleznim, n. pr. da les slabo dozoreva v jeseni, plodovi raiši gnijejo in tudi kakovost plodov ni brezhibna. Žita n. pr. rada poleže, dreve napada rak in tako naprej.

Glede fosfornih gnojil (superfosfata) bi pa bilo omeniti, da vplivajo predvsem na razvoj semenja in sploh na krepkost stebelovja. Kdor želi pridelati lepo in kleno ži-

to, je bolj ali manj navezan na rabo domačega superfosfata. Fosforna gnojila vplivajo tudi na hitrejšo sorenje plodov kakor tudi lesa, ki postane čvrstejši in vztrajnejši.

K neobhodno potrebnim gnojilom je prištevati tudi kalij. To gnojilo dajemo rastlinam v obliki 40-odstotne kalijeve soli. Znan je izredno dober vpliv kalija na boljše kakovost pridelkov kakor tudi na njihovo trpežnost in vztrajnost, predvsem pa na večji pridelek.

Številni poizkusi s temi gnojili, uporabljenimi v pravem razmerju in primerni količini, so natančno doznali, da je raba umetnih gnojil, in to apnenega dušika, superfosfata, 40-odstotne kalijeve soli ali mešanega gnojila nitrofosfata, upravičeno in dobičkonosno kljub gospodarski krizi pri vseh važnih poljskih rastlinah (krompirju, pesi, koruzi) kakor tudi pri sadju in vinski trti.

Fr. K.

Kalorije in vino

Specifična toplota katkega telesa je tista količina toplote, ki je potrebna, da segreje 1 kg tega telesa za 1°C. Od vseh teles ima vada največjo specifično toploto, ki služi za enoto toplotne množine ali kalorije. Kalorija je torej enota za merjenje toplote, ki enoto vode ob navedenem zračnem pritisku ogreje od 14,5 na 15,5°C. Toploto, ki jo daje hrana, merimo tudi s kalorijami. Hrana nekako zgori v telesu in tako ustvarja življenjske energije.

Znanstvenik Brunet je pred 10 leti izračunal, da potrebuje človek dnevno 2500—3000 kalorij. Na vprašanje, koliko kalorij je v nekaterih hranilih, je odgovoril v svrhu primerjave takole:

1 g beljaka	3.5 kalorije
1 g sladkorja	4. — »
1 g alkohola	7. — »
1 g tolišče	9.35 — »
1 liter vina s 70 g alkohola (to je prav šibko vino s samo 8.4 volumnega % alkohola od mošta s 14% sladkorja) pa ustreza 760 kalorijam.	
Po Peytelnu je stalo 1.000 kalorij leta 1922, frankov:	
v mleku	0.75
v vinu	0.77
v svinjskem mesu	0.83
v pivu	0.85
v sadjevcu	1.18
v jajcu	1.52
v govedini	1.54
v perutnini	2.44
v mesni juhi	4.80
	A. 2.

S kupovanjem

SREČKA

ZA ZGRADBO KATEDRALE

DOBODELNEGA DRUŠTVA SV. VINCENCIJA V BEOGRADU

SE NAJLAŽJE OMILI BREZPOSELNOST

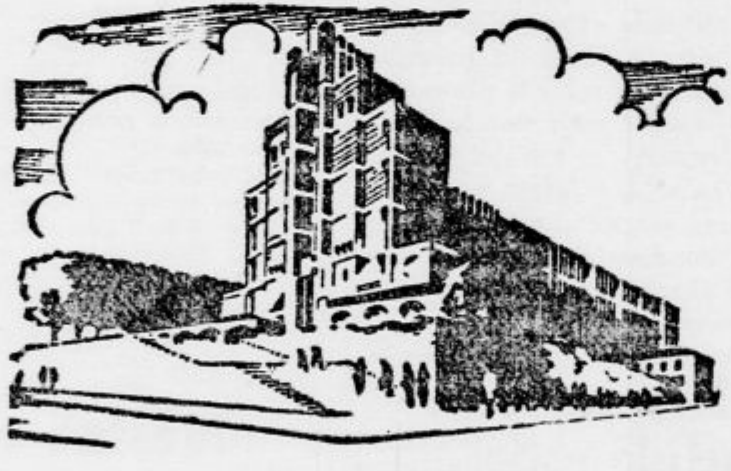
Na postv pariškega kardinala, ki je predlagal gradnjo cerkva, da bi se odstranila brezposelnost, zbrano je v Parizu toliko denarja, da se je moglo v času 4 mesecev pričeti z gradnjo 32 novih cerkva. (Iz pariških dnevnikov)

POSNEMAJTE TA PLEMENTI VZGLED,

ker edino popola uspeh koterijskega podjetja lahko omogoči

VISOKI CILJ ZA ZGRADBO KATEDRALE

in istočasno nudi stotinoma trajno možnost zaposlenja!

MALE VLOGE:

Dvojn srečka	1/1	1/2	1/4
Din 200.—	100.—	50.—	25.—

vsakomur omogočajo, da si nabavi srečko, a ogromni dobitki:

Dvakrat	Din 2.500.000.—
Dvakrat	Din 500.000.—
Desetkrat	Din 100.000.—
Stokrat	Din 10.000.—

bodo bogato nagradili plemenitost Vaše žrtve!

ŽREBANJE

1. MAJA 1932

SREČKE PRODAJAJO: vsi župni uradi, kolektura, denarni zavodi, cerkvene in dobrodelne ustanove itd

Centrala: Prodajna podružnica:

BEOGRAD, Ulica Jovana Ristića 20 ZAGREB, Tvrtkova ulica 5.

Kraljevo kumovanje v št. Vidu pri Ptuj

Kakor smo že poročali, je Nj. Vel. kralj kumoval devetemu sinu trgovca g. Avgusta Šošterica v št. Vidu pri Ptuj, ki ima z novorojenčkom vred 11 otrok. Na sliki vidimo po krstu obrano Šoštericeve rodbe.

no in sorodstvo ter dostojanstvenike, ki so se udeležili tega slavlja. V sredini je zastopnik Nj. Vel. kralja inž. major Miron Šarac iz Ptuja.

Smučarska šola inž. Janše na Triglavu

Takoj po otvoritvi novega smučarskega doma SK Hribe je začela delovati v Planici permanentna smučarska šola pod vodstvom svetnega smučarskega učitelja in olimpijca inž. Janka Janše. Inž. Janša je od leta 1928, dalje deloval kot svetni trener po vseh zimskih sportih postojankah Gorenjske ter vzgojil večino naših najboljših tekmovalcev v teku. Tekom preteklih sezon je z metodno vzgojo žel krasne uspehe, ki so najbolj vidni v nagradni sezoni in stila naših tekmovalcev. Za zasluge na polju vzgoje tekmovalcev ga je JZSS imenoval 1930 za prvega svetnega smučarskega učitelja.

Preteklo zimsko sezono je prvič prevzel vodstvo tečajev za začetnike in že izvečane. Organizirala se je 1. stalna smučarska šola v Jugoslaviji, ki je že v prvem letu zaznamovala krasen uspeh; uvedel se je v njej nov sistem pouka, bazirajoč na najmodernejših izkušnjah alpske tehnike, katere uživa svetovni sloves. Že po letošnji uvedbi se more soditi, da bo tudi pri nas nastopila ta tehnika vožnje, naslanjajoč se na oblike alpskih terenov, svojizmagovito pot. V mnogocem se na isti tereni vendar razlikujejo od inozemskih. Zato je Janševa smučarska šola uvedla v svoj program tudi dobre in potrebne like norveške tehnike. Zveza alpske tehnike z norveško predstavlja danes najvišjo stopnjo v razvoju smučarstva.

Smučarska šola v Planici se je že v prvem letu svojega obstoja uvedla simpatično. Delovala je ob velikem interesu s strani publike nepretrgano od 24. decembra do 4. aprila. V izredno zdravi in lepi sport je uvedla 160 smučarjev ter 50 Sokolov v posebnih tečajih Sokolske zveze prednjaške šole. In ves čas je žela toplo odobravanje in zahvalo ter pridobila sebi in smučarstvu.

Matija Lavrenčič †

Ljubljana, 9. aprila

Na Ljubljanskem polju so se v petek zapirali grobo vrata za vzornim bivšim vzgojiteljem naša mladina, nadučiteljem v pokolu, Matijo Lavrenčičem. Skoro neopazno je odšel od nas ljubljani in simpatični starček, ki je učiteljeval dolgih 50 let in tudi skoraj ves svoj prosti čas posvečal širjenju omike in prosvete med našim narodom.

Pokojnik je bil rodom iz Vrhpolja pri Vipavi. Učiteljske je dovršil v Gorici, služboval spodobno po raznih krajih Vipavske doline in našel končno stalno torišče svojega udejstvovanja v prijaznem Sv. Petru pri sončni Gorici, kjer je služboval celih 30 let in ga imajo naši tamkajšnji rojaki še danes v najlepšem spominu. Za vsakogar je imel prijazno besedo, vsakemu je šel rad z nasveti in svojimi bogatimi izkušnjami na roko. Najbolj mu je bila pri srcu seveda mladina, katero je vprav očetovala ljublj. Domačini so dobro znali ceniti njegovo sposobnost in njegovo nesebično poštenost in so ga zato ponovno izvolili v občinski odbor. Dolga leta je bil tajnik oziroma podžupan ter si je v tem svojstvu pridobil lepih zaslug za občino. Nad 20 let je bil pevovodja »Prešernac in udeleževal se je tudi na kmetijskih in obrtnih šoli v Gorici.

Ko je bila l. 1915. Gorica z bližnjo okolico evakuirana, je moral tudi pokojnik Lavrenčič, čeprav le s težkim srcem, zapustiti torišče svojega večdesetletnega uspešnega udejstvovanja.

Med gorskimi plazovi

Rute, konec marca.

Zapihalo je preko gor, zaklicalo je sredi brega zvezdnate noči s silnim glasom. Val morečje toplote se je razlil od stene do stene, plehek dež je porosil brezkonne snežne planote in nepregledna ledišča, da je prišlo po gorovju sredi glube tišine pokali, kakor da grmi v osrčju planin nevidna nevihta, ki bo zdaj in zdaj zajela ves gorski svet. Jug, jug in brezen, ki sta zavirala nad planinami, in za njima pomlad s vso svojo prelestjo, ki je njemu obdajala v polni meri samo v planinah, ker se odenejo z njo v največjem razkošju.

Začnele in lišajste hoje se tresejo po gorskih pustinjah. Ljve, prenasličena od vlage, se usiplje z nemirnih vej in lahko in prožno se sklanjajo vrhovi mesecev in borovcev pod toplo sapo, ki se je silovito zagnala vanje. Po skalah polzi ledeno mrzla snežnica, v debelih curkih brizga v ozke kotanje, kjer se zbira, da s silo prodre snežne plasti, ki ji zapirajo pot v sončno dolino. Čuden nemir se je polastil planinskega sveta in ta nemir je povzročil samo brezen, ki je zaviral nad skalovjem in nad šumami, ki so do sedaj le prikriti ječali v divjem snegu in mrazu, a jih je zdaj prebudil tople veter, da so zavirale z njim in z njim zaurile fantastično pesem pomladi.

Cloveku se zdi, da so se tudi skale priče tresti in majati, zakaj snež se usiplje z njih; v početku se giblje komaj vidno, toda sprjema se vedno bolj in tla so mu vedno bolj gladka, dokler ne zdrkne v bliževiti diru preko strmine in se ustavi šele globoko v ravnici pod pečino, kjer se etrne v trdo gmoč, ki je ne morejo stajati niti najtoplejši sončni žarki v vročem avgustu. Plazovom se je odprla pot in drug za drugim se vale po strmih pobočjih, tako da je planinski svet v sedanjih dneh poln volge bučanja, ki utihne le tu pa tam v kratkih presledkih.

V prejšnjih časih smo v šolskih knjigah italijano najko v vzroku in poslanku

škernu sportu novih prijateljev.

V drugi polovici aprila bo smučarska šola nadaljevala svoje delo na obsežnih terenih naših Alp. Središče ji bo tvorila prijazna Staničeva koča, ki je po svojem položaju predestinirana za bazo. Gospodarsko stran tečajev ima v rokah preizkušeni oskrbnik g. Bitenc, ki bo poskrbel, da bo razpoložen tečajnikom stalno na višku, poleg tega bo po vseh ostalih kočah Triglavskega pogorja uredil vse za udoben sprejem izletnikov-kurzistov. Poleg vezbanja tehnike je namreč v programu prireditve številnih krajskih in daljših tur po vsem Triglavskem pogorju; smuki proti dolinam Krme in Kote, na obsežna polja proti Kredarici in izpod Rži so eden lepši od drugega. V neposredni okolici Staničeve koče vabijo na poset vrhovi, dosegljivi ne s prevelikimi težavami. Daljše ture pa bodo povedle tečajnike v preleste predele Velega polja, preko Hribaric na Sedmra Jezera, na Dedno polje in v dolino za Jezeram. Obširna snežišča okoli Staničeve koče bodo služila v vezbanju tehnike zaporednih lokov na strmih pobočjih.

Smučarska šola bo delovala vso drugo polovico aprila ter meseca maja, dokler bo dovolj interesentov. Izgleda, da se bo do onih dni temeljito popravilo vreme, tako da bodo podani pravi pogoji za uspešen razvoj šole v najlepši dobi smučanja: v pomladnem soncu in snegu.

Prijave naj se naslovijo na g. Janeza Bitenca, Staničeva koča-Mojstrana. Vstop in izstop iz šole je mogoč ob vsakem času. Nosači so na razpolago v Mojstranu. Pristop je markiran in izhoden od doline Krme dalje. Udeleženci se opozarjajo, da vzamejo s seboj dovoljne tople obleke in rdeče-rumena očala. Pri g. Bitencu se dobe vsa točna pojasnila.

nega udejstvovanja. Postal je nadučitelj na Viču, obenem pa je na realni poučeval petje. L. 1924. je postal končno po 50-letnem službovanju v poštenu zaslužni pokoj. Dosegel je starost 77 let.

Pokojnik je bil kremenit smučar in odločen narodnjak tudi v najtežjih časih. Zapuščal 8 otrok, ki so vsi dovršili razne srednje šole in so sedaj v ugodnih položajih v naši državi.

Bodi vzglednemu vzgojitelju lahka svobodna slovenska zemljica, ki jo je tako ljubil, njegovi rodbini pa naše iskreno soznanje!

Poplave na Dolenjskem

Ivančna gorica, 9. aprila.

Toplo vreme, ki je hitro nastopilo po dolgi zimi, je hitro stalilo sneg po hribovih in gričih. Voda je v potokih lila v doline in ni mogla sproti odteči. Čeprav je pri nas svet spodaj kot čebelnico satovje, so bili požarniki kmalu polni, voda pa se je razlila po travnikih in preko cest tako, da je napravila precej škode. Od Višnje gore proti Stični je bilo kakor veliko jezero, prav tako pri nas v Ivančni gorici, kjer je bila železniška proga pri stiskem kolodvoru vsa pod vodo, čeprav teče po več metrov visokem nasipu. Voda je zalila vse kleti, gostilničarji niti po vino niso mogli. Tudi vsa Zajčeva žaga je bila pod vodo. Več dni so se ljudje prevažali s čolni in splavi, ki so jih za silo zbil skupaj iz desek.

Sredi tedna je voda skoraj povsod usah-

nila, tudi ceste so bile lepo suhe. Le med Ivančno gorico in Višnjo goro, kjer je sicer najlepša in trdna cesta, je sedaj mestoma razmešana, da se koleca vdirajo do oči.

Že smo pričakovali, da bo začelo zelečeti in da dobimo pravo pomladansko vreme, pa nas je včeraj iznenadila nova zima s snegom, da so padale vse popoldne debele hlače. V Ljubljani je menda do večera že ves skopnel, pri nas ga je pa še danes precej, kjer so ga odmetavali, ga je cele kupe. Na višnjegorskem klančku nad Stehanom in Peščenkom ga je zapadlo dobrih 15 cm, mestoma tudi 20 cm. Gori pri Sv. Duhu, ki so ga minilo zimo smučarji tako vztrajno oblegali, ga je pa bržkone še več, saj je bel kot sredi zime. Nekateri so že privlekli smuči iz shramb.

Tudi Zalni vode niso prizanesle. Pod postajo je velika dolina, sredi nje pa Rusov mlin, nad katerim je bila voda poldrugi meter visoko. Finančni organ, ki je imel v mlino opravka, je moral najaz v Višnjo goro, saj ni mogel v mlin, ki ga niti videti ni bilo. Včeraj je kazalo, da bo nalog lahko izvršil. Ko pa se je danes pripeljal v Zalno, je bil mlin zopet pod vodo, le del steme je bil iz vode. Tako nagaja voda celo državnim organom.

Ljudje skoro ne pomnijo, da bi vreme v tem času tako nagajalo. Skoro povsod so polja neobdelana. Na boljsem pa so posestniki na gričih.

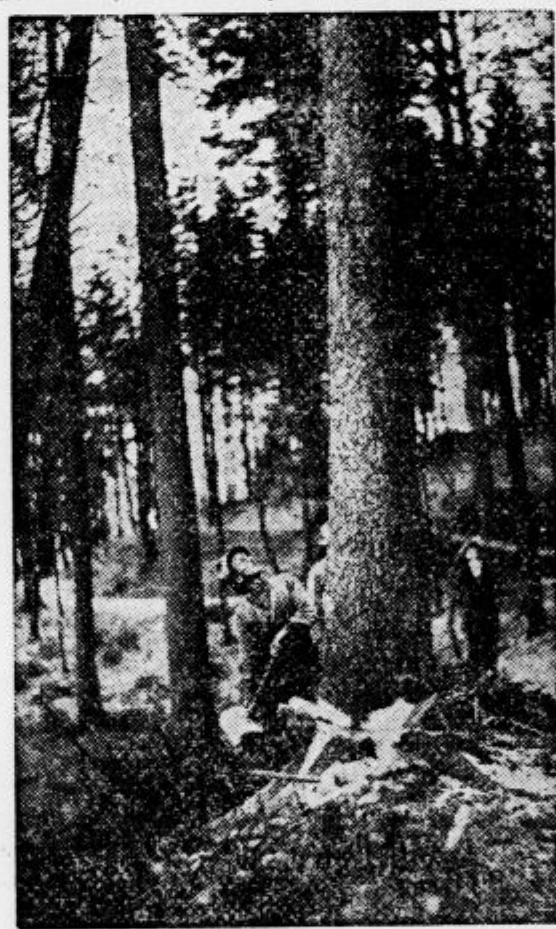
Intervencija dr. Pivka glede ureditve obmejnega pasu

Beograd, 9. aprila. o. Narodni poslanec g. dr. Ljudevit Pivko je na prošnjo obmejnih občin Srečina, Slatinski Dol, Srečnik, Plač, St. Ilj v Slov. gorah in Sv. Jurij ob Pezenci interveniral pri vojnem ministru v zadevi ureditve obmejnega pasu in raznih omejitev pri obdelovanju zemljišč tik ob meji. Vojno ministru pojasnjuje v svojem odgovoru, da je tri metre širok pas neposredno ob meji določen v vrhovi vidne obeležbe in neposredne zaščite državne meje. Ta pas je odrejen v smislu zakona o ureditvi varnostne službe na meji. Prizadejati lastniki teh zemljišč so oproščeni plačevanja davkov za to ozemlje v smislu odloka finančnega ministra z dne 23. oktobra 1929. Zato ne pri pristojni davčni upravi zahtevajo, da se jim ta davčna oprostitve prizna. Nadalje je z odlokom notranjega ministru odredeno, da se na ozemlju do 100 metrov od meje ne smejo sejati ali posaditi rastline, ki v svoji rasti dosežejo višino nad 1 m, kakor n. pr. koruza, fižol itd., da se obmejnih organom ne zastira pregled ob državni meji.

Gozdna smrt v Tivoliju

Ljubljana, 9. aprila.

Tivoljski gozd je letos nenkrat silno ozivel že pred ozelenitvijo. Prihajajo tja gor številni radovedci, ki se čudijo spretnim delavcem, ki se sučejo zdaj okrog te zdaj

spet okrog druge smreke, pa zahrčaji žaga, pomaga sekira in padajo stara pomosna drevesa. Zalosten je ta pogreb našega le-

lišča, ki pokrivajo tudi poleti naše planine, so le ostanki pomladnih plazov in ljudstvo jih imenuje v vseh primerih samo plazove. Ker je sneg zgnetel in trd kakor kamen, ga sonce seveda ne more raztaljati, tem manj, ker skoro ne more priti do njega, ker leži po večini po takih krajih, kjer vlada večna senca in večen mraz.

Dasi so plazovi nad vse strahotni, jim vendar ne manjka skrite pojizje. Bučanje in grmenje, ki se stoglasno odbija od stene do stene, je vse kaj drugega nego grmenje, ki rolni poleti po planinah. Gore so v sedanjih dneh resnično žive: človeku se zdi, da so se v prebudi po dolgem spanju in se hočejo z vsem srdom osvoboditi nevišnih spon, v kateri jih je uklenila zima proti njihovi volji. Grudi se jim tresejo in pleča se jim razmikajo, z divjo tožbo razliva svoji srd in nešteti plazovi naravnost proti dolini. Med skalovjem ti plazovi seveda niso nevarni in ne povzročajo nobene škode. A gorje, če krene plaz proti zaraščenim krajem! Koder gre njegova strašna pot, tam se dvigne za njim žalosna pustinja, gola in brezupna, da je nikoli več ne morejo odpraviti človeške roke. Takemu plazju ne more kljubovati niti stoletna hoya niti trda skala; ubežati mu ne more niti brza divja koza, a kaj šele siromašna srna. Kar je pred njim in za njim, vse je strto in mrtvo, pokopano na veke med snegom, peščeno brozgo in skalovjem.

V naših krajih niso ti plazovi prav nič nevarni človeškim bivališčem, ker so daleč izven njihovih območij. A pogubni so človeku, ako ga zasajo v svoji neposredni bližini. Koliko krepkih življenj je že zrušilo sredi strahot prihajajočih planinskih pomladi! Človek hodi po gorskih samotah in sam Bog ve, kolikokrat se mora ustaviti ob prepereh, z nerodno roko postavljajih in slikanih lesenih spomenikih, ki naznanjajo, da je tu in te pomladi plaz zasul nesrečnega v najlepši pomladi življenja. Pa postojijo in zmoliš zahtevani očenaš, zmoliš, ker ljubš planine in spoštujš veličastje njihovih strahot.

Josip Vando.

Pena razstopi nesnago.

Brez muje odpravi obilna, mehka, polna pena **Albus mila** za umivanje nesnago tudi iz najnežnejših blagov in najfinejših tkanin.

Albus milo za umivanje varuje Vaše fino periloprav gotovo očisti in varuje **Albus milo** za umivanje tudi Vaše najfinejše perila.

pega gozdčiča, kjer so Ljubljanci stoletja sem doživljali toliko lepega.

Lubadar se je zažrl v lepe tivoljske smreke in jim popolnoma izpil življenjski sok. Lotil se je celo malih drevesc in bo moralo tako skupno pasti čez 150 debel. Do-

lavci vse padle smreke takoj razsajajo, debela okupijo in skorjo, v kateri so lubdarjeva jajčeca, na mestu sežga. Na naši sliki vidimo prav lepo pomosno drevo zaplano smrti.

Aretacija nevarnega mednarodnega zločinca

Plenilec občinskih blagin in morilec Horvath je zagrešil več zločinov tudi na Madžarskem in v Italiji

Novi Sad, 9. aprila.

Svoječasno smo na kratko poročali o predrznih vlomih, ki so bili izvršeni v blagajne občin in sodišč v Titelu, Sidu in Odžaci. Sum teh vlovov je takoj padel na že večkrat kaznovanega vlomilca Aloiza Horvatha, rodom iz Samaca. Vlom v urad okrožnišča v Titelu je bil izvršen v noči 2. t. m. in je v vromilec odnesel iz blagajne preko 11.000 Din. Vlomilec je bil pri svojem poslu zelo previden. Vlom je izvršil v rokavicah, da ni pustil odtisov prstov. Iste noči, ko je bil izvršen vlom, pa je bil nekemu posestniku, ki ima svojo domačijo na ožrezniki reke Tise, ukraden čoln. Drugi dan so neki kmetje iz vasi Stari Slankamen, ki so prevažali žito, opazili na Tisi čoln, v njem pa moža, ki je skušal voditi čoln brez vesel. Ta vožnja se je zdelo kmetom zelo sumljiva in prijavili so vse najbližji okrožniški postaji. Pozneje se je tudi izvedelo, da se je sumljivi in čudni potnik izkrcal v vasi Beška. Okrožniki in policisti so se podali na zasledovanje, pri katerem so pomagali tudi okoliški kmetje. Blizu Beške so obkolili nevarnega zločinca, ki je začel streljati. Enega policista je ustrelil, drugega pa lažje rani. Dokler ni izstrelil vseh nabojev, mu zasledovalci sploh niso mogli blizu in tudi pozneje so imeli precejšnje težave, predno so ga spravili na varno na

orožniški postaji v Indji. Pri vlomih na morilcu so našli čez 7000 Din, kompletne vlomilske orodje in dva izstreljena revolverja.

Horvath sprva sploh ni odgovarjal na postavljena vprašanja, včeraj pa je začel sam naštevati številne zločine. Večji vlom je izvršil že pred sedemdesetimi leti v elektrarni v Indji. Iz pisarne je odnesel v gotovini in vrednostnih papirjih preko 90.000 Din. Dve leti pozneje je oplenil specijalno trgovino neke vdove v Indji in je tudi od tam odnesel znaten plen. Oba vroma sta tedaj izkazala senzacijo, ostala pa sta vsa čas nezakrita. Vsi drugi vloni, ki jih je izvršil v raznih uradih, pa so dokazani že s tem, kar so našli pri njem med plenom in vlomilekim orodjem.

Policija ima pa tudi podatke o zločinu, ki jih je Horvath izvršil pred leti na Madžarskem in v Italiji. Ker se je potikal nekaj časa tudi po Skopju in je bilo tudi tam tedaj izvršenih par vlovov, ki so ostali nepojasnjeni, je prav verjetno, da so bili tudi ti zločini Horvathovo delo. Ker sam ni mogel izvršiti tolikih vlovov in razpočati obilnega plena, je imel gotovo pomočnika. Te pomočnike skuša sedaj odkriti policija. Horvath pa o njih ne črne niti beseda. Zločinca bodo odvedli najbrž tudi v Skopje.

Celjske občinske zadeve

Celje, 9. aprila.

Sinoči se je po daljšem odmoru vršila zopet redna seja mestnega občinskega sveta. Po odobrenem zapisniku zadnjih 2 sej je župan sporočil, da je bil osnovan Klub občinskih svetnikov JRKD, ki mu predseduje g. prof. Mravljak.

Obč. svetnik dr. Vrečko je poročal, da je finančno ministru vrnilo potrjen občinski proračun za bodoče leto, ki pa ne sme biti višji od lanskega in je zahtevalo znižanje v višini izkazanega deficita v znesku 156.000 Din. Izdatki naj bi bili znižani v postavkah službene obleke slug, tlakovanja cest, nabave cestnega orodja, gramoz za vzdrževanje cest, strokovne literature tehničnega oddelka, bolniških stroškov, prispevkov Glasbeni Matci, Mestni knjižnici, brezposelnemu skladu, Dočelnemu zavetišču, šolskim slugam, veroučiteljem, šolskim učilom, šolski knjižnici, šolski kurjavi in za razne izdatke. Znižati je treba obč. proračun tudi v postavkah za vzdrževanje poslopja sreskega načelstva in pri kapeli na hribu sv. Jožefa. Tudi pri vinu in vinskemu moštu je deficit okrog 233 tisoč Din, ki pa naj se krije z že predvideno 50% naklado na drž. neposredne davke. Seveda še ostane izdaten deficit.

Glede proračuna kraj. šolskega sveta je predlagal obč. svetnik g. Voglar, naj se protesta proti znižanju, ker je obdržal dotični proračun sprejet in ga je odobrila tudi mestna občina. Urejeno je bilo tudi vprašanje premostitve vojaškega municijskega skladišča. Zdravstvenemu domu je bila znižana vodarina na 1 Din za kub. meter. Prošnji sreskega načelstva za višji prispevek k vzdrževanju njegovega poslopja ni moglo ugoditi, ker je ministru že itak samo črtalo iz dosedanje postavke znaten znesek. Glede Ocirkovega posestva v pogledu nakupa za arondacijo občinskega lora je bil pooblaščen finančni in gospodarski odesk, da se pogaja za nakup do 40.000 Din.

Sledilo je poročilo referenta gospodarskega oddelka g. prof. Mravljaka. Odobreno je bilo nužno preslikanje časne vojaške bolnice. Kanalizacija in izpeljava vodovoda na zemljišču Stavnice zadruge drž. nameštencev med Oblakovo ulico in savinjsko progo bo izvršeno iz sredstev akontacije dotičnih graditeljev za zgradbo nove ceste, ki pa se bo gradila šele pozneje, ko bodo zadostna sredstva na razpolago.

Soglasno je bilo sklenjeno, da zastopa občino v procesu avtobusne katastrofe v Levcu g. dr. Kalan. Z večino glasov je bila izglasovana krajevna potreba za restavracijski obrat Nabavljalne zadruge drž. nameštencev, ki bo ustvaril tudi posebno

uradniško menzo. To uspešnost uživajo tudi ostale slične zadruge v drugih mestih banovine in države. V počastitev spomina 100-letnice rojstva ustanovitelja Sokolstva bo imenovana ena izmed celjskih ulic po velikem Sokolu Tyršu. Pred zgradbo Pokojniškega zaroda ob železnici bo napravljen javen nasad.

Na predlog referenta personalnega oddelka g. prof. Mravljaka je bilo sklenjeno preimenovanje oddelkov: v odesk za prosveto, zdravje in tujski promet, v gradbeni odesk in v socialni odesk s današnjim delokrogom. Pri dopolnitvah volitvah so bili izvoljeni v finančni in gospodarski odesk gg. Loibner in Stermecki, v personalni gg. Loibner in Marčič, v obč. podjetja gg. Lukas in Stermecki, v gradbeni gg. Ferant in Lukas, v prosvetni gg. Mastnak, v obrtni in tržni gg. Ferant in Voglar, v socialni gg. Marčič in Mastnak, v disciplinarno komisijo gg. Marčič in Mravljak, kot namestnika pa gg. Brinar in Voglar, v krajevni šolski odbor g. Brinar, v zdravstveni odbor gg. dr. Rajšp in dr. Vrečko, v obč. kmetijski odbor gg. Voglar in Bljak, dočim ostanjejo v avtobusnem odesku gg. Posavec, Prekorshek, Ravnikar in Rebeuschek, novoizvoljeni so gg. Lečnik in Dobovršnik, kot namestniki pa gg. Loibner, Lukas, Bernardi, Kochler, Borjak in Skale. Priporočila je treba, da je iz mestnega avtobusnega podjetja izstopila celjska Ljudska posojilnica s svojim deležem.

Posebno pozornost je vzbudilo poročilo draginske komisije, v katero so bili svoj čas izvoljeni obč. svetniki gg. Ravnikar, Mravljak in Rebeuschek, kot sočlan pa magistratni uslužbenec gg. inž. Pristovšek, Grobelnik, Zupančič, Prelogova in Schwarz. Komisija je svojo nalogo kontrolno cen in ugotovitve porasta ali padca cen življenjskih potrebščin rešila precej točno in res objektivno. Dočim so se cene po njenem poročilu znižale od l. 1925 do danes pri glavnih potrebščinah za okrog 14 odstotkov, so se zvišale stanovanjske najemnine v mestnih hišah za 68 odstotkov in v zasebnih hišah nad 200 odstotkov. Povšanje dragine izkazuje, v splošnem 10,90 odstotkov, za oddaljeneje celo več. To je pač važno pri regulaciji dohodkov mestnih uslužbencev, pa tudi splošno javno nameštencev zadevajo te ugotovitve najboljše. Menimo, da bi bilo v izpolnitvi iznesenih števil potrebno tudi točno uradno poročilo zadnjih tržnih dni v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu itd. Na podlagi zbrane materiala bi morala vsakor odpasti tudi trditve, da je Celje eno najcenejših mest v kraljini. Po vseh izkazanih dejstvih mora biti tudi Celje uvedeno v l. draginski razred.

Javna seja je bila zaključena ob 20.55, nakar je sledila enourna tajna seja.

KRASNE DAMSKE PLAŠČE

FRAN LUKIČ

LJUBLJANA, STRITARJEVA UL. 9

ZE OD DIN 350.— IN
OBLEKE OD DIN 90.—
NAPREJ PRI TVRDKI

Domače vesti

* Iz učiteljske službe. V IX. položajno skupino so napredovali: Ferdinand Majnik v Predvoru, Berta Erkerjeva v Dolžu, Marija Makarovičeva v Kreki, Ivan Belec v Križevcih, Daninka Semrljova v Podhodu, Franc Lovce v Cirkovcih. Natilaj Haukejeva pri Sv. Benediktu, Milan Mahkota v Hrastniku, Magdalena Kramarjeva pri Sv. Marjeti, Marija Vebrova v Mirni peči, Dušan Baudek v Brighah, Franjo Humar, učitelj v Dolju je primesten v Ljubno na Gorenjskem. Elvira Zilndrova, učiteljica na Sladkem vrhu, je podala ostavko na učiteljsko službo.

* Nov tolmáč za nemški jezik. Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo dr. Josa Kanišča za tolmáča nemškega jezika pri deželnem sodišču v Ljubljani.

* Ekspedija učiteljev obrtnih nadaljevalnih šol, ki bi se morala vršiti v začetku maja na Češkoslovaško, je preložena na 1. 1933.

* Službeni list dravske benovine objavila je 28. letošnji številki: finančni zakon za leto 1931-1933., zakon o gospodarskem svetu, zakon o prometu s pšenico, naredbo o minih, odločbo o plačevanju inozemskih obveznosti, uporabi svobodnih dinarskih terjatev, uvozu deviz in prijavi inozemskih terjatev, naredbo o prepovedi uporabe osti pri ribolovu v Krki in pravilnik o banovinskih pristojbinah na ribarske izkaznice.

* Se ena slovenska kandidatka v Ameriki. Poročali smo že o kandidaturi Slovenke Zajčeve v pensilvanski konstituciji. Zdaj pa poročajo ameriški listi o novi ženski kandidaturi naše rojakinje v Ameriki: Ana Krasna, znana slovenska pisateljica in sotrudnica mnogih ameriških delavskih publikacij, kandidira na socialistični listi za državno zbornico.

* Slovenska Matica objavlja: Letošnje knjige se začne izdajati in razpoložljive v četrtek 14. t. m. popoldne. Kakor že objavljeno so deležni letos člani Kidričeve »Zveze domovne slovenskega slovstva« (3. snopič) Spektorskega »Zgodovinskega socijalne filozofije« (1. snopič) prve knjige epohalnega romana Tolstega »Vojna in mir«, vse to za nezvisano članarino 50 Din. Obseg vseh knjig je 55 tiskovnih pol. Pristop je še nadalje mogoč pisemno po dopisnici ali ustno v društveni pisarni na Kongresnem trgu 7 ali pri povprečnikih, kjer se dobe natančnejša podrobnosti.

* I. vseslovenski kongres narodnih noš v Ljubljani. V jeseni ob vseleslovenski razstavi bo v Ljubljani vseslovenski kongres narodnih noš. Društvo za propagando narodnih noš si je stavilo nalogo, da priredi kongres v čim večjem obsegu. V društvu je danes že včlanjenih nad 1800 ljubiteljev narodnih noš. Svečanost bo od 3. do 6. septembra v Ljubljani in na Bledu, do 10. septembra pa ob našem sinju Jadranem morju. Sodelovanje so obljubili Čehi, Slovaki, Poljaki in Bolgari, od neslovenskih narodov pa še Francozi, Švicarji, Rumuni in tudi Zedinjene države. Med občinam vlada veliko zanimanje za to prireditel in je število članov v društvu od dne do dne večje.

* Priseljevanje v Argentino bo popolnoma zabranjeno. Dasi se je izseljevanje v Argentino v zadnjem času znatno zmanjšalo, je argentinska vlada izjavila, da bo priseljevanje v kratkem popolnoma prepovedala.

* Koroske novice. V Brnci na Koroskem so preteklo nedeljo našli rojak prijavili 25 letnega obdobja tamkajšnjega poveljskega društva »Dobrača«. Koroski rojak si je vabilu na proslavo odzvali v obilnem številu in napolnili Prancarjevo dvorano do zadnjega kotička. — Pošta v Področju je z vlakom prešla te dni dežurno vrečko s 15.000 šilingi. Ambulanci uradnik je posebej naročil pisarni, naj pazi na denar. To je baje silil neki Prunč iz Leš, se polasti vrečke in se odpeljal s kolesom. Vrečko so kmalu nato našli orožniki nepoškodovano v nekem gozdu. Prunč je bil aretiran.

Obalni etablissement pri Maiermigngu.

na Vrbskem jezeru, Koroska.

Dopust in počitnice pri Maiermigngu. Krasn, prahu prosta lega v mirnem zalivu jezera. Velika sončna obala, gozd, gaj, razgledni stolp, motorni čolni in čolni na vesla. Lastno ribištvo, bar, koncerti, ples in družabnost, garaže, igrišča in sprehišča, plitvi bazeni za otroke. Zdravniška kontrola. — Posebna otroška garderoba za vse jezera. Pri solanem nadzorstvu. Polna hotelska penzija (3 obedi pred in po sezoni) 7 do 9.50 šilingov, v sezoni (julij - avgust) 9 do 12 šilingov. — Obrežna kopal in okrepčevališče Maiermigng na Vrbskem jezeru. Koroska, Avstrija. 70

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani
Številke za označbo kraja pomenijo:
1. čas opazovanja, 2. stanje barometra
3. smer in brzina vetra 6 oblačnost 1-10
4. temperatura 4 relativna vlažnost %
5. vrsta padavina, 6 padavine v mm
Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.
9. aprila
Ljubljana 7, 762.4, 1.8, 39, NW2, megla.
—; Ljubljana 14, 765.1, 9.4, 36, NZ4.
—; Maribor 7, 763.2, 2.0, 80, NNW2
—; Zagreb 7, 762.0, 2.0, 90, E2.
—; Beograd 7, 761.9, 4.0, 90, W4.
—; 2.0 Sarajevo 7, 765.0, —1.0, 90, mirno.
—; 1.0 SSSA 7, 760.5, 6.0, 90, SSW4.
—; 3.0 Kumbor 7, 760.3, 11.0, 70, N2, jasno.
—; Split 7, 761.9, 9.0, 50, mirno, jasno
Temperatura: Ljubljana 12.2, 1.0; Maribor 1.0, 10.8; Zagreb 1.0, 13.0; Beograd 18.0, 2.0; Sarajevo 14.0, —2.0; Skopje 21.0, 5.0.
Sonce vzhaja ob 5.30, zahaja ob 18.37.
Luna vzhaja ob 6.19, zahaja ob 22.48.

Hotel 'Jekler'

BLED

staroznani najprijetnejši hotel Bleda nudi gostom vso oskrbo, sobo, prvo vrsto prehrano, vsteviš napitnino in takse, za 1 dan Din 75.—, za 5 dni Din 350.—, za 10 dni Din 650 ter vožnja s kolodvorom na kolodvor.

brezposelne brate Sokole 300 Din namestu venca na krsto umrlemu Jelačinu Ivanu, veletrogovcu in tovarnarju. Posnemajte!

* Huda avtomobilska nesreča. Na križišču Miletine in Vojvode Dobrnice ulice v Beogradu je prišlo do avtomobilske nesreče, pri kateri je naša smrt žena, katere identiteta se ni mogla ugotoviti.

Važno opozorilo!

Vso javnost opozarjamo, da je bilo gradivo za zbornik »Stajarske« že predčasno zadržano in da nima in ni imel g. Josip Rožič nobenega pooblastila pobirati kakršnokoli predplačila. Prosimo vse, ki so iz naklonjenosti prispevali v tiskovni sklad »Stajarske« za oglasno ali pa propagandno vsebino, da javijo pod diskretno višino predplačenega zneska na naslov: Josip Vandro, Ljubljana, Idriska ulica 11.

* Motorna nesreča na državni meji. Iz Dravograda nam pišejo: Neki avstrijski državljani se je vozil s svojo zaročenko s motorjem iz Celovca proti Dravogradu. Nedaleč od državne meje je zadaj sedeča ženska dobila desno nogo med zadnje kolo. Zaradi sunka sta se oba vozača s motorjem vred prevrnila v obcestni jarek, kjer sta oblozila huje ranjena. Sreča v nesreči je bila, da se je v istem času pri peljal mimo s avtomobilom, namenjen v Avstrijo, tukajšnji hotelir in veleposelnik g. Rudolf Komauer, ki je takoj pobral oba ranjenca in ju peljal v bolnico v Celovec.

* Tri žrtve poplave pri Karlovcu. Poplava v okolici Karlovca je zahtevala, kakor se naknadno doznava, tudi tri človeške žrtve. Razen šestletnega otroka trgovca Krivučica v Donjih Mikulšah sta utonila tudi kmeta Mato Karpundžija in Tomo Uzbinač iz Šišljavice. Omenjena kmeta sta se v dolno podala preko Kolpe v gozd po drva. Na povratku pa se je čoln prevrnil in sta oba utonila.

* Požigalec obsojen na 10 let. Milan Mikalović iz Jagetovca je bil obtožen požiga dveh hlevov, ki ju je zažgal iz maščevanja, ter je bil v Belovaru obsojen na deset let hude ječe.

* Obsodba trgovskega zastopnika. Tvrđka Philips, d. d. v Beogradu, je prijavila sodišču svojega bivšega zastopnika Antona Rekvenjia, ker si je pridržal od tvrdke prevzete radijske aparate, vredne 26.000 Din. Obtoženi se je zagovarjal, da so mu aparate poverili neki agenti, sodišče pa se na to ni oziralo ter ga je obsodilo na povračilo vrednosti in na trimesečni zapor. * Zasedevan parček. Po deželi okrog se potikata neki Martin Čerenak, 24 let star bivši gozdni delavec, doma iz okolice Celja ter njegova priateljica 33 letna Marija Jurec. Parček je izvršil v zadnjem času vsespovsod, kjer se je pojavil nečesto tatvin in prevar. Čerenak, ki je tukaj volni ubežnik se izdaja pod najrazličnejšimi imeni, kakor Mitnarč, Perc, Čonč itd. Orožniki tatinsko dvojico pridno zasledujejo, a doslej zaman.

* Huda telesna poškodba. Posetnica L. za Kelenova v Bukovcih je priredila nedavno domačo zabavo, na katero je povabila tudi sorodnika Franc Horvata, posetnika iz iste vasi. Gostje so se prav mirno zabavali, ko se je nenadoma pojavil 27 letni posestniški sin Franc Kukovec iz Bukovcev, ki je izzval preprič in navedel s žepnim nožem na Horvata, ki ga je dvakrat zabolil v pleča in mu prizadel dve globoki rani. Kukovec je dejanje priznal, izgovarja pa se sveda s pijanostjo.

* Dvoboj z motikami. Dne 5. t. m. sta se vrata lačno potegala Klement Ignacij iz Ridenega vrha in posestniški sin Pajničar Tone iz iste vasi od dela domov. Nenadno je Pajničar naapel Klanečeka s motiko Klaneček je dobil hude poškodbe na glavi in po rokah. Bil je prepehjan v ptuško bolnico.

* Hipec, hišljenska posoda za kruh in pečivo v gostilnah in javnih lokalih se naroča pri Dergancu, Gerbičeva ulica 7, Ljubljana.

Otvoritev oblatveno dovoljenega prvega FOTOTECAJA

PRI KANCU

je v polni meri dokazala, kako potrebna je bila ta novost za Ljubljano. Udeležba je prekosila vsa pričakovanja, tako da je bila delitev tečajev v 2 posebni skupini že v naprej utemeljena.

Tečaj se nadaljuje jutri, v ponedeljek za začetnike, v torek pa za bolj izvežbane udeležence, obakrat ob 19 uri. 4536

Vstop prost. Točnost zaželjena.

* Našim blagopokojnim boste postavili nagrobni spomenik, zato si ogledajte takoj trajno razstavo nagrobnikov najnovejših oblik, skic, album izvršenih spomenikov pri znani najcenejši in najsolidnejši tvrdki kamnoseško-kiparskem podjetju Franju Kunovaru, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana, telefon 2787.

* Vaš odmor v času letošnjega dopusta vam mora biti koristen in prijeten. V Rozški Slatini — našem Vičjuju — najdete eno, kot drugo. Prečitajte današnji oglas.

* Lastnik etablisma Maiermigng ob Vrbskem jezeru, na katrega okrevališče zaradi prekrasne lege, zmernih cen in udobnosti, v našem oglasnem delu posebej opozarjamo, je znani kirurg za eubotiko in kosmetiko dr. Viktor Ohmact, ki posluži posetnikom s prijaznimi nasveti v vseh kosmetično-kirurških vprašanjih.

* Darujte podpornemu društvu slepih Ljubljana. Pod Trnčo 2-III.

* Obledete obleke barva v različnih barvah in pisira tovarna Jos. Reich.

Iz Ljubljane

u. Povratek tenorista Marteca. Gosp. Marček, tenor ljubljanske opere, ki se je vrnil z večmesečnega študija na Dunaju, nastopi danes po daljšem odmoru v tukajšnji operi kot Don José v operi »Carmen«, na kar občinstvo posebej opozarjamo.

u. Jeseničani pridejo v Ljubljano. V četrtek 14. t. m. ob 20. nastopijo v ljubljanski operi igralci Krekovega društva z Jesenice s Kalmanovo opereto »Čardaska kneginja«. Čisti dobiček predstave je namenjen jeseniškim brezposelnim delavcem.

u. Trboveljski mladinski zbor priredi pevsko matinejo v Ljubljani v dvorani Uniona v nedeljo 17. t. m. popoldne ob 11. Opozarjamo, da bodo imeli mladi pevci tokrat nov program. Predprodaja vstopnic v Maticini knjižarni.

u. Francoski institut v Ljubljani vabi na dvojce zanimivih predavanj univerzitetnega profesorja g. Tiana iz Marsellie, in sicer bo v torek 12. t. m. ob 21. v društvenih prostorih v Narodnem domu sklopitno predavanje o Provenču, Marsellieu in njegovem pristaniku v sredo 13. t. m. ob 18. pa v univerzitetni zbornici predavanje o kemiji in modernem življenju.

u. Jutri v ponedeljek bo koncertiral v Filharmonični dvorani koncertni pevec profesor Mirko Puzelj, ki je naša publika do-

Ako Vam je PRIJETNO

izmeti lepo elegantno obleko — dobro in poceni, nabavljajte blago za vse vrste oblačil v specialni trgovini

NOVAK, Ljubljana, KONGRESNI TRG 15

nasproti nunski cerkvi

ber znanec iz svojih zadnjih koncertnih nastopov. Posebnost vsakega njegovega koncerta je skrbno izbran spored, ki se naslanja v prvi vrsti na francosko glasbo. To velja tudi v precejšnji meri za njegov letošnji koncert. Izvajal bo razne arije in pesmi iz starejših in novejših francoske literature. Pri bo Schumannu in Schubertu. Velik del pa bodo izvedla klasična Bachova dela s spremljevanjem violine, viole in oboe. Pri koncertu bodo sodelovali profesor Karel Jerač, Jaroslav Janeček

Ne krasi se s tujim perjem!

Potvorbe!

Vsako leto pridejo na trg kakršnekol potvorbe »Ovomaltine«. Mi se s tem ponasamo, ker je to dokaz odličnosti našega izdelka. Varujte se pa, če bi vam kdo rekel, da je ta ali oni izdelek »enako dober« ali »povsem« tak kakor »Ovomaltine«. Da se je izumil »Ovomaltine«, je bilo treba življenjskega izkustva mnogih čislanih raziskovalcev, vestnega dela mnogih strokovnjakov-znanstvenikov, a ne eno ne drugo se ne dobi ravno tako pogosto. In če bi kdajkoli komu uspelo, da bi izumil kak proizvod, ki bi po vrednosti bil enak »Ovomaltine«, bil bi ta mnogo dražji, ker omogoča samo velikaška proizvodnja današnje ceno »Ovomaltine«. — S kuhanjem se uničujejo vitamini, ki so za življenje tolikanj potrebni. »Ovomaltine« vsebuje vitamine, a se ne kuha, temveč se 2-3 žličice »Ovomaltine« raztopi v skodelici toplega, a ne zavrelega mleka. — »Ovomaltine« se stalno uporablja v mnogih zdravstvenih zavodih, državnih institucijah, sanatorijih in klinikah naše države

Iz zbirke naših priznanj:

Drž. meščanska šola in s njo spojene ženske osnovne šole na Sušaku

Čast mi je izraziti ugodnemu ravnanju p. ravnatelju po imenu 50 učenc dr. ženske osnovne šole na Sušaku, ki so skozi 3 polne mesece dobivale brezplačno dnevno ob 10. po skodelico mleka z »Ovomaltine«. Rezultat je bil odličan, večina učenc je pridobila na teži in njih spolnost izgled se je izboljšal. Kolika sreča, ako bi mogli še dalje dati vašo odlično »Ovomaltine«!

Se enkrat toplo zahvala!

Na Sušaku, 5. marca 1931.

Ravnatelj Petrovič.

Kraljevina Jugoslavija, Državna osnovna

šola, Sušak.

Uprava te šole ima čast izraziti tem pot. ravnatelju najtoplejšo zahvalo v imenu svojih 50 učencev, ki so dobivali skozi 3 polne mesece vsak dan ob 10. uri po skodelico mleka z »Ovomaltine«. Rezultat je bil nad vse pričakovanje. Vsi učenci, razen enega, so pridobili na teži po dva in več kg, a tudi izgled se jim je znatno izboljšal. Ta solski poskus z »Ovomaltine« je rodiljem najboljše kažipot, po katerem jim je iti, da okrepe svojo slabotno deco in da jo ohranijo svežo in krepko.

Upravitelj šole: Stefanovič.

Kraljevina Jugoslavija, Državni Dom

v Mariboru.

Zahvaljujem se Vam najtopleje za darovano »OVOMALTINE« za ferjalno kolonijo na Pohorju, ter Vas prosim, da nam ostanete še nadalje naklonjeni.

V naslednjem Vam sporočam rezultate, ki smo jih imeli v koloniji z Ovomaltine: Skupina 10 dečkov je dobivala Ovomaltine tekem 4 tednov; posamezniki so pridobili na teži izmed 200 do 1600 gr, poprečno je vsak pridobil 950 gr. Skupina 15 deklic je dobivala Ovomaltine tekem istih 4 tednov; posamezne deklice so v tem času pridobile izmed 100 in 3500 gramov, poprečno je vsaka deklica pridobila po 1413 gr.

Skupina dečkov brez Ovomaltine je pridobila poprečno po 153 gr in skupina deklic brez Ovomaltine poprečno 873 gr.

Maribor, dne 18. okt. 1930.

Dr. J. Vrtovec, v. d. upravitelj.

Društvo za zdravstveno načitno otrok h. mladine v Mariboru.

Čast nam je sporočiti tem potom, da smo uporabljali vaš preparat Ovomaltine, ki ste ga nam dali za otroško okrepčevališče: »Počitniški dom kraljice Marije« pri Sv. Martinu na Pohorju, in smo dosegli pri deci zelo lepe uspehe. Dečki, ki so jemali skodlen mesec Ovomaltine, so pridobili po enem mesecu povprečno 950 gramov na teži, dočim so pridobili ostali dečki vsega povprečno 153 gramov, deklice, ki so jemale Ovomaltine so pridobile v enem mesecu še več povprečno 1413 gramov, dočim so pridobila ostala dekleta po 870 gramov. Dajanje Ovomaltine se je vršilo po navodilih in pod nadzorstvom »Zdravstvenega doma v Mariboru«, ki vam lahko potrdi naše podatke. Lepe uspehe vašega Ovomaltine smo objavili tudi v tukajšnjih časopisih.

Zahvaljujemo se vam najvrdnejše za takozano nam naklonjenost ter se še za nadalje priporočamo.

Maribor, 18. oktobra 1930.

Marija Maister, predsednica.

Izraelska ferjalna kolonija, Zagreb.

Podpisaneu društvu je osobita čast, da javi, da smo z delovanjem vašega glasovitega »Ovomaltine« v vsakem pogledu izredno zadovoljni, ker so se po njegovi uporabi pokazali najboljši uspehi. Mi smo z »Ovomaltine« napravili poskuse pri 19 siromašnih in slabotnih otrocih, ki so pred uporabo tega sredstva tehtali skupaj komaj 408 kg 78 dg, dočim so po trimesečni uporabi tega zelo okusnega preparata dobili teže 442 kg 70 dg, kar odgovarja efektivni porasti teže pri teh otrocih 33 kg 92 dg, tako da odpade na vsako posamezno dete povprečno cca. 1 kg 79 dg, kar je po trimesečnem uživanju na vsak način zelo lep uspeh. Vrh tega izgledajo otroci mnogo bolj sveži kakor je to slučaj in pri njihovem razpoloženju in volji do učenja.

Zaradi tega zamoremo vaš »Ovomaltine« vsakomur najtopleje priporočiti, ker zasluži v resnici vsako priporočilo.

Z velespoštovanjem: Izraelska ferjalna kolonija

Zagreb, 6. marca 1931.

Predsednica: Tilda Deutsch-Macelska.

Tajnica: Ela Plachta.

Dr. A. WANDER d. d., Zagreb

Po kr. banski upravi odobreni FOTO-TEOAJI Gregorčičeve drogerije, Ljubljana, Prešernova ulica 5, so se zaradi prevelike udeležbe morali deliti v 4 skupine. Otvoritev predavanja

za 2. skupino bo dne 11. marca
za 3. skupino bo dne 12. marca
za 4. skupino bo dne 14. marca

vselej ob 9. uri zvečer!

Napovedano predavanje dne 13. marca
»Razgled po svetu aparatov« ostane v veljavi. 4627

prosto in da jih gospodje soprogi prijazno popeljejo na večerjo v kolodvorsko restavracijo na glavnem kolodvoru, kjer poleg dobre večerje in izvrstne pižame kratkočasni koncert petice »Sloga«.

u— Maša zadušnica za blagopokojnim Ivanom Čičem bo v sredo 13. t. m. ob 7. jutraj v farni cerkvi sv. Petra.

Prvovrsten SLADOLED

Izdelan na najnovejši higijenični aparat »FRIGIDAIRE«, Vam nudi dnevno svež po 1, 2, 3 Din porcije. 4626
Slaščičarna PELICON, Wolfova ulica 14.

u— Narodna čitalnica v Sp. Šiški bo imela svoj občni zbor v nedeljo 17. t. m. ob 9. dopoldne v svojem lokalu. Če občni zbor ob napovedani uri ne bi bil sklicen, se bo vršil pol ure na to nov občni zbor, ki je glasom pravi sklepčen ob vsaki udeležbi. Obvestite vse člane. — Odbor.

u— Obrtno gibanje v Ljubljani. Pri mestnem magistratu je bilo marca odjavljenih odnosa izbrisanih iz obrtnega registra 10 obrtnih in trgovskih obratov. Ker je 9. marca stopil v veljavo novi obrtni zakon, je bilo do tega dne še na podlagi starega obrtnega zakona prijavljenih kar 81 raznih obratov. Med drugimi so prijavili svoj obrat: Jugopražarna in tovarna hranil d. z. o. z. na Dolenjski cesti, kjer je zgradila novo poslopje nasproti Salezijanskega zavoda na Rakovniku, dalje Parna žaga Ljubljana, glavni kolodvor d. z. o. z. kot prost obrat. Dunajčan Emanuel Pollak je v Frankopanski ulici ustanovil zalogo furnirjev pod protokollirano firmo »Alles Percy Rudolf«.

Predno si nabavite
površnik, obleko, trenchcoat itd. si ogledate zalogo res pravih angleških blagov pri

K. PUČNIK
Tavčarjeva ulica 3

Cene nizke, delo solidno. 159

u— Kolo jugoslovenskih sester naznanja, oam, ki se zanimajo za pomladanski odhod na morje, da otvorijo svoj krasni »Dečji dom Fr. Tavčarjeve« tik ob morju letos že 15. maja ter tudi do 16. junija posameznikom penzijo (hrana, stanovanje, morskopolje doma) za dnevno 30.—35 Din, otroci 20 Din. Informacije 14. t. m. od 3.—4. v društveni sobi Rimska cesta 9, priti; pismono na naslov: Društvo Kolo jugoslov. sester, četrti.

u— Prospekti odsek NSZ vabi tumburše na vajo v ponedeljek 11. t. m. ob 19. v običajnih prostorih v Delavski zbornici. Priidite!

u— Delavski odbor »Svobode« vzpripri drevi ob 20. v dvorani Delavske zbornice drevi enodejanki Pregljevo »Vest« in Thomovo »Bronasto kolajno«.

u— Občni zbor pomočniškega zbora gremilja trgovcev v Ljubljani bo v torek 26. ob 19. v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Člani zbora dobijo posebno vabila.

u— Sobotni življiki trg je bil izredno bogato založen z vsemi potrebščinami. Krasna jabolka, zlasti gambovič so bila po 6—8 Din kg. Zelenjave je bilo primeroma dovolj po neizpremenjenih cenah. Nakuovalke jaje so večeraj prinesle nad 15.000 komadov svežih jajc, ki so jih ponujale po 0,75 komad, par pa celo 1,25 Din. Na Krekovem trgu so kmetje iz škofjeloške okolice, osobito iz Dorfarjev in Sv. Duha postavili na trg nad 150 raznih dreves, zlasti jabolk in hrusk. Prav posebno praktično je za kupce, da prodajalci sadik označujejo vrsto in izvor, kakor tudi lastnika. Na ta način prodajalci garantirajo za dobro kakovost. Sadike so prodajali po 6—8 Din komad. Kupčija je bila srednja. Največ kupcev je bilo iz okoliških vasi in s periferije mesta.

u— Danes ob 11. dopoldne se bo predvajala Willy Forstova opereta »Pesmi je konec«. Vsakdo pozna popularno pesem o mladem gardnem oficirju in zato bo gotovo našla hvalečen odmev med ljubitelji kinematografa vest, da si ZKD izbrala za svoj filmski spored film »Pesmi je konec«, film, ki je omenjeni šlager populariziral med najširše kroge občinstva. »Pesmi je konec« je eden doslej najboljših Willy Forstovih filmskih operet. Poleg Forsta nastopa v tem filmu lepa Liane Haid in naša priznana subreta Marica Lubejva. Za komično in veselo stran sižeja skrbi poleg Forsta samega še Ernst Verebes. Opereto »Pesmi je konec« si bo torej vsakdo rad ogledal. Film je na sporedu danes v nedeljo ob 11. dopoldne. Predstava se bo odvijala v Elitnem kinu Matici. Cene najnižje, da si morejo najširši krogi ogledati ta veseli in zabavni filmski spored.

u— Koliko je odpovedanih stanovanj v Ljubljani? Za 1. maj je bilo pri sodišču podanih 274 stanovanjskih odpovedi, privatno pa je bilo po približni cenitvi odpovedano 300 stanovanjskim najemnikom. Na stanovanjski oddelk mestnega ekonomata je zadnji čas silen naval strank, ki so jim bila stanovanja odpovedana. Vse stranke prosijo magistrat, da bi jim preiskrbel novo stanovanje. To je nemogoče, ker sedaj magistrat več ne vodi evidence o odpovedanih stanovanjih. Ima v evidenci le stanovanja, ki so postala prosta v mestnih hišah. V teh pa doslej ni prostega nobenega stanovanja. Stanovanjski oddelk daje pač strankam, ki jim je bilo privatno odpovedano, informacije, kako naj postopajo na namre hišnim gospodarjem, drugače pa ni v položaju, da bi mogel preskrbeti novo stanovanje.

u— Domu slepih so darovali sadlarski strokovnjaki gg. Humek, Gombač, Kafol, Lap in Strekelj 408 Din svojega honorarja

od predavanih na tritedenskem tečaju, ki ga je priredila podružnica SVD v Ljubljani meseca januarja, februarja in marca v mineraloškem inštitutu univerze. Dobrosrčnim darovalcem najsrčnejša hvala in mnogo posnemovalcev!

u— Zmikanje povod na postu. Te dni je odnesla nekdo v Močnikovi ulici stanujoči Minki Ablovi nov, zložitveni otroški voziček. Ablova je imela voziček spravljen v pritličnem dvoriščnem balkonu. Predvčerajšnjim ponoči se je spazil neznan tat v klet še nedograjene stavbe v Zvezni ulici v Mostah ter ukradel na škodo soboslikarskega pomočnika Alojzija Gašperšiča 15 m dolgo gumijasto cev, vredno 300 Din. Dalje je isti storilec odnesel tudi nekaj orodja na škodo zidarstva mojstra Franceta Devetaka. Mariji Kajželj, stanujoči v Povšetovi ulici 7, je ukradel neznan tat s pritličnega balkona razno perilo vredno 700 Din.

u— Dobro se je oskrbel. V krasno posestnika Andreja Pleška v Bizoviku je bil izvršen te dni ponoči drzen vlom. Storilec je odnesel 45 kg zaseke, 10 kg šunke, 10 mesenih klobas in še nekaj drugih jestvin v skupni vrednosti okrog 1000 Din. Kakor so dognale poizvedbe orožnikov in policije, je izvršil ta vlom 21-letni ključničarski pomočnik Albert L., ki ga varnostna oblastva te dalje časa zasledujejo zaradi sličnih grehov. Albert L. se je pred nekaj dnevi pojavil v Ljubljani in Štepanji vasi, običen v popolnoma novo obleko in z novim kolesom. Oboje je najbrž tudi neke ukradel. Drzni fant je sedaj spet neznan kam izginil.

Zvočni kino

Danes ob 2., pol 5., 6., pol 8. in 9. zvečer

Ken Maynard

najdrznejši junak divjega zapada v zvočnem filmu senzacionalnih pustolovčin

ČRNI ŠAKAL

Napeto dirke, da se gledalcem jake laže in zastaja kroci

Nevo! Prvič v Ljubljani! Poleg tega najnovejši Paramountov zvočni tehnik.

IDEAL

u— Velika tatvina pri Krieporju. V skladšču Krieporjeve veletrgovine na Mestnem trgu so prišli na sled veliki tatvini, ki pa je bila izvršena najbrže še pred tedni. Iz skladšču je smanjkal zaboj jedilnega pribora, znamke Berndorf-Alpaca. Skupna vrednost ukradenega pribora znaša 6000 Din.

Pomlad pospešuje

v zaščito vaše s čim večjo oblačilni omehkane kože skrbno nego

NIVEA-CREME

Nivea-krema pronične zaradi tega, ker vsebuje Eucerit, globoko v kožo, hrani in krepiti tkivo in pospešuje delovanje stanič. Povzroča torej oni poživljajoči impulz, po katerem pridobi koža zopet svojo naravno gladkost in napetost in s tem zopet dragocen, nežni, mladostno svež izgled.

Nivea-krema: Din 5 — 22.

Jugosl. P. Belersdorf & Co. d. s. o. z. Maribor. 64

Iz Maribora

u— Naši avtomobilisti odbrže na veso-kolski svet v Prago. Jugoslovenski avtomobilski klub se je odzval vabilu češkoslovskega avtomobilnega kluba in bo ob priliki veso-kolskega zleta pohiteli naši avtomobilisti v zlato Prago. Na dan 1. julija se zberejo vsi udeleženci v Mariboru, odkoder krenejo proti Pragi. Prijave sprejema tajništvo sekcije Avtomobilskega kluba v Mariboru.

u— Ljubljana univerza. V petek 15. t. m. ob 8. zvečer bo nadaljevanje slovenskega cikla. Konzervator g. dr. Steie iz Ljubljane bo predaval na podlagi skopičnih slik o češčenju Marije v slovenski umetnosti.

u— Akcija za znižanje najemnin. Jutri bo ob 20. važen sestanek širšega akcijskega odbora v restavraciji »Union« (pri Franku). Sestanka naj se zanesljivo udeleže zastopniki vseh stanovskih in strokovnih organizacij.

u— Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden Vidmarjeva lekarna pri »Areh« na Glavnem trgu.

u— Včerajšnji trg je bil dobro založen. Lepo vreme je mnogo pripomoglo k živahni kupčiji. Na trgu je bil vsega blaga v izobilju in so bile cene primerne. Mesne cene se od zadnje sobote niso spremenile. Skrajni čas pa je že, da pade cena mleku, ki ga se vedno prodajajo po 2,50 do 3 Din. Bogata izbira je bila na perumitarskem kakor tudi na trgu za sočivje in zelenjavo. Na trg so prinesli 14 kozličkov, ki so jih spravili kmalu v denar. Dobro kupčijo je napravila trdnica »Kozmos«, ki je prodajala na trgu marširane ruse po 15 Din za kilogram. Precej je bilo sadnih dreves, po katerih je bilo veliko povpraševanje. Na senenem trgu je bilo 16 voz sena: 70 do 90; 6 voz otave: 85—90 in 4 vozovi slame: 70—75 Din za 100 kg.

u— Tečaj za šivanje. Slovensko žensko društvo v Mariboru priredi od 15. t. m. dalje dva tečaja za šivanje, ki bosta trajala po 6 do 8 tednov. Prvi se bo vršil ob nedeljah popoldne, drugi ob delavnikih zvečer dvakrat ali trikrat na teden. Prijave do srede 13. t. m. v trgovini ge. Zlate Brišnikove, kjer se dobe tudi vsa potrebnejša pojasnila.

REVMATIZEM morete zaustaviti

Neglede nato, so li bolečine v mišicah ali v členkih, SLOAN-ov LINIMENT jih bo odpravil. Brez utiranja — takoj prode, greje in umiri. Ne trpite — imejte vedno steklenico pri roki.

Rabite SLOAN-OVO mast proti revmatizmu, išiasu, bolečinam v križu, bolečinam v hrbtu, bolečinam distorzije in kontuzije in proti vsem vrstam boleznim v mišicah.

Dobiva se v vseh LEKARNAH in DROGERIJAH

SLOAN-ov LINIMENT

odpravi bolečine

Odobreno po Ministarstvu Socijalne politike i narodnog zdravlja, Sanitetno odeljenje rešenjem br. 4497 od 15. marta 1932.

Iz Celja

u— Iz tajne seje mestnega občinskega sveta. V petek zvečer je sledila javni seji tukajšnjeja mestnega občinskega sveta tudi daljša tajna seja, na kateri je poročal o personalnih zadevah občinski svetnik profesor g. Mravljak. Računski nadzornik g. Gustav Grobelnik je imenovan za vodjo mestnega računovodstva z nazivom računskega svetnika. Definitivno sta nameščena mestni inženjer g. Blaž Pristovšek in magistratni koncipist g. Josip Pogonik. Za nadzornika policijskih agentov je imenovan g. Janez Kuvovc, ki je doslej vodil provizorično te posle. Upokojena sta mestna uradnika gg. Jakob Posnič (na lastno prošnjo) in Rado Bač. Regukrani so bili tudi prejemniki raznih mestnih uradnikov. Občina bo zavarovala vse nepragmatično nameščene uslužbence mestnega urada in mestne policije pri OUZD. Razpisano bo mesto honorarnega občinskega živinogledalca. Nekaterim vdomov po občinskih uslužbenih so bile podeljene, odnose vsiljene začasne podpore.

u— Na celjskem ljudskem vsescušču bo predaval jutri 11. t. m. ob 20. g. dr. Vladimir Travner iz Maribora o raznih družinskih zadevah v srednjem veku, predvsem pa o čarovništvu in čarovalniških procesih na Slovenskem.

u— Opozorjamo občinstvo, da bodo v naše pri gledališki uprizoritvi znane Frankove drame »Vzrok« v torek 12. t. m. znatno znižane cene. Gostoval bo g. Kralj iz Ljubljane. Prepričani smo, da bo drama, ki ji jamči za uspeh eden najboljših ljubljanskih dramskih igralcev, napolnila naše gledališče. Vstopnice se dobe v predprodaji v knjižarni Gordić & Leskovec.

u— Celjsko pevsko društvo bo imelo danes ob pol 11. dopoldne vajo moškega zbora, jutri, v sredo in petek zvečer pa vaje mešanega zbora.

u— Opozorilo. Opozorjamo vse gospe, ki dvornijo, da se pri menj doli originalno prizna angleško blago že od 244 Din naprej, da to lahko dokazemo s računi in carinskimi listi. Na željo se obleka izdelava v lastnem ateljeju. Trgovski dom Stermečki.

u— Drzen slepar. Policiji je bilo prijavljeno, da je nekele okrog 35 let stari tujec, ki se je izdal za Vinka, uradnika paro-

Iz Kranja

u— Naši sportniki. Pred dnevi se je vršilo v Narodnem domu potovanje naših sportnikov zaradi ustanovitve novega društva. Novemu sportnemu društvu se bo pridružil tudi tukajšnji motorni odsek ljubljanske »Ilirije«.

u— Družba gramofonov bo v ponedeljek 11. t. m. ob 8. dopoldne v pisarni cestnega odbora v Kranju za ceste: Kranj—Jezerko, Kranj—Moste—Kamnik, Komenda—Cerkje—Visoko, Senčur—Adergas, Tacen—Vočice—Cerkje, Naklo—Kokrica—Senčur. Interesente opozarjamo, da morajo predložiti potrdilo o plačilih davkih in položiti kavčico. Za vse ostale banovinske ceste pa se bo vršila družba istotam 18. aprila.

u— Kaj vse krajejo. Ljubiteljem tuje lastnine pride vse prav. V četrtki zvečer si je nekdo prisvojil v veži Narodnega doma slepo šipo, ki jo je izrezel iz nihalnih vrat.

Nove modele koles Dürkop in Mifa lahko še dobite po nizkih cenah

TENIS RAKETI, NOGOMETNE ŽOGI, GRAMOFONI, RADIOAPARATI V VELIKI IZBIRI! 4611

'Tehnik' Josip Banjai

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 20. Sprejemajo se v popravilo tenis raket.

Iz Tržiča

u— Sokolski oder proslavi danes 60-letnico slovenskega pisatelja in dramatika g. Pinčgarja s tem, da vzpripri njegovo kmetosko zgodbo »Verigo«. Začetek slavnostne predstave točno ob 8. Režijo vodi tokrat br. Blaž Šter. Vabljeni!

u— Gostje se prihajajo. Planinci doma na Kofcah ima že več stalnih gostov. Občalujemo, da se mestna občina zaradi slabih finančnih razmer ne more udeležiti tujsko-prometne razstave v Zagrebu. Tržič je gotovo med najidealnejšimi izhodišči za srednje visoke ture v Karavanke pozimi ali poleti. Le železniška zveza je slaba. Prvi jutranji vlak je prepozen, zadnji večerni pa prezgoden. Sicer pride smučar ali turist tudi v tem kratkem času na svoj račun, saj si lahko ogleda Košuto ali Zelenico. Vse pa mora napraviti v nekaki mrazici, ker ga vedno priganja čas zaradi vlaka. V interesu Tržiča in vse njegove okolice je, da se enkrat pametno uradi vprašanje zveze v Ljubljano in drugimi kraji.

u— Gozdni požar. Te dni so nemali zločinci zanetili po neoprevidnosti suho travo v gozdu na Kamniku. V kratkem času se je ogenj razširil ob vznožja hriba do vrha, tako da je bila nevarnost prav velika, da pogori ves Kamnik. Tržiški gasilci so s izredno spretnostjo požar skoro pogasili. Mestna občina trpi občutno škodo.

Z Jesenice

u— Kužljica Krožna prijatelj Franca je posluje odšel vsak ponedeljek od 6. do 7. zvečer v osnovni šoli pri gđ. Vidmarjevi. Tam naj se v teku tega meseca zgajajo tudi vsi oni člani, ki želijo dobiti na ogled katero izmed revij, ki so v krožku na razpolago, da se napravi vrstni red.

u— Prireditelj za brezposelne. Sokol bo na pobudo župana g. Zabkarja predvajal danes 10. t. m. v svojem domu na Jesenicah opereto »Ptičar« v korist tisočinskih brezposelnih mestne občine. Predstava se prične ob pol 15. in se bo končala ob 18. Zveza na vse strani najugodnejša. Pridite!

Iz Kamnika

u— Občni zbor podružnice SPD v Kamniku bo v sredo 13. t. m. ob 20. v restavracijskih prostorih Narodne čitalnice.

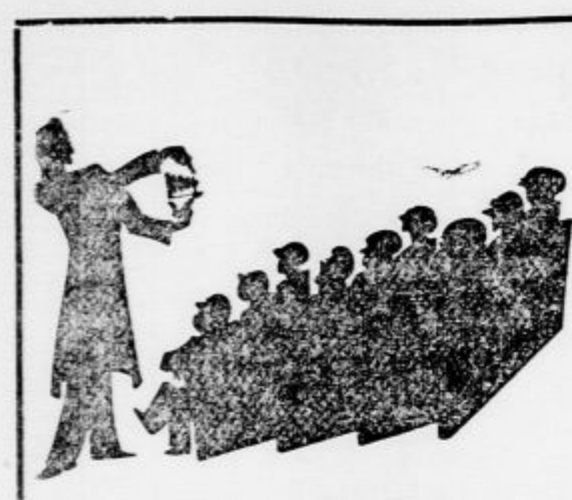
u— Pojasnilo. Nekateri Kamnikani so pritožujejo nad malomarnostjo mestne občine, ker ni še dala napraviti tabele s hišnimi številkami. Na to smo prejeli naslednje pojasnilo: Občinski odbor je na svoji slavnostni seji 16. avgusta sklenil, da se kamniški Glavni trg dovoljuje v Aleksandrovo trg. Prosil je za preimenovanje Marksat dvora, odkoder pa še ni prejel odgovora. Kakor hitro bo prišlo dovoljenje, da sme občina svoj sklep realizirati se bodo takoj dale napraviti prepotrebne tablice.

Iz Ptuja

u— Naval na ptujsko bolnico je v zadnjem času tako velik, da so morali postaviti v sobe rezervne postelje, vedno bolnikov pa oddati v izolatorio. Tudi naša bolnica je že potrebna razširitve.

u— Kino bo predvajal ob pol 19. in pol 21. krasen smučarski film »Sin belih planin«.

u— Javni shodi JRKD: dne 10. t. m. ob pol 8. pri Sv. Miklavžu v Golenkovi gostilni; ob pol 15. v Ivanjovcih v kolodvorski restavraciji; dne 17. t. m. ob 8. pri Sv. Barbari v Halozah v gostilni g. Korenjaka; ob 15. na Ptujski gori v gostilni g. Horvata; dne 24. t. m. ob 8. pri Sv. Andražu v Slov. gorah v gostilni g. Toša; ob 15. pa pri Sv. Marjeti nižje Ptuja v gostilni g. Horvata. Na shodih bo poročal narodni poslanec g. Lovro Petovar.

(oboist) in pianist Marijan Lipovšek. Opozarjamo na koncertni program, ki ima ti-skanjo razlago arij, ki se bodo peje v francoščini. Obisk toplo priporočamo. Predprodaja vstopnic v Maticini knjižarni.

u— Mestno načelstvo v Ljubljani opozarja na razglas sreskega šumarskega referenta v Ljubljani o preprečenju gozdnih požarov. Kdor bi se v razglasu navedenemu pozivu ne odzval, zapade strogi postavni kazni. Dalje opozarja na razglas istega referenta v ugonobiti drevesnega lubadarja in odstranitvi drevja, ki je od lubadarja napadeno. Kdor se navodilom in pozivom v razglasu ne odzove, zapade strogi postavni kazni. Oba razglasa sta javno nabita na mestni deski v veži poslopja na Mestnem trgu 27.

Elitni kino Matica

2 uri boste pozabili na vse težkoče! — Pokličite takoj št. 2124

In zagotavljate si vstopnice za skladko in nežnih ljubavnih čustev polno opereto

Gospodična, napaden spoj

Predstavlja se Vam bo najnovejša, dražestna filmska zvezda

Magda Schneider

Najnovejši Foxov zvočni tehnik

Danes ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer.

Tel. 2124

u— X. delavski prosvetni večer »Svobode« in »Zarje« bo v sredo 13. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Spored bo zelo pester in lep. Poleg recitacij bo predaval Ciril Štukelj o človeku in knjigi. Delavska godba »Zarja« in kvartet »Zarje« na pihala bosta zaigrala več lepih skladb. Umetniška plesalka Katja Delakova bo zaplesala dva zanimiva plesa »Vihar« in »Odimek iz cirkuša«. Učiteljica glasbe pri Glasbeni Matici Milena Verbičeva in konservatorist Drago Burger zapojejo več solospesov. Konservatorist in kovinar Jože Brdnic zaigra solo na rog, in sicer skladbo »Podoknico«, napisano za ta večer od skladatelja Josipa Škorpiča. Stanko Biteznik pa bo poročal nekaj vseleaga. Vstopnice v Delavski zbornici, I. nadstropje, in sicer za 4, 3 in 2 Din. Preskrbite si jih že sedaj!

u— Društvo zelenjadjarjev v Ljubljani vabi člane na poučno predavanje o vrsti in vrstnem škodljivcu s filmom. Predaval bo strokovnjak g. Kafol. Predavanje in članski sestanek bosta v četrtek 14. t. m. ob pol 20. v dvorani Prosvetnega društva, Komarova ulica 14. Vabljeni! Vstop prost.

u— Občni zbor društva »Skrb za mladino« v Ljubljani bo v ponedeljek 11. t. m. v posebni sobi gostilne g. Bončarja na Sv. Petra cesti. Vabljeni vsi člani, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo, ker bo do na dnevnom redu važne društvene zadeve.

u— Organizacija ljubljanskih gospodinj je zmagala s zahtevno, da božejo tudi one imeti vsaj ob sobotah in nedeljah zvečer

ZOBOZDRAVNIK

DR. VIKTOR KAC

ordinira od 1. aprila dalje ob delavnikih od 8.—13. in 15.—17. ure. 4483

Med. univ.

Dr. Gvido Debelak

Je pričel ordinirati od 11. do 12. in od 2. do 4. popoldne

DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 15. (Kavarna »Evropa«).

Materniška, višinska sence in Solux. TELEFON 27—29. 4008

MED. UNIV.

Dr. Leo Šavnik

specialist za ženske bolezni in porodništvo. Ljubljana, Tavčarjeva ulica 6. I. Telefon 2614.

ORDINIRA OD DANES NAPREJ SAMO POPOLDNE OD 1/2. — 1/4.

USODA ZAMUDNIKA

Je čisto prav nesrečna. Kadar je čas, ni odlašati. Zato pravočasno kupite srečke drž. razredne loterije, ki začne z žrebanjem že 26. in 27. t. m. Srečke dobite v vseh prodajnicah „Jutra“ in v

Zadružni hranilnici r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Iz Hrastnika

b—Kino Narodni dom predvaja danes ob 14. in ob 20. film »Jožefita«. Ob pol 17. pa uprizori dramatični odsek Sokolskega društva v repriji veseloigrice »Gospa ministrica«. Delni dobiček te prireditve je namenjen brezposelnim.

b—Premeščen je iz Hrastnika v Kotarbo železniški uradnik g. Roman Oberlinor, ki se je vneto dejstvoval kot sportnik. Nogometaši ga bodo pogrešali kot dobrega in nepristranskega sodnika, tenis igralci pa kot izbornega trenerja.

b—Sadjarsko predavanje. Na inštitutivno uradnika in posestnika g. Guere in šolskega upravitelja g. Lebra se je ustanovila lani podružnica Sadržarskega in vrtnarskega društva, kateri načeljuje g. Guerra. Društvo je priredilo prošle nedelje svoje predavanje v Praprotnem. Predaval je sam predsednik, ker sta bila prej javljena predavatelja zadržana. Temeljito in nazorno predavanje je zelo ustrezno članom in interesantom, ki so se zbrali v velikem številu.

b—Krajevna protituberkulozna liga priredi danes ob 11. v Birtičevi gostilni širšo sejo, na katero so vabljene zastopniki vseh hrastniških društev. Na seji bo podano poročilo o dosedanjem delovanju, razpravljal pa se bo tudi splošno o načrtih borbe proti jetiki.

b—V rudniku se je po petdnevem odmoru v četrtek zopet pričelo delo. Najbrž se bo delalo ta mesec kakor doslej po štiri dni v tednu.

Iz Trbovelj

b—Popravek. Sokolska deca priredi danes ob 15. uri in ne ob 16. uri, kakor je bilo pomotoma javljeno, Ribičičevo trodejanjo »Kraljico palčkova«.

b—Kino Sokol bo predvaja danes ob 18. in 20. zvočni film »Moja žena pustolovka«.

Iz Radeč

b—Popis mladeničev za prihodnje rekrutiranje se je te dni izpopolnil. Iz naše občine je vpisanih 46 mladeničev.

Iz Gornje Radgone

gr—Osebnost. Nadzorni finančne kontrole g. Josip Krkin je prispel iz Hodoške in prevzel vodstvo tukajšnjega glavnega oddelka finančne kontrole.

gr—Izpremembe posesti. Karbašev rostavracji pri kolodvoru je prevzel v našem g. Alojzij Hiber. Probstovo vinogradno posestvo v Zibogovcih pri Gornji Radgoni je kupil tukajšnji gostilničar g. Franc Talany. Vinogradno posestvo Ivane Bartholomeje na Ptujski cesti pri Gornji Radgoni pa tukajšnji trgovec v vnanem in posestnik gospod Alojzij Jurša. S tem sta prišli ti dve vinogradni posesti, ki sta bili dolga leta last avstrijskih državljanov, zopet v last domačinov in naših državljanov.

Iz Slovenske Bistrice

ab—Vzdrževalne vesti o nameravanih poizvedah v Slovenski Bistrici se že nekaj dni širijo po mestu. Baje so dobili posamezniki grozila pisma. Vse to pa je nastalo očitno le pod vplivom požarov v okolici Prama in Poljskave. Vse govorice o raznih anonimnih grozljah so se izkazale po temeljiti preiskavi orožništva kot neresne in pretrane.

ab—Osebnost. Davčna uprava je dobila novega uradnika g. Viktorja Makarja, ki je doslej služboval v Kranju. Te dni je bil upokojen dolgoletni starešina finančne kontrole g. Franjo Dreš. Na njegovo mesto je bil imenovan iz Trbiča preglednik g. Konrad Valentin.

ab—Iz Sokola. Dne 16. in 17. t. m. bo igrala naša sokolska mladina v hotelu »Beogradu« Linhartov »Veseli dan ali Matiček se ženik«. Te dni je bila osnovana nova sokolska četa za ožjo mestno okolico, in sicer za vasi Zg. Bistrico, Cigonco, Ložnico, Devino in Sp. Novo vas. Člane te čete vežba voditelj br. Pavil ob nedeljah v Okrajni hranilnici. Četa doslej še nima svoje uprave in je podrejena neposredno odboru matičnega društva. Društveni javni nastop, obvezen za vse čete, bo 29. maja na letnem telovadišču.

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Nedelja, 10.: Kar hočeta. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 11.: Gospoda Glembajevi. B. Torek, 12.: Zaprt.

Sreda, 13.: Kvadratura kroga. Premijera. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.

Nedelja, 10.: ob 15.: Trije mušketirji. Izven. Znižane cene. — Ob 20. Carmen. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 11.: Zidinja. Torek, 12.: Zidinja.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Začetek ob 20.15.

Nedelja, 10.: Ljubzen sedemnajstletnega. *

Opozorjamo cenjeno občinstvo na današnji predstavo prekrasne Dreyerjeve drame »Ljubzen sedemnajstletnega.« Kupite vstopnice v predprodaji.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Nedelja, 10.: ob 20. »Dijak prosjake. Znižane cene. Zadnjič.

Ponedeljek, 11.: Zaprt.

Mariborsko gledališče. »Casanova«, nova slovenska komična opera tržaškega skladatelja M. Sancina, bo doživela svojo krstno predstavlo koncem prihodnjega tedna. Za to predstavlo vlada že danes živahno zanimanje. — Naslednja dramska premijera bo »Brez tretjane« drama B. Begovića, ki je eden najboljših jugoslovenskih dramatikov ter so njegova dela uprizarjali tudi v ino-veststvu s velikimi uspehi.

bivalci laške župnije. V tekoni zadnjih treh dni so nesli k večjemu počitku štiri farane: Antonijo Majcnovo, posestnika in gostilničarja v Laškem, staro 79 let, Resčev Jero, samsko služkinjo in Stopc, staro 84 let, Martina Deželaka, posestnika iz Lož, starega 79 let in Petra Pivca, upokojenega železničarja v Laškem, starega 81 let. Blag jim spomin!

—Krajevna organizacija JRKD v St. Rupertu bo imela ustanovni občni zbor danes.

—Javna lekarna. Banska uprava je podelila koncesijo za javno lekarno v Laškem g. Ujčiču Vekoslavju.

—Pasji kontumaci. Ker sta se pojavila dva primera pasje stekline, je odredilo stroko načelstvo v Laškem poostren pasji konumaci za ves laški srez.

Iz Prekmurja

pm—Društvo »Soča«. Pred kratkim se je osnoval v Murski Soboti pripravljali odbor podružnice »Soče« pod predsedstvom g. Pertota Kristjana. Primordni in Primorke, pristopile k društvu!

pm—Vrač Feliks iz Križevcev se je pri sekanju drv tako močno vsekav v nogo, da so ga morali s hudimi poškodbami prepejati v bolnico.

Iz življenja na deželi

NOTRANJE GORICE. Naša sokolska četa marljivo deluje. Letos je pristopilo mnogo novih članov. Sedaj si urejajo leto- no telovadišče. Letošnje leto bo najbrže gasilno društvo s pomočjo Sokola povečalo dom. Na praznik 4. t. m. je priredila četa uspešno igro »Stari grehi«. Igralci so bili prav dobri. Posebno velik aplavz je žel br. Igičar Franc. Pri igri je sodeloval domači fantovski pevski zbor, ki je zapel nekaj lepih narodnih pesmi. Prireditve je vodil poštvovalni upravitelj šole br. Lovše Anton.

TOMISELJ POD KRIMOM. Navzile povodnji se je zbralo v nedeljo 3. t. m. mnogo ljudi v šoli, kjer se je vršila prireditve PRK. Članice podmladka so pod vodstvom učiteljice Kogeljeve Leopoldine uprizorile Turšičevo bajko s petjem »Izgubljeni raj«. Sokolska soba je bila nabito polna. Igra je prav dobro uspevala. Oblike je posodila uprava dramskega gledališča v Ljubljani. Občinstvo je bilo zelo zadovoljno.

GRAHOVO. Pred štiri dni se je pri nas ustanovila podružnica Kola jugoslovenskih sester pod predsedstvom g. Hermine Merdinove, soproge sokolskega upravitelja. Društvo je bilo vsa leta prav delavno. Na belo nedeljo nas je KJS prijetno iznenadilo z uspešno proslavo materinskega dne, ki se je vršila v prostorih g. Krajca. Na programu so bile deklaracije in narodna igra »Poslednji mož«. Režija je bila v spretnih rokah in uloge so bile zelo posrečeno zasledene. Med odmorom sta pela mešani in moški pevski zbor iz Starega trga pod vodstvom g. Ivana Mercina. Dvornana je bila polna in občinstvo ni štedilo s priznanjem. Čisti dobiček je namenjen strošnim materam našega kraja. — Dne 1. maja bo gostoval pri nas v prostorih g. Krajca mladinski pevski zbor PRK iz Starega trga pod vodstvom g. Šulerja, ki bo priredil lasten koncert in kratko igrice.

SOVODENJ. Naša vas si je osnovala mlekarstvo združbo. Upamo, da bo koristna ustanova pripomogla k lažjemu razpečevanju mleka in mlečnih izdelkov. — Močno si želimo električne razsvetljave, ki jo imajo že skoraj povsod. Pripravljeni odbor ima nalogo, da prepotrebni načrt izvede. — Te dni je bil zaključen gospodinj- ski tečaj, ki ga je večje vodila učiteljica Marija Pavčeva s Trebiča. — Mnogo skrbi povzroča vsej šolski občini poročila vprašanje nove šolske zgradbe, ki jo naši vasi nad vse potrebna.

VISNJA GORA. V sredo smo spremenili k večjemu počitku zemsko ostanke mesarjeve mame, g. Jerice Turkove, ki je preminila po dolgotrajni bolezni dne 4. t. m. Pokojnica je bila vzorna gospodinja. Nad vse pa je ljubila svoje otroke, ki jo bodo zelo pogrešali. Blag ji spomin! Naši šahisti so imeli zopet svojo atrakcijo. G. Mihael Omahen jim je aranžiral medkrajni šahovski turnir, ki so ga odigrali na praznik v ponedeljek 4. t. m. popoldne v njegovi gostilni. Napovedane 3 premije so odpadle, dasi so bile izrecno zabeležene na vabilih. — Letošnji april je izredno mra- hast. V petek popoldne se je sicer še do- kaj solnčno vreme naenkrat izpremenilo. Temni oblaki so se pripodili od jugozahoda in prekrili obzorje. Bliskom in gromom je sledil močan naliv, ki se je kmalu izpreme- nil v babje pšeno. Po nekaj minutah je pa začelo snežiti kot da smo sredi junij- še zime. Tudi temperatura se je znižala. Dočim je stalo živo srebro v termometru ob 11. dopoldne na 16 C nad ničlo, je pad- lo ob 15. na — 1 C.

TREBNJE. Finančna kontrola je dobila novega starejšino g. Miho Zdravica, ki je prišel iz Semčica. Pozdravljamo ga prav toplo v svoji sredi. — Deževje in topeč se sneg sta tako napolnila strugo naše Teme- nice, da je ta prestopila bregove in zalila vso dolino. — Na Marijin praznik se je vršila popoldne v Prosvet. domu mladinska proslava materinskega dne, ki je prav le- po uspevala. — Pripravi se mladinska igra »Pehtac«. Igrala jo bo šolska mladina iz Trebnjega v nedeljo 24. t. m. v Prosvetnem domu. Ne pozabite na ta dan! — Za 1. maj se pripravila Sokol na svoj prvi pešizlet na Čatež, kamor pohiti z vsemi oddelki, ki bodo ob enem tudi nastopili z nekaj točka- mi. Vabilna so tudi okoliška bratska dru- štva. 1. maj naj bo naš sokolski dan! — Zadnjo nedeljo se je vršil na Marofu zbor društvenih prosvetarjev in načelnikov (ic) mirskega sokolskega okrožja, kjer se je podrobno razpravljalo o okrožnem zletu, ki bo 5. junija v St. Janžu in o tiskanih in pri- pravi za Prago. Predelale so se vse tek- movalne vaje in savezne proste na god- bo. Zboru sta prisostvovala župni načelnik br. Papež in načelnica novomeškega okrož- ja s. Cibiceva Dora. Skupno delo v obeh okrožjih bo gotovo prineslo še lepših uspe- hov.

POLJČANE. V nedeljo je Sokol otvoril svojo dvorano in nov prostora oder. Slo- venski komična opera tržaškega sklada- telja M. Sancina, bo doživela svojo krstno predstavlo koncem prihodnjega tedna. Za to predstavlo vlada že danes živahno zima- nje. — Naslednja dramska premijera bo »Brez tretjane« drama B. Begovića, ki je eden najboljših jugoslovenskih dramatikov ter so njegova dela uprizarjali tudi v ino-veststvu s velikimi uspehi.

zdravil starosta br. Lovre. Za njim sta izpregovorila še župni zastopnik br. Hoče- var in sreski načelnik g. Makar. Ostali spored, katerega odmore je izpolnil dru- štveni orkester pod vodstvom dr. Hronov- skega, je vseboval petje, deklaracije in telovadni nastop. Zaključila je pester spo- red spevoigrice »Kovačev študent«, za kate- re uspeh gre predvsem zahvala poštvoval- nemu zdravniku dr. Hronovskemu, ki je uril v petju soliste, in našemu pevovodji br. Janku Živku iz Studenice, ki je našti- diral ostalo zborovsko petje. Režijsko plat je izvedel br. Al. Živkov. Da je Sokol v tako kratkem času prišel do dvorane, imajo zaslugi predvsem bratje Ritonja, Šer- bec, Gašparič, Zelhofer in drugi. Najlepše zahvalo moramo še izreči g. Voglarju, ki je naslikal brezplačno krasen zastor in sploh pomagal pri kulisah. Tudi vsem dru- gim, ki so pomagali pri delu, se Sokol naj- topelje zahvaljuje.

DORNOVA. Dne 6. januarja je sklical predsednik volilnega odbora g. Murkovič Stanko, trgovec v Dornovi, sestanek glede ustanovitve krajevne organizacije JRKD. V začetni odbor so bili izvoljeni: za pre- sednika Murkovič Stanko, za podpredsed. Bratka Osvald, za tajnika Prelog Avgust, za blagajnika Simončič Jakob, za odbornike: Herga Franjo, Trofenik Ignac, Krajnc Fr., Meško Franc, Toplak Jakob, Horvat Janez, Jančevič Franc, Poharčič Franc, Brnec Janec, Čuš Mihael in Solna Franc. Na dan Sv. Jožefa je imela organizacija JRKD pri g. Hergu Fr. zopet sestanek, na katerem so se predstale članom pravila, naloge in program stranke. Ob tej priliki je pristop- ilo k organizaciji tudi več novih članov. Dornova je priključila vsaj v spodnjem de- lu Ptujškega polja. Prebivalstvo se rado poprime vsakega prosvetnega dela, treba mu je pa le pravega vodstva. So pa še tu- kaj redki elementi, ki odvajajo vaščane od skupnega dela in delajo med njimi zadržbo. Pa zadržba ni bodo uspešni!

RZISKO-KOLOVRAT. Ustanovni občni zbor krajevne organizacije JRKD za ob- čino Ržiško in Kolovrat bo danes 10. t. m. ob 14. pri Brezjarju v Izlakah. Poročilo bo tudi narodni poslanec g. Milan Mravlja.

SV. LOVRENC NA POHORJU. Še dolgo negovana želja krajevne odbora Rdečo- ga križa po tečaju za prvo pomoč se je uresničila. Po inicijativi aglne predsed- nika zdravnik dr. Lojzeta Pirnata se je otvoril tu 25. novembra pred. leta samari- tanski tečaj pod vodstvom imenovanega gospoda. Po zanimivih predavanjih in praktičnih vajah so si pridobili tečajniki potrebno teoretično in praktično izobrazbo za nudenje prve pomoči. Diplomirani je bilo vseh 25 slušateljev in slušateljic, ki se g. doktorju najiskrenejše zahvaljujemo za vso njegovo poštvovalnost.

RUSE. Podravska podružnica SPD bo imela občni zbor v sredo 20. t. m. ob pol 19., odnosno pri nezadostnem številu pri- stopnih ob pol 20. v Sokolskem domu. Obi- čajni dnevni red.

Novi grobovi

V 62. letu starosti je umrl v Mariboru pekar g. Franc Kalma. Pokojnika pre- peljejo v Ljubljano, kjer bo pogreb 11. t. m. ob 16. iz kapelice pri Sv. Križu v ro- binsko grobnico.

V Mariboru je umrl, star 77 let sodni uradnik v pokolu g. Ivan Jug. Pokopali ga bodo v ponedeljek ob 15.30 iz mrtvašni- ce na mestno pokopališče.

V Ljubljani je preminila ga. Marija Mohorčeva, rojena Stergarjeva. Pogreb bo v ponedeljek ob 16.

V splošni bolnici v Ljubljani je umrl g. Jakob Kraševac, posestnik z Vrhnike. Pokopak ga bodo danes ob 10. na Ljubljans- kem pokopališču pri Sv. Križu.

Ugledni rodbnik Schifferjevih v Stražišču pri Kranju je preminil po dolgo- trajni bolezni sn. Jožko, učenec 4. razreda osnovne šole. Ob jako lepi udeležbi doma- činov in korporativne udeležbe smartenske osnovne šole je bil pogreb v četrtek po- popoldne na pokopališču v Smartnem.

Po hudem trpljenju je umrla na svojem posestvu na Poljanski cesti v škofiji Loka blaga mati in gospodinja ga. Minka Čar- manova, stara 69 let. Pokojnica je bila škofjelovanka iz ugledne hiše Moharjevih. Njen oče Blaž je bil četrti mestni župan v letih 1871.—1885. Pokojnica je bila zna- na kot dobra in blaga žena. Čarmanova zapušta dve hčeri, od katerih je Ivanka soproga uglednega trgovca g. Remica v Spodnjem Dravogradu. Pogreb bo jaes ob 16.

Pri Sv. Duhu pri Stari Loki je ugrabila smrt trdnega kmetakega gospodarja g. Pe- tra Ziberla. Zadelo ga je srčna kap. Pokojnik je bil blag mož in splošno priljubljen.

Včeraj je umrla v Ljubljani ga. Anton- ja Cerarjeva. Pogreb se bo vršil v po- nedeljek ob 14. iz Aplohove ulice 21.

V Zagrebu je umrl bivši član Ljubljans- kega Sokola brat Srečko Tekavc, se- dad tamonjši trgovec. Pogreb, ki se je vr- šil iz mrtvašnice na Mirogoju, je pokazal kako je bil priljubljen.

Pokojnim blag spomin, žalujočim naše sožalje!

S P O R T

Reprezentanca Ljubljane : II. izbrani team Ljubljane

Danes nastopi na igrišču Ilirije repre- zentanca Ljubljane proti svojim kolegom v II. izbranemu moštvu. Tekma se bo vršila ob vsakem vremenu.

Predtekmo ob 14.30 igrata ASK Primor- je rez. : SK Jadran.

Vztrajnostna dirka Avtomobilskega kluba

Še lani nameravana prireditve vztrajno- stne dirke Centralnega sportno-turistične- ga odbora Avtomobilskega kluba kraljevi- ne Jugoslavije, ki se je morala zaradi pre- majnega števila prijav odgovoriti, se bo letos izvedla na progi: Zagreb, Varaždin, Ptuj, Maribor, Celje, Ljubljana, Zagreb, Knin, Šibenik, Split, Sarajevo, Mostar, Du- brovnik, Kotor, Cetinje, Podgorica, Peč, Kraljevo, Kragujevac, Mladenovac, Beo- grad.

Začetek dirke bo 27. julija v Zagrebu in konec 31. julija v Beogradu. Nevedena pro- ga s startom v Zagrebu in ciljem v Beo- gradu, 2355 km, se mora prevoziti od 27. julija jutraj do 31. julija do 18. ure z 10- urnim obveznim odmorom v Splitu in Po- dogrici. Prijavi je priložiti 500 Din in se morajo nanjo prilepiti tudi fotografije vo- začev. Na vsakem avtomobilu morata biti najmanj dva vozača. Pravico na udeležbo imajo vsi redni člani Avtomobilskega kluba kraljevine Jugoslavije kakor tudi vsi člani Kola avtomobilistov. Razdelila se bo- do 3 nagrade: 1. 10.000 Din, 2. 6.000 Din, 3. 4.000 Din v gotovini. Interesanti dobijo vse podrobne informacije in prijave for- mularje pri tajništvu sekcije Maribor, Trg svobode 3. Rok za prijave najkasneje do 15. junija.

Službeno iz LNP. Opozarjajo se igralci, določeni za današnji tekmo na igrišču Ilir- je, da se ob vsakem vremenu javijo ob 15.35. v garderobi na igrišču pri podsa- veznem kapetanu g. Ceku. Proti onim, ki se ne bodo odzvali temu pozivu, se bo naj- strožje postopalo. S seboj prinesejo vse po- trebne rekvizite, razen dresov. Predsedstvo LNP.

Službeno iz odbora za delegiranje sodni- kov pri LNP. Namesto zadržanega g. Oč- sa je delegiran k prvenstveni tekmi v Ta- bovlju g. Dolinar.

Nogometna sekcija Ilirije. Zbirališče mo- štra, ki odputuje v Domžale, je ob 13.45 pred gorenjskim kolodvorom; sestava mo- štra je objavljena na oglasni deski v gar- derobi. — Kombinirana rezerva igra ob 10.30 s SK Reko; moštvo naj pride na pro- stor ob 10. uri.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Da- nes ob 14. morajo biti na igrišču Ilirije Miha, Jož, Usek, Sinkovec, Sočan, Baum, Celcar, Golob, Senica, Vrhovnik, Peterlin, Strnad.

SK Reka. Napovedana prijateljska tek- ma v Domžalah odpade. Namesto nje se igra na Ilirji. Kljemec, Bojan, Debevo, Te- ran, Ico, Nany, Pike, Ane Broni, Eržen, Osmik in Prijatelj naj bodo ob 9.30 na igrišču.

SK Domžale : Ilirija komb. SK Dom- žale otvorila danes nogometno sezono v Do- mžalah. Pomeril bo svoje sile s kombinir-anim moštvom ljubljanske Ilirije. Pričetek tekme bo ob 16.

Dr. Kmetov smučarski tečaj pri Sod- merih jezovih je valed nezadostnih prijav preložen na teden dni kasneje ter prosi- mo vse zainteresirane, da se ponovno prija- vijo, ker je od števila prijav odvisno raz- polaganje s prostorom v koči. Ta drugi te- čaj se vrši povsem verjetno, ker bo koča v tem času oskrbovana za druge tečaje. Prijave je nasloviti na Ivana Bitenca v Mojstrani ali pri trdniki Gorec v Ljubljan- ski kreditni banki.

II. redni letni občni zbor Motokolesar- ske Ilirije, odsek Kranj, ki se je vršil ne- davno ob polnoštevili udeležbi članov, je dobro uspel. Vodil ga je predsednik g. Li- ber. Tajnik g. Rekar je podal izbrano ta- jniško poročilo, o delovanju odbora v pre- teklem letu. g. Smolej pa blagajniško po- ročilo. Dalje je govoril delegat upravnega odbora motokolesarske Ilirije iz Ljubljane g. Kepec, ki je z veseljem ugotovil napre- dek in agilnost mladega odbora. Odsek je priredil v preteklem letu motorno trenin- girko, pri kateri je zmagal g. Starič, ter kolesarsko dirko, pri kateri je zmagal g. Furjan. Odstopivšemu odboru se je soglas- no izrekel absolutni, naker se je izvolil naslednji novi odbor: predsednik g. Hol- zaker, podpredsednik g. Levčič, tajnik in blagajnik g. Rekar, vodja motoristov g. Ciranjski, vodja kolesarjev g. Gabrič, od- borniki gg.: Sink, Liber, Siro Ivo, Furjan; revizorja gg.: Levčič, Smolej.

Vreme pri Stankovi koči in v Triglav- skem pogorju je sorazmerno prav ugodno. Pretekli teden je bilo vse dni lepo, le po- nedeljek je bil vetroven. Zapadno je nekaj svojega pršila ter je sedaj idealna smuka, povsod pršič, enotna plast do Krme nav- zol. V koči se vrši tečaj za savezne smu- čarske učitelje ter je trajno 20 gostov v koči. Koča je oskrbovana in imajo izletni- ki najlepšo priliko za nekaj lepih dni smu- ke v divnem Triglavskem pogorju.

Vremensko poročilo s Kofe: snega 5 cm na podlagi 30 cm pršiča, sever, snežl. smu- ka prav dobra.

Ameriška lahka atletika pred olimpijado

Amerika živi v mrzličnih pripravah za kalifornijsko olimpijado. Že iz deloma iz- vedениh načrtov o organizaciji te ogor- ne sportne prireditve se vidi, da bo deseta olimpijada po obsegu in udeležbi kakor tu- di po izvedbi prekašala vse dosedanje. V najidealnejši obliki je preskrbljeno za to, da bodo udeleženci v olimpijskem mestu vsestranske ugodnosti in ne bodo niti občutili, da jih loči od domovine na tisoče kilometrov in Atlantik. Olimpijsko mesto je zgrajeno po najmodernejših na- črtih in nudi stanovanj res vso udobnost, ki si jo more želeli. V hišicah — ločenih za štiri in štiri osebe — so razen koneli s hladno in toplo vodo telefoni in radio- aparati, tako da atletem ne bo treba spr- šavati za uspehe svojih prijateljev ali na- sprotnikov v raznih disciplinah na prostori- ši. Nič manj smoteno je urejeno tudi vraščanje prehrane in občil med olimpij- skim mestom in raznimi sportnimi stadi- oni.

Vzporedno s splošnimi pripravami pa se

vršijo tudi temeljite tehnične priprave v podrobnem.

Amerika je nedavno priredila svoja la- hkoatletična prvenstva v kritih splošnih in razveselila Evropo s precej visokimi zmaganki, ki bodo samo še pospešile pri- prave med Evropejci. Med sprinterji (na 60 yrdov) je zmagal E. Toppino pred lan- skim zimbiskim prvakom Jolanom v času 6.2 (iznačen svetovni rekord!). V konku- renci je še tretji, Wykot, ki sedaj sploh ni nastopil in se bo z obema pomeril še enkrat v maju. Odličan čas ima Wilson na 600 y (1:11.8). Na miljo klasično razda- ljo za Angleže in Američane, je zmagal G. Venzke v času 4:10, kar bi bilo v ena- kih pogojih morda le za sekundo slabša od Ladomegujevega časa. V skoku v viš- no je Spitz prekosil 2 m in za 0.013 m izboljšal rekord dvakratnega olimpijske- ga prvaka Osborna. V daljino so dosegli 7.69, ob palici pa 4.271 m. Zelo dober — boljši od Kirschfeldovega — je tudi rezul- tat s kroglo, ki jo je L. Sewton zalahčal 16.06 m (pri treningu, toda s lesenega kroga, tudi že 16.51 m).

Vse nekam kaže, da bomo dobili polet iz Kalifornije popolnoma novo listo sve- tovnih rekordov, ne samo v številnih, tem- več tudi v atletih, ki jih bodo postavili.

Napačni rekordri

Pravkar zaključena zimskošportna sezo- na je odločilne sportne faktorje zopet opo- zorila na zlo, ki ga resni sportniki pobija- jo od leta do leta, toda prav za prav s majhnimi uspehi. Tudi v pretekli zimi nas je razveselila cela vrsta novih rekordov v zimskih sportnih panogah, predvsem v smučarskih skokih in bobu. O smučarskih skokih smo dobivali poročila o rekordnih zmagankah iz Lake Placida, saj je razumli- vo, da Američani na tej prireditvi niso mogli biti dnevno — vsaj brez enega sve- tovnega rekorda. Te vesti je seveda pridno ponatiskoval tudi evropski tisk, kjer očitno niso niti mislili na to, da svetov- nih rekordov v tej disciplini sploh ni, ker so dolžine skoka v prvi vrsti odvisne od skalnate. Vseka skalnate mudi drugače- ne možnosti in na dani je, da je s majh- ne skalnate težje skočiti 20 m kot na drugi — prvotno urejeni — recimo 50 m. Prav isto velja tudi za tekme v bobu, katerih izid je predvsem odvisen od kakovosti proge.

Vse te senzacionalne vesti o svetovnih rekordih — to velja v precejšnji meri tudi za ostale panoge — izvirajo pač odhod, ker množica sportnih prijateljev kljub vo- likemu razmahu sportnega pokreta še ved- no ne pozna tehničnih podrobnosti v raz- nih sportnih panogah.

Kaj je prav za prav rekord?

Definicija ni tako lahka kot se zdli na prvi pogled. Najbolj jasna je še take: Re- kord je najboljši rezultat, ki je bil v ena- kih pogojih dosežen po pravih gotova sportne organizacije. Največjišči so pri- tem enaki pogoji, ki morajo veljati za vsa- kogar, kdor tekmuje.

V ostalem je treba vse vesti o novih sve- tovnih rekordih v katerikoli panogi spro- jeti zelo previdno. Naj

Kraljestvo mode

Tri poročne obleke

Nevestina obleka je zadnja leta poglavje, ki se o njem mnogo razpravlja. Mnogi si v tem pogledu tudi silno nasprotujejo. Nekateri menijo, da je poroka tako svečan dogodek, da ga moramo poudariti z odgovarjajočo čim najbolj slavnostno obleko, drugi na trde, da je neizmerno v današnjih težkih časih posvečati toliko pozornosti zunanosti. Končno poznamo še tretjo skupino mladoence, ki so stvarno usmerjeni in stopijo pred oltar v praktični potovalni obleki.

Vsako izmed teh naziranj ima svoje prednosti, tako da ni lahko odločiti se končno veljavno za to ali ono. Iz tega razloga smo razpisali majhno anketo in danes priložujemo tri najbolj zanimive odgovore s skicami:

Gd. M. piše:

Sem mlado dekle iz dobre in premožne hiše. Moji starši imajo mnogo družabnih obveznosti, številni prijatelji in znanci se torej nadejajo velike poročne slavnosti. Dasi bi se jaz osebno zadovoljila tudi s skromnejšo opremo, vendar moram priznati, da se je prav veselilo bele poročne obleke, ki poveča svečanost obreda in pomakne nevesto v osrednje zanimanje. Ko smo pred nekaj dnevi razpravljali o tem vprašanju in je nekdo dejal, da se z današnjimi časi ne sklada dragocena poročna obleka, je moj oče zavzel nasprotno stališče, češ, da je pravzaprav dolžnost premožnih slojev, da s svečano poroko uprimejo denar med ljudi, kajti brezposelnost in kriza bi se le še povečali, če bi štedili vsi oni, ki imajo denar in ga morejo trošiti. Moj oče je na ta način v par minutah prepričal vse družbo in tudi jaz sem se odločila za belo nevestino obleko. Obleke nikakor ne pustim izdelati iz bleščatega tkanja, ker mislim, da je motna svilna bolj gošpaska in v zvezi z lepimi cvetličnimi tudi bolj dekorativna. V to svrhu mi najbolj ugajajo fine narisane glave, s katerimi okrasim mali kep in krajce napol dolgih rokavic. Tudi poročna čepica bo iz umetnih narisov, na mestu šopka pa si izberem mali cvetlični muš, ki je letos jako moderen (prva skica).

Gd. G. piše:

Nisem več tako mlada, svojo srečo sem našla pozneje kot marsikateri mojih prijateljev. Upira se mi, da bi se preveč izpostavila govoricam javnosti, česar tudi moj ženitnik nikakor ne želi. Tudi najina sredstva ne bodo preobila in da moram računati z vsakim izdatkom. Moja poročna

obleka bo takšna, da mi bo v bodoči sezoni služila popoldne in zvečer. Že dolgo si želim lepega kompleta, torej si ga privoščim kot poročno obleko. Obleka mora biti enostavno ukrojena, ne predolga, ne prekratka, lepi, napol dolgi paletot pa bo seveda iz enake svile kakor obleka, najbrže modre barve, ki je letos tako moderna. K taki opremi se najlepše prilaga širokokrajen klobuk (druga skica).

Gd. B. piše:

Sem in ostanem sportistka. Nisem nikakoga pozejenja po tem, da bi želela svoje prijateljice s prekrasno poročno obleko in vsem privoščim veselje, da se lepše in dragoceneje oblečejo k moji poroki, kakor jaz nevesta. Z možem odputujeta takoj po poroki, poprej pa seveda pogostim prijateljic pri miznem bufetu in verjemite mi: prav dobro se mi bo prilagel moj mali zeleni kostum, čigar jopico podložim z lepo karirano svilo, ki bo zunanji vidni v obliki širokega reverja. Razen tega pa že prvi dan najinega zakona dokazim svojo modrost, da znam štediti! (Zadnja skica.)

Ali telovadite, milostiva?

Seveda...! Kako nepotrečno vprašanje! Saj si želite ohraniti prožno postavo in tudi na teži ne želite pridobiti niti grama. Za redni trening pa vam rabi praktičen

telovadni dres, ki vam mora razen tega tudi dobro pristojati. Če ste se naveličali črno bele kombinacije, se odločite za belo modro, beže rjavo ali modro rumeno barvno sestavo. Hlačke morajo seveda biti čisto kratke, ljubka novost so kratke balonaste hlačke. Živeti so jako različni, z vde-

lanim barvnim motivom, ali s črtnim ovrtnikom, večina pa ima kazakasto obliko z ozkim pasom.

Ljubki ovrtniki

so letos posebno priljubljeni. Tovrstne garniture se odlikujejo po svoji originalni enostavnosti in po nežnih pastelnih bar-

vah, izdelamo jih najraje iz nežno modre, rožnate ali rezedno zelene svile. Vsi ti toni se predvsem lepo odražajo od temnega enobarvnega ozadja. Mnogi izmed novih ovrtnikov ležijo tesno ob vratu in imajo kontrastno barvne konce (srednja skica). Pri drugih oblekah nadomestimo ovrtnik s široko, nabrano pentljo (levo). Posebno mikavna pa je garnitura v bidermajerskem slogu, kakršno predstavlja zadnja skica.

ZA ŽENSKÉ BOLEZNI:

DOBRNA

20-dnevno zdravljenje v spomladanski seziji

Din 1.200.—

(Soba, hrana, kopeli, zdravnik in prevoz z avtom.)

3467

Prospekti zastoj.

Zdravniška posvetovalnica

Smrt. 1.) Boletine v okolici srca in oteženo dihanje je lahko samo nervozna značaja, t. j. del epišne nervoznosti, ali pa vseh organske srčne napake. To se da zdravniško ugotoviti potom preiskave in na podlagi iste Vam bo zdravnik dal primerna navodila. 2.) Peljite Vašega otroka v državni zavod za zaščito otrok pri splošni bolnici in Ljubljani, da se ugotovi, če otrok morda ne trpi na oslovskem kašlju. — Beba Ljub. Tudi Vam nujno priporočamo zavod za zaščito otrok, kjer na podlagi brezplačne preiskave dobite vsa potrebna navodila. — I. S. Lj. Zvečer si devajete hladne obkladke s svinčeno vodo in skrbite za redno odvajanje s tem, da vzamete vsako jutro malo grenke soli. — M. V. B. Porjaza je jako trdovratna bolezen in se jo mora sistematično zdraviti. Priporočamo Vam tudi zdravilnice v Ljubki. — J. P. Lj. Joghurtne tablete. Pri zaprtju pomaga trenutno klistir ali pa ricinovo olje. Dalj časa se pa ta sredstva ne smejo jemati. Hrana mora biti pretežno vegetarijska, skrbno na tešče spijate kozarec vode in potem posušite vedno, tudi, če ni potrebno, se izstribiti, da se organizem navadi. Nadalje Vam svetujemo maslažne trebuha in pregibanje. Za joghurtne tablete velja isto kot za vsa odvajalna sredstva: Uporabljajo se, če navadno more ne pomagajo in se morajo večkrat menjati. — M. U. L. Pojava je v svezu s živci oziroma s delovanjem jajčnikov; je brez nevarnosti. Pravzaprav sredstva pa tudi ni. Najbolje bo, da si madeže asperirate. — Dete. Če je dete sicer zdravo, zadostuje toliko spanja. — N. L. V. ta ki starosti je seveda težko ozdraviti bolezen, olajšati se pa da z obkladki in čaji. Pri hudih bolečinah naj Vam zdravnik predpiše kako pomirjevalno sredstvo oziroma svečke. — Črevesni katar. Peljite

REVMATIKI

kateri uporabljajo za pomirjenje bolečin Fellerjeve Elsalfluid, Vam lahko povedo, kako so zadovoljni s tem domačim sredstvom in kozmetikom, ki se je obneslo skozi 35 let. Poskusna steklenica 6.— Din, dvojna steklenica 9.— Din povsod. Po pošti 9 pozizkusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62.— Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Evgen V. Feller, Stubička Donja, Elsa trg 245, Savska Banovina.

MLADOST IN ZDRAVJE

se vam povrne med spanjem z uporabo novega fizik. terapevtskega aparata

PELITHE

ki doseže z oživiljenjem delavnosti inkretornih žlez s pomočjo trajne kombinacije radioaktivnih in toplotnih zračnih struj obnovo vsega organizma. Znaki prezgodnjega staranja (nespanje, nervoznost, spolna slabost, splošna fizična in duševna utrujenost itd.) kmalu izginejo, a na njihovem mestu se zopet pojavi mladeniška čilost, življenjska radost in delovna energija. Uporaba aparata, ki je zelo prijetna, se vrši za časa spanja, torej ne povzroča izgube časa niti ne ovira pri delu. Aparat PELITHE je rezultat dolgoletnih raziskavanj in preizkušenj poznanih profesorjev in kliničarjev. — Mnogostevnilne sijajne ocene in spričevala dokazujejo njegovo veliko vrednost.

Proti pošiljki 5 Dtn v poštini znamkah vam pošljemo našo znanstveno in razumljivo pisano obširno brošuro in navodila.

Zastopstvo družbe PELITHE, Beograd, pošt. pret. 94, Čika Ljubina 7.

otroka nemudoma k zdravniku, če bočete, da ostane pri življenju. — M. P. Lj. Mišino, da bo najboljše, če se polagoma sprizgnete z mislijo iti v pokol. Vi potrebujete predvsem mir, katerega v službi nimate. V pokolu se Vam bo stanje vsaj toliko zboljšalo, da boste še lahko uživali življenje in še kak lahek posel opravljali. — Anta. Telo je zrcalo duše in notranja lepota odseva na zunanosti, ki se mora ravnokotno negovati kot duševno življenje k harmonični celoti. Tudi telo se mora nepretrgoma negovati, ker s tu pa tam izvršenimi procedurami in korekturami se samo trenutno prikrivajo napake. Negovanje telesa je predvsem higiena. Kdor se ne neguje, hitro ostari. Koža izgubi svojo prožnost, posebno obraz postane robat, markanten. Podkožna maščoba se prestavi, kožne žilice ne dobivajo dovolj krvi, koža postane suha in krhka. Pojavijo se črte in gube, ki postanejo na licih in čelu velino globokejša. Zmanjšana preosnova in nezadostni obtok krvi povzročata, da telo prekomerno odebeli. Barva kože postane rumenkasto-sivkasta, podkožne žilice postanejo valod pomanjkanja podkožne maščobne. — Kdor se boče izogniti vsem tem pojavom starosti, mora negovati telo in lepoto na razumen način. Predvsem pa je važno, da je nega dosledna. Dan začnimo s tem, da hitro vesimo in v dobrem razpoloženju vstanemo iz postelje. Par telovadnih vaj — večino katere — povečajo prožnost in okrepe mišice. Takoj nato se umije telo, kakor je pač mogoče. Najboljše je seveda kopeli, zadostuje pa tudi, če z vodo otarimo telo. Vodi se lahko prijetne tudi kakšno kopelno sol, kar poveča telo. Najboljše so nevtralna mila. — Nito se je treba hitro obrijeti in posušiti. Z maslažo in frotiranjem se poveča krvni obtok in telo se prijetno osreje. Na koncu se namaže obraz in druga občutljiva mesta s kakšno dobro kremo. Za posebni učinek se vzame še šminka in puder. Šminka naj se uporablja kolikor mogoče malo, puder je pa brez nevarnosti, ako je dobre kakovosti. Za obraz priporočamo še hladne obloge, ki tmažo vseh neprilagodnih uspeh. — Nadalje spada k negi lepote: preskrbite na prostem (sprehodi, sporti itd.), zmernost v jedi in pitju, dovoljno spanje, predvsem pa volja do pozitivnega življenja in stremenje po notranji in zunanji lepoti in popolnosti.

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV

Nedelja, 10. aprila

LJUBLJANA 9: Esperantsko predavanje o Prešernu. — 9:30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10:30: Slovenska domača obrt. — 11: Salonski kvintet. — 12: Čas, poročila in plošče. — 15:15: Dekliška ura. — 15:45: Materinska ura. — 16:15: Koncert zbor na orglice. — 17: Salonski kvintet. — 20: Prenos iz Doma slepih v Kočevju. — 22: Napoved časa in poročila. — 22:15: Salonski kvintet.

Ponedeljek, 11. aprila

LJUBLJANA 12:15: Plošče. — 12:45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče in borza. — 17:30: Salonski kvintet. — 18:30: Pravna vprašanja. — 19: Časna. — 19:30: Zdravstveno predavanje. — 20: Prenos opere z Dunaja. — 22:30: Napoved časa in poročila.

BEograd 12:05: Radio-orkester. — 17:30: Popoldanski koncert. — 20: Pomladanski motivi. — 20:50: Veselolgra.

POZOR!

Izšel sem nov način kemičnega pranja in barvanja vseh vrst oblačil in primerno preuredil pralnico in barvalnico v svoji lastni hiši, zato sem v stanu izvrševati pranje in barvanje po najnižjih cenah.

ANTON BOC, Ljubljana

Selenburgova ulica 4. 173

Vladimir Levstik:

Civilizacija

Biti izobražen, se pravi mimo drugega tudi, vedeti — oh, ne, kaj je civilizacija. To je težavna reč. Stoletja so minevala, narodi so vstajali in izginjali, desetisočih velikih duhov so prihajali na svet in odhajali z njega, da so jo zgradili. In to je, prosim, še le začetek. Zdaj gre za to, da jo definiramo. Spet bodo minevala stoletja, spet bodo vstajali in izginjali narodi, spet bodo prihajali veliki duhovi in odhajali, ne da bi bili dokončno prišli, kaj je civilizacija. Nekaj zanimivih teorij je do današnjega dne ves dobiček raziskovanja. Če jih, študent, pri izpitu ne znaš, tistih namreč, ki so našle milost v očeh tvojega profesorja, si pogorel. Stvar pa s tem davnost ni dognana. Premislite, koliko knjig je še moči napisati o tem, koliko ur zabiti z globokomiselnimi predavanji — in koliko knjig je moči napisati o učenih možih, ki so spisali tiste knjige, in koliko predavanj je moči imeti o predavateljih!

Skratka, to ni kar tako. Reči tega sveta ne obstoje zato, da bi obstajale, niti ne v kake druge laiške namene, ampak reči tega sveta obstoje v bistvu zato, da se znanost z njimi ukvarja. Zakaj, če se znanost ne bi imela s čim ukvarjati, čemu bi nam bila? Ali bi sploh bila, po Descartesu in po Bergsonu? In če znanosti ne bi bilo, kaj bi bilo z znanstveniki? In če le tega ne bi bilo, kdo bi razlagal o rečeh, ki so, in o rečeh, ki jih ni? Ali ni že s tem vprašanjem dokazano, da potem takorekoč ničesar ne bi bilo? Ničesar ne bi bilo... Mislim, da sem vam odprl dovolj strašno perspektivo.

vo. Predstavite si same sebe, da jeste in pijete, spite in se ženite, imate otroke in napredujete v službi — vse to pa z morečo zavestjo, da vas v nekem višjem, filozofskem pomenu besede sploh ni, da ste po tem takem, ako naj se znanstveno izrazim, tako rekoč ineksistentni?

Zato dovolite učenjakom, da naj prej oni razsodijo, kaj so vse reči — in, da se vrnem k predmetu, kaj je civilizacija. To bo še dolgo trajalo. In med tem, ko bo znanost razsojala, se bo civilizacija izpreminjala, kakor se že od nekdaj izpreminja in kakor se izpreminjajo vse reči tega sveta. To pomeni, da bo imela znanost brez konca in kraja opravka z njo, da bo treba definicije učenjakov spet in spet v čem popravljati in da bo na nju prošno filozofske fakultete morda celo sodnji dan za kak teden ali mesec preložen; kako bi pa smel Allah likvidirati civilizacijo človeštva — On, najvišje načelo! — dokler ni v načelu odločeno, kaj je bila:

Ali sem vam vse to razumljivo pojasnil, ne vem; prepričan sem pa, da je moje razlagljanje v pogledu nezmotne globokomiselnosti na višini vseh obče spoštovanih filozofskih stavov. Verjeli mi boste po tem takem, da izobražencu ni treba vedeti, kaj je civilizacija. Kako bi mogel vedeti, ko niti učeni možje ne vedo? Vedeti more in mora kvečjemu to, kdo je bil naš slavni Vekoslav Motovilcev: mož, kateremu je slovenski narod dolžnik, da se je to pereče vprašanje tudi z naše strani nekolikani približalo razbistritvi...

Vekoslav Motovilcev! Trepet češče-njanišili v pero, ko ga imenujem, in

globoko bom segel v žep za njegov spomenik. Za spomenik, kakor da ni še včeraj hodil med nami! Zdi se mi, da vidim njegovo patetično zgrbljeno postavo, kako jo je zjutraj ubiral po Čvickovi ulici v hram naše almae matris in zvečer v gostoljubno okrilje »Veselega purana«, kjer je posedal do pozne noči, stebel svojemu omizju, in si s piščajo očeta Jeronima zamišljeno preluknjaval žleodec...

In mislim, da ni samo v mojem spominu tako pričujoč. Cela generacija našega študijskega naraščaja se je pod njegovim vodstvom osvobodila spod preprostega mišljenja in govorjenja o najnavadnejših rečeh in — da se tudi jaz znanstveno izrazim — z drznim »najprejstvom« razpela peroti svojega uma na polet v višave, iz katerih ni »nazajstava«. Na polju »koltore« ne prestanu robotajoč, si je zgradil spomenik tudi v »literaturo«. Kdo mi našteje, ne da bi katero izpustil, vse njegove učene knjige, v katerih je neutrudno prekuhal deitva v probleme? Topovska vprega jih ne potegne s mesta, ako je z žganjem ne napojši! Ali joj, sredi dela mu je nemila smrt iztrgala pero; zapustil nas je, ko je bil dovršil komaj osmo knjigo svoje velikanškega torza »O bistvu in nalogah civilizacije«. Če bi ga bil utegnil dokončati, bi imela, kakor trdi v svojem nekrologu Motovilčev sivolasi, oboževani učitelji, profesor Reinhold Schnurtpurtz von Wudergudern na dunajski univerzi, »znanost danes več upanja, da v bližnji bodočnosti poruši nekatere izmed ovir, ki napotujejo rešitvi tega osnovnega vprašanja... In zdaj je Vekoslav Motovilcev mrtev (to pravim v navadnem zmislu besede, zakaj v višjem,

filozofskem, je treba najprej dognati, ali je sploh kdaj živel itd. itd.), in znanost nima upanja in ga nima!

Vobče se mi vidi, da je konec Motovilčevega življenja odet v skrivnost. S samo pljučnico se človek pri takem duševnem velikanu kar ne more zadovoljiti. Ali ga je strla titanska težava njegove naloge? Neki znaki kažejo, da je nosil pokojni učenjak zadnje čase v svoji notranjosti mračno breme, ki ga ni hotel nikomur zaupati. Kadar si najbolj hvalil njegovo zadnje delo, mu je legla senca na obraz, namršil je obrvi in umolknil. Bilo je, kakor da bi čutil v svojih računih s samim seboj zagonetno napako. Kakšna je bila ta napaka in v kaki zvezi je bila s tem, da ga je v proslavo dovršitve osme knjige njegovega dela nenadna bolezen v tednu dni položila na mrtvaški oder — to, dragi bralec, je spet novo vprašanje, nov predmet raziskavanj za naše znanstvenike. Da jim sežem pod pazduho, naj kratko omenim podrobnosti, ki mi jo je izdala najboljša prijateljica najboljši prijateljice gospe Motovilčeve pod obljubo najstrožega molčanja:

Ko je Vekoslav Motovilcev že komaj lovil sapo, je, čuteč, da se bliža konec, poklical ženo in otroke k svoji postelji. Družnica se je zbrala, pokleknila okoli skrbnega rednika in ga obdala s tistim tihim, obupnim ihtenjem, ki je predpisano v toli slovesnih trenutkih. Vsi so mislili, da se želi posloviti od njih, in so tem bolj ostmeli, ko je rekel, da jim hoče razodeti skrivnost, ki mu jo je izdala najbližja prijateljica najboljši prijateljice gospe Motovilčeve pod obljubo najstrožega molčanja:

»Menda vsaj ni mlekarice zapeljal, grdobu?« je ljubosumno pomislila gospa Matilda. »Ali pa natakariče pri »Veslem puranu?«

Oh, ne!

»Prisezite!« je hropel umirajoč. »Prisezite... da boste molčali... kakor grobovi...«

Prisegli so. In tedaj je moribundus živahno vzdignil glavo z blazin in zarja globokega sproščanja se je razlila po njegovem obrazu.

»Civilizacija...« je začel. A radost mu skoraj ni dala govoriti. »Civilizacija je...«

Zena in otroci so trepetaje čakali razodetja. Gotovo jim je hotel bodoči veliki pokojnik zaupati skrajni izsedeč svojega duha!

Vekoslav Motovilcev je potegnil vse se ves zrak, kar ga je mogel zajeti, in s krhajočim se glasom malone zavpil:

»Civilizacija je... en dr...!...«

Nato mu je glava omahnila in s smehljajem odrešenja na ustnicah je preminul...

Bodoča dognanja znanosti utegnejo dati tej zgodbi več pomena, nego ga more imeti zdaj, ko smo sredi nabitralne akcije za spomenik Vekoslavu Motovilcu. Kakor veste, naglašajo odobro v svojem oklicu prav njegovo »svetlo, nezmljivo vero v apostolstvo civilizacije« itd. itd. Zanesem se torej na vašo najsitnejšo molččnost in vam povem to stvar tako rekoč pod častno besedo, da ostane tajna, dokler ne bo spomenik odkrit. Kipar, ki ga kleše, je namreč moj osebni prijatelj; in kar se tiče Vekoslava Motovilca — pomnilno, da nima majhen narod nikoli dovolj velikih mož!

Cote d'Azur

Paris-Nica, 2. marca.

Pozni popoldanski brzovlak odhaja s hrupom iz Gare de Lyon mimo dolgih pariskih predmestij in šele zunaj zdrvi v enakomerno razvalovljeno okolico, ki jo polagoma zajema vase zgodnji večerni mrak. Obriši skoroda preenolne pokrajine usihajo v mlačni žrni temnebege se neba in le samotne luči mest in trgov, zapuščenih postaj in vasi se sedaj zasvetlika-jo iz teme in se nato izgube v noči. Čuvstvo je utonilo v divjem taktu neprestaneja drvenja, v sprošeni pesmi kolesja in še mlači drve skozi noč v sonce novih dni, ki si je onkraj teme.

Pogovori so polagoma potihnilli, smeh je zamrl na ustnicah sopotnikov; le ječanje železnih sklepov med vozovi in zvenčanje stekla, ki vzhtrava nekeje zunaj na praznem hodniku, se meša v lahno dremavico. Vasko potovanje se mi zdi polno neznanega vznemirjenja, polno nemira in čustvene sproščenosti, polno opoznosti. Ali si ne želi človek potovati neznano kam, drveti nekam v prostor? — V lahnm polnu brze mimo mojih oči predstave o neznanih krajih, mestih, deželah, morjih, puškavah in samotah, vse pa so prepojene z drhtečo slo po izživljenju notranje sproščenosti, po razmahu čustvenih opojev in želja. Toda predstave, porojene iz polna, so le odsevi neke imaginarne resničnosti, ki je oko ne bo nikoli zazrlo.

Le tu in tam se ustavi vlak za nekaj trenutkov sred noči. Luči na peronih obsestljujejo temne kupače, sprevednike, ki teka-jo po tlaku sem ter tja, prodajalce pižam in jedi, ki z zaspanim glasom kriče vedno ene in iste, komaj razumljive besede — in nato znova nenadoma ugasnejo v temi. Žvižgi sprevednikov so zamrli, kakor da jih je hipno pogoltnila vase neznana gluhot. V polmpanju slišim imena postaj, na katerih smo se ustavili:

Laroche. — Dñon. — Mäcon. — Lyon. — Valence. — Avignon.

Od Tarascona proti Marseilleu se pričena polagoma daniti. Skozi jutranji mrak prodrajo lahni obriši okolice. Pred nami vstaja nov, svojevrsten svet. Jasno južno nebo polagoma pordeva nad gričevnatim obzorjem in prvi žarki se nevidnega sonca se love na vrhove pinj, palm in majhnih gozdičev vrh gridev. Nič več ni enakomerno valovitega ravninskega sveta, ampak svetli kameniti obronki se spuščajo nizdol med rjavkaste njive, obdelane z vinsko trto.

Marseille. — V lahnm zaletu smo obšli mesto, ki se razprostira nizdol k morju. V mehlem zraku se čuti bližina morskih voda. Pogled se opaja nad svetlomodro nebesno jasnino, nad rdečkasto zemljo, nad lepimi nasadi žužnih vrtov. Palme, ki rasto na nizkih vzpetinah in ki se vrste med hišami, izginjajo za nami in se znova pojavljajo ob poljskih nasadih ob obronkih skalovitih grebenov. Vse opojno omedleva v mehki sončni toploti. Marseille je za glavni izgnilj za grčiči in polji in mi drvim mimo vasi, gozdov in samotnih poti.

Morje! — Je vzkliknil nekdo. Nenadoma se je prikazalo med skalovitimi bregovi, se zasvetlikalo v soncu in izginilo. Temno modra morska planjava je sinila do obzorja in se skrila za hribov. Vedno bližje obrežju smo in nenadoma se razprostelo pred nami skrivnostno lepi zalivi, obdani z barvitimi obalo, s skalami, ki se pno v griče. Kuči hiš in vil, ki se zdi da podirajo na morski gladini kakor bajna mesta v filmih, se s svojimi temnimi in svetlo rdečimi strehami prijetno skladajo z vsem lahnm zama- hom gričevnate okolice. Neprestano novi majhni in večji zalivi ob svetlih obrežjih; ob morju hiše s vrtovi, tu in tam razpali čoln, človek, ki stoji na obrežju in gleda po morju. — Temno modra morska barva prehaja v svetlo sinjo in beli valovi se nahajajo razblešče ob obrežju. Tam daleč se strne neizmerna morska gladina z obzorjem. In za obzorjem? Tam zadaj so žgoča afriška obrežja, tam zadaj. — Neprestano drvim ob morskih zalivih. Včasih se zasveti na morju majhen skalnat otok kakor samotni plavaj. Rdeča zemlja, rdeče strehe belih hiš, mastno temna barva dolgih drevesnih listov, prazen drevored ob peščenem obrežju, svetel

trak ceste tik ob obali, sonce na skalovitih prepadih in nato morje, morje — — — Od St. Raphaela pa do Nice se je nekoliko umirilo gričevnato obrežje v enovitejšo obalo. Udobno prirejena okolica. Gladke avtomobilske ceste križajo pobožja majhnih hribov, kjer se vrste palače druga ob drugi, vile z verandami in parki, obmorska sprehajališča, večji vrtovi z bujnim zelenjem in cvetjem. — Cannes. Antibes. Ob obrežju so privezane jadrnice in ladje, čolni se nemirno zibljejo ob kopaljših, ozki pomoli segajo daleč v morje.

Nica, 3. marca.

Nad mestom in morjem toplo južno sonce. Podnebje je polno opojne mehko-be in prijetnega udobja. Palače, vile in veliki hoteli so svetli, lepi, jasni. Življenje na velikih bulvarjih kakor da ne pozna ne trdnih ne črnih dni, ne s skrbjo prepojenih ur, ne bolestnih in ne krvavih vprašanj. Obrazi se smejejo, iz kavarn prihaja godba; pesni ritmi, sladkobni napetji. — Tu je kraj večne pomlad, večnega sonca in mladosti. Tu cveto vso zimo rože, oranže, zelene velike lužne rastline, ki jim ne vem krilatega imena; parki tonejo v zelenju, v barvitih sopih eksotičnega cvetja. — Zrak je nasičen z vonjem po dišavah, ki se zdi, da se tope v soncu. — Nikjer ne čutiš pariskega drvenja, bezanja, strahu, teme, grozote, težobe, raztrzanosti, nikjer ne vidiš bolnih obrazov, lačnih oči, oblokanih duš.

Toda tako monotono miren se mi zdi ta večni pomladanski praznik, kakor da so območniki vsi bolestni vzkliki od grozote dni in spoznanj razbičane duše, kakor da je človek utonil v omedlevalno odrenovanje in se prepustil le sladkemu opoju čutil.

Naslonil sem se na kameniti steber ob parku Jardin du roi Albert I. in gledam na mogočne palače, kako se spuščajo od Place Masséna proti velikemu, svetovno znane- mu, občudovanemu sprehajališču Promenade des Anglais, ki se razprostira tik ob morju. Palme, ki se vrste po njem v ravni črti, spominjajo na pravljene motive. Kupola nad morjem zgrajena zabavišča Le Palais de la Jetée se barvito odraža od sinjega morskega ozadja. Na levo proti členovitim zalivom od Quai des Etats-Unis do hribovitih ozadij pa se izgubi pogled na svojevrstno razgibanem svetu. Toda na morju nikjer nobene ladje, nikjer čolna niti belokrilne jadrnice. Mir. Sonce sije na brezdanje vode, na griče zadaj za Nico, ki so posejani z vilami in hoteli, na Montborou in Montalban, koder vodijo nad morjem poti proti Monacu in Vintimilleu.

Ob 2 popoldne.

Bataille de Fleurs — bitka s cvetjem. Od Jardin du roi Albert I. pa po vsem obsežnem sprehajališču Quai des Etats-Unis se giblje ogromna množica. Iz ozaljšanih oken padajo neprestano na spred in na gledalce šopi rož in zelenja. Sonce se opira v bele, rdeče, modre, oranžne obleke deklic, ki sede na okrašenih vozovih in se igra z barvami padajočih rož: mimoz, vijolic, orhidej, narcis, belih in rdečih nageljnov. Med šum in smeh pa se mešajo živahni ritmi godb, ki so razpostavljene po vsem prostoru. Rdeč nasmech lepih ženskih ustev zdrči za vrženim šopkom in oči se zasvetijo v žgočem ognju. Tam se dvigne zvenel smeh mladih deklic, ki so jih obsluli z rožami.

Veliki in mali s cvetjem okrašeni vozovi in avtomobili so podobni premikajočim se vrtovom. Kočiji, ki sliči veliki cvetoči košari, sledi belo in rdečo cvetoča lestev, njej pa košato razcvetel grm, kjer so obrabi deklic kakor veliki cvetovi. Za njimi privozi pozlacen rog, ki izliva snopiče rdečih nageljnov in tam prihajajoči voz predstav- lja cvetoči plaz girland, lilij in belih nageljnov. Mimo se pomika majhen vrteč se mlin na veter, njegova krila so iz samih rož. Za njim drsi skoraj neslišno nizez avtomobil podobon torpedu iz cvetja, za njim cvetoča vaza, velik polmeseč, solnčnik iz cvetja, oranžni grm in vozovi z nebroj drugimi prispodobami in pomeni.

Mod vozovi pa so v prosodskih vrste spred- vodi različnih v narodne noše oblečenih narodov, ki sodelujejo v Nici pri velikih narodno folklornih svečanostih: Španci, Holanci, Svcariji, Madžari, Bulgari, Armeni, Čehoslovaki, Jugoslovani, Kanadijci, Belgijci, Letonci, Rumuni, Norvežani, Fin- landci, Turki, Poljaki, Danci, Švedi, Av- strijci, Mongaski. Njih živo pisane bele, temne, črne, rožnate, rjave, svetlo sinje, zlate narodne obleke, njih pokrivala vseh oblik in vrst, njih govornice, vzkliki in pes- mi se skladajo z vsi prireditvijo in izpo- polnjujejo znamenito bitko s cvetjem.

Vse se neprestano giblje, prihaja in od- haja. Cvetje deži z vozov med gledalce in leti od tam nazaj na spredov Roke krilijo za šopki, jih love in prestrezajo. Zadaj za tribunami, za gledalci pa se zasvetlika mor- je — mirno in veličastno.

Nica, 5. marca.

Neizmerno prijetno je stati po noči ob morskem obrežju in gledati v temo. Sedaj pa sedaj pluskne morje zamolklo ob obrežje in nato s čudnim šumom zdrse va- lovi po pesku nazaj v črni mol. Daleč iz teme se zasvetlika rdečkasti pramen mor- skega svetilnika, nalahno poboža morje in ugasne. Tako daleč od mene so sedaj vsi ljudje, tudi samotni sprehajalci, ki slone kakor jaz na železni ograji in molče poslu- šajo skrivnostno življenje voda. Po vsem obrežju mirno gore električne luči in se odzrcalajo v morju. Za mano šumijo ve- liki bulvarji, temno in brezdušno.

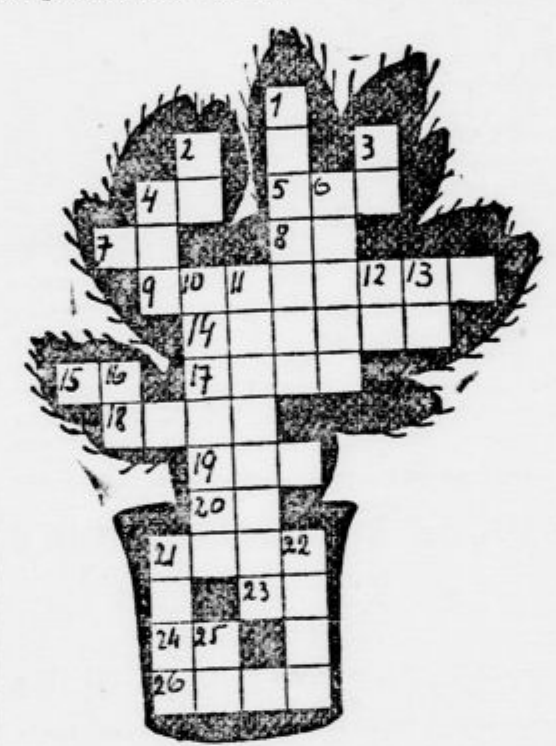
Koliko vprašanj se rodi o teh tihih hi- pih, ko čakaš samo na zamolkle udarce va- lov ob obrežje. Kakor da bi se v tebi pre- bujal nov svet poln globoke življenjske skrivnosti.

Monte-Carlo, 6. marca.

Automobilska pot iz Nice v Monaco se pno dokaj strmo kvišku po Montborou.

Križaljka „Kakteja“

Navpično: 1. Obkoljenje kako dežele, 2. kaz. zaimek, 3. isto kot 2., 4. kopica, 6. kljuka, 10. kar določuje posmrtno, 11. mesto v Jugoslaviji, 12. fr. zaimek, 13. predlog, 16. upanje, 21. del voza, 22. akt.

Vodoravno: 4. Predlog, 5. čutilo, 7. žival- ski glas, 8. črka, 9. dežela ob Savi, 14. po- nev v hrvaškem narečju, 15. isto kot 7., 17. ploskovna mera, 18. perutnina, 19. del konjske opreme, 20. predlog tja v narečju, 21. pijača, 23. osební zaimek, 24. fr. spolnik, 26. pridevnik.

Rešitev križaljke „Ladja“

Navpično: 1. Vido, 2. Ba, 3. kriv, 5. ali, 6. av, 7. sinja, 9. ločje, 10. Asuan, 11. Tav- da, 12. Atos, 14. svet, 17. lnk, 19. ar, 20. Mn, 21. Aa, 22. šs, 23. mr., 24. oa, 25. rž, 26. ea.

Vodoravno: 2. Bk, 4. Jadran, 6. as, 8. ož, 9. Latvija, 13. Vis, 16. ti, 18. Čuvajmo na- še more!, 27. Jadranska Straža, 28. ena.

se vije v ovinkih skoro neprestano nad morjem: nad čudovitim zalivom in prirod- nim pristaniščem Villefrancheus, nad Beaulieuem in krene za Ezeom polagoma nizdol. Za nami je izginila Nica, izginlo je pristanišče Lympa, izginil Villefranche Beaulieu in za poslednjim velikim ovinkom se prikažejo tik nad morjem sezidani Oceanografični muzej, grad in parki mona- škega princa. Potem zdrvim mimo hiš in ulic nizdol k obrežju in pristanišču in se znova popnemo ob znamenitih hotelih na trg pred veliko igralnico.

S poti, ki vodi v Monaco, se vidi ves Monte Carlo, kako leži v amfiteatralnem polkrogu naslonjen ob pobočje hriba. V pristanišču leže ob dolgih pomolih parniki čolni in jadrnice, ob obrežju se sprehajajo ljudje med palmami. Od pristanišča se pno kvišku hoteli, razkošna bivališča za tuje, vile in hiše.

Kaj bi bil vendar Monte-Carlo brez tuj- cev, brez bogatih Amerikancev, Angležev. Nemcev in drugih? Saj ni ničesar tipičnega nikjer razen prirode, ki pa so jo umetno prirediteli gostom v uživanje. Saj se v vsa- kem poslopiju čuti, kako je namenjeno pu- stolovcem, Don-Jouanom in iskalcem sreče.

V razsežnih dvorinah slovitte igralnice je skoro popolnoma tiho. Tu vlada svojevrst- no ozračje, poseben občutek življenja se rodi v človeku. Nehote sem se spomni: ob- čutek, ki sem jih doživel, ako sem stopil v staro katedralo, kjer močje stoji sverniki med stebri in odsejajo v mlačni svetlo- bi. Usodnost kraja daje razpoloženju ljudi nekaj fatalistični izraz, neko brezbarvno omočnost. Zdi se, da ni v obrazih zari- sene nobenega drugega življenjskega ču- stva kakor samo brezmejna strast za tve- ganjem, za preizkušanjem in nervoznim izživljanjem igralških strasti. Igra skoroda nima več svojega končnega namena, ampak je postala sama sebi namen.

Koraki obmožneje v oreprohah, da ni čuti niti najmanjšega šuma. Ob igralških mizah so igralci zatopljeni zgolj v potek igre in le tu in tam slišiš polglasno besedo. Povečini strme v listke, ki so popisani s številkami, s katerimi kombinirajo. Vsa- k igralec ima svoj sistem, pa naj je komaj nekaj dni v Monte-Carlu, pa naj je samo nekaj ur v igralnici. Ti sistemi pa predstavl- ljajo neko posebno igralško filozofijo, nek poseben svetovni nazor, ki je za igralca večkrat usoden. Kajti nešteto igralcev je izgubilo vse svoje imetje zgolj na podlagi svojega sistema. Verovanje je teda, človeku prirojeno.

Le trkljanje kroglice se razočno sliši, kako brzi v ruleti, in monotoni glas crou- pieria, ki naznanja potek igre.

«Faites vos jeux, messieurs!»

In čez nekaj časa: «Rien va plus!» Padanje jetonov na igralsko mizo so se za hip ustavi, obrabi obstanejo in prislušku- jo trkljanju kroglice, kdaj se bo usta- vila.

«59, rouge!» naznani croupiera. S palico pospravlja blagajnik jetone, iz- plačuje in čaka na novo igro.

Izpitni obraz stare dame drhti v igralški strasti, njena roka nemirno premetuje kup jetonov pred seboj. Dva starejša gospoda ob njej sta zaverovana v svoje igralске li- ste. Lepi obraz mlade dame se neprestano smehlja zgolj iz nervoznosti, na licu se ji poznajo neprespane noči. Vsi strme na igralško mizo, porisano in popisano s šte- vilkami in igralškimi znamenji. Ničče ne šteje bežočih ur, morda niti dni, niti me- secev. Nekateri odhajajo, a drugi se u- sedejo na njih mesta. Ob meni se pogovar- jata dve mladi gospodični o nekom, ki je včeraj postavil 100.000 fr. na številko in do- bil. Pospravlil je denar in odšel. «Sijajno, kaj?» Toda tisti gospod, v črni obleki tam ob robu mize, je izgubil že nad sedemsto- petdeset tisoč v enem tednu. Ozrl sem se nanj in se začudil nad njegovim brezbriz- nanjem obrazom, nad brezskrbnim zasledo- vanjem igre. Pravkar je dobil cel kup jeto- nov.

Sedaj je prišlo nekaj novih gostov, za- menjali so pri blagajni denar v jetone in se razkropili po sobah. Pri sosednji mizi

odhajajo. Ruleta pa se neprestano vrti, ustavlja in vrti. Croupierjev glas brezbarv- no pripoveduje vedno ene in iste stavke. In tako gre vse neprestano dalje iz ure v uro, iz dneva v dan.

Toda zunaj v parku pred igralnico se oči opajajo nad razkošjem luči, barv in vonjev. Take popolne, rafinirane lepote nočnih parkov še nisem doživel. Palme, ki stoje v ravnih vrstah ob robu srednjega parka, so obsvetljene od skr- luči. Ob vodometih pa se vrste čudovito urejene grede svežih, bujno cvetočih rož: rdečih, modrih, rumenih, belih, pisanih, — in siji skritih reflektorjev se vpajajo vanje. Njih vonj čutim v vsem svojem telesu. Vse je mirno, svetlo, bujno, jasno, le usode ljudi, ki gredo tod mimo, so ne-ane.

Morje v pristanišču spodaj se zdi, kakor da je umetno pobarvano. Vijoličasti odsevi luči, temno rdeči, rumeni rišejo po njem svoje pasove, ki prehajajo nato v črno temino neobsvetljenega morja. Le lahni vztrepeti na vodi spominjajo človeka na last- no brezbarvno življenje.

Lyon, 8. marca.

V kavarni sedim in gledam skozi okno na temni bulvar, kako pada nanj droben dež. Mrz mi je, le v duši gore še svetla sonca in vonjva toplota, ki vonja po brez- brežnem morju, se preliva po mojih čutilih. Dež pada popolnoma neslišno.

Anton Ocvirk

Kulturna samopomoč Poljakov

Ob šestnajsti obletnici taboru Janovske vstaje l. 1863. je skupina poljskih rodolju- bov, med katerimi so bili tudi profesorji in dijaki poljske visoke šole v Varšavi, ki jo je ruska vlada zatvorila, ustanovila društvo za podpiranje poljske manosti. 2. njim so hoteli obnavljati poljsko kulturo v osem delu Poljske, ki je pripadal Rusiji. Društvo si je nadelo ime po rektorju Glavne šole in je kot »Kasa imienia Mianowskiego« st- pila v poljsko kulturno združenje.

Na čelu društva je stal Tytus Chakub- ski, njegova pomočnica pa sta bila med drugimi znani književni zgodovinar Piotr Chmielowski in pisatelj Henryk Sienio- wicz. Čeprav je ruska vlada delala društvu razne ovire in težkote, mu je vendar uspe- lo, da je s požrtvovalno pomočjo Poljakov iz vseh pokrajin, zlasti pa z darovi emi- grantov v Ameriki, (celo sibirski izgnanci so pošiljali svoje prispevke), zbralo dokaj visoko vsoto in pričelo smoteno akcijo za ohranitev neodvisne poljske kulture.

Ko je oživila svobodna Poljska, je Kasa Mianowskiego, ki je bila edino središče poljske znanstvene delavnosti v tako zvani kongresovki, razširila svoj delokrog in sto- pila v stike z vsemi znanstvenimi društv- i v svobodni in zedinjeni Poljski. Kakšno ogromno delo je izvršilo to zaslužno dru- štvo, o tem nas prepričujejo številke. Omo- gočilo je izdajo več tisočev poljskih znan- stvenih knjig na več kot 400.000 stimeh. Podelilo je 115 nagrad in 470 stimeh za znanstveni naraščaj. V celem je izdalo dru- štvo v prospeh poljske znanosti čez 11 milijonov zlotih. »Kasa« je založila med dru- gimi Slovník Geograficzny (15 zv.), Pamět- ník fizjograficzny (25 zv.) itd.

Ob petdesetletnici nje rednega delovanja se je ves poljski tisk spominjal »Kase im- enia Mianowskiego« in njenih zaslug za pol- sko znanost in s tem za kulturno in nacio- nalno nezavisnost naroda. Tudi na slo- vanskem jugu vzbujajo simpatije to dolgolet- no središče poljske kulturne samopomoči.

Pristopajte k Vodnikovim družbi

Janho Kač:

GRUNT

VII.

Svež, kakor za deset let pomlajen, je vstal Tona drugo jutro. Mati je kuhala kavo, šimen je pa pravkar porinil parizar izpod kozolca. Šele lani je bil nov, zato se je še vsa sveža lesketala zelena barva koles, opasanih v pestah in po peresih z rdečimi črtami. V taktu so potrkavala kolesa v puščah, znamenje dobrega voza in ponos voznika. Tona je že zajemal iz trebuščaste skodele hlastno ogromne kose kruha.

»Tona!«

»Ahm!« je zagodel Tona s polnimi usti v skodelo.

»Ne škrtaj, Tona, preveč, da si ona ne premisli. Toda tudi ne raz- metavaj po nepotrebnem, saj veš, denar je le denar. Dandanes počasi curlija k hiši,« je poučeval iz postelje oče sina.

Tona je polovil z žlico zadnje drobtine iz kave, poplahnil skodelo, izpil in si obrisal z dlanjmo mokre ruse. Snel je zajček s kljuke in se potapljaj po levi strani prs, če je denarnica na mestu, pogledal očeta v postelji:

»Bom skusil, kolikor se bo dalo,« in stopil v vežo.

Ni navada naših ljudi, da bi se veliko poslavljali. Še, če gre sin v daljnji svet, si komaj sežejo v roke s kratkim pozdravom: »No, pa srečno hodi!« Prav tako težko, morda še bolj kakor izobražencu, je tem ljudem ločitev, toda niti mati ne veča za sinom.

Polona je stopila na prag. Veselo sta pohrzavali kobilici v vozu in grebli nemirno s kopiti, da je cingljalo okovanje na upregi in se zajčkalo v soncu.

»Pa dobro opravi ono in glej, da boš vsaj dvanaest obiravk nalo- žil,« je zaskrbela mati.

»Bom,« je prikimal Tona in napravil križ pred konji s bičevnikom, da bi srečno vozil, in se zavihel na voz. »Hi!« je zasukal krepko bič in počil, da je odjeknilo po gmagl.

Mati si je obrisala s predpasnikom lice in izgnila v vežo.

Krmežljav mitničar grobeljske cesarske mitnice, čevljar Kos, je pritislil nos na okence, ko je zadržal Kolenčev parizar po klancu na most.

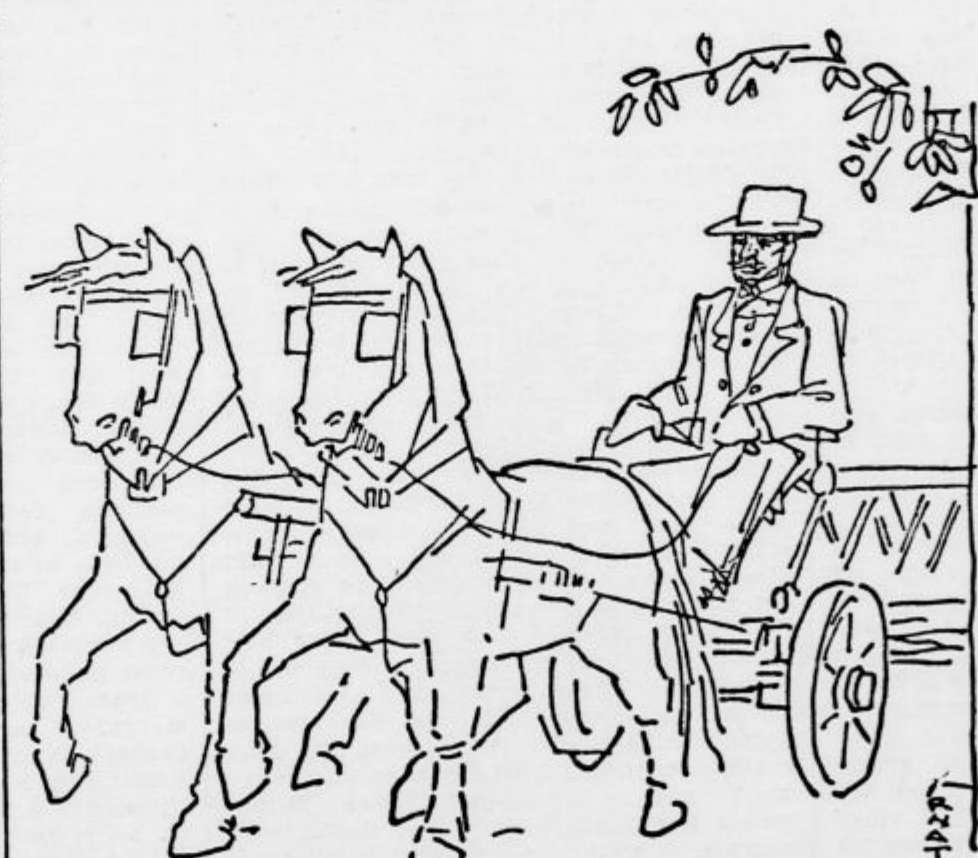
»Spet nič!« je zagodel in sedel ozolovljen na svoj trinožni stolec ter se vdal razmišljanjem.

Slabi časi so se pričeli, odkar je na jesen 1891. prvič zavriskal vlak po dolini. Kakor pušča se je vlekla sedaj prazna velika cesta, ki je prej nosila kakor bela reka noč in dan tovore od juga na sever in od severa na jug. Še so stale ponosno ob cesti bahate furmanske gostilne, nikjer pa ni bilo parizarskih procesij pred njimi. Mrko so gledala zapravana okna na cesto, kakor stare device, ki so obselele brez ženinov in jim je preostal le še prezirljiv pogled na življenje, hiteče mimo njih.

Kolesa Kolenčevega parizarja so prijetno pritrkavala na mastnih

oseh med košatimi jablanami in vitkimi hruškami, ki so stale kakor straže ob veliki cesti. Njihove veje so bile tako obložene zorečega sadja, da so se kar šibile na glave voznikov. Vajen je bil Tona tega čudeža najlepše ceste v dolini in je gledal le po polju, kako kaj hmelj obeta. Dve uri se je vozil, ker ni silil kobilice, in presodil letino:

»Na šempeterskih prodirih je roža usiava. Zalčani jo silijo preveč z močnim gnojem, da bohoti v perje. Petrovče in Levec ga sadita v mla- čine; pa vendar ni riž, da bi rasel v vodi. Pušelj se naši hmelji proti tem. Le braslovške Polče, pa Kamenče in oboje Gorč, Parizlje že ne, so pred našimi. Po dva goldinarja je plačeval polzelski Žigan za zgod- njega. Še ne bo preušiva, če ostane pri tej ceni.«

Tako je pregledoval Tona polja, sodil in tehtal. Kar zavzel se je, ko so se prikazale prve celjske hiše. Spozabiš mu je ušel pogled na znano podstrešno okno pri Balantu, kjer je vedno ostajal z vprego.

»Bista!« je naglo potegnil Tona za vajet, ko sta hoteli prami zaviti pred Balantov hlev. Jezni sta stresli kobilici z glavama in zve- davo strgli z ušesi, češ, kaj je pa tukaj vmes. Pri postaji je zavil Tona na obširno dvorišče k Rebevšku, kjer so obstajali Teharčani, Sentjur- čani in vsa Dolenjska. Hlapcu je vrgel vajeti in si je otepel prah z rdečim robcem z obleke in zajčjeka ter jo mahnil na rotovž, kjer je bilo v drugem nadstropju okrajno sodišče.

Ure so odbile po mestu osem, ko je Tona odprl čakalnico na šte- vilki 16.

»Hvala Bogu! Še nikogar ni,« je zamrmral polglasno nezakonski oče. Ker se je bal jezikov, se ni upal povabiti Papce, Tončkove matere, v gostilno, temveč sta se kar v pisnu zmenila, da se bosta do dobra pogodila tukaj pol ure pred razpravo. Pepca je v pisnu že pristala na poravnavo. Sedaj je šlo le za višino njenih zahtevkov.

Ni se še ogrel stol pod Tonom, ko je stopila skozi vrata zastavna ženska, kakih tridesetih let, prijetno temne polti in čameto rjavih oči, z detetom v naročju.

»Bog daj, Tona!« je pozdravila Tona s komaj vidnim nasmeškom.

»Bog daj, Pepca!« je vstal Tona, ji dal roko ter privzdignil ruto s obraza deteta in se ves zdrzil pri pogledu.

»Kaj ne, kakor bi se pogledal v ogledalo štirideset let nazaj,« je šepnila Pepca in so postale njene oči materinsko mehke. Če je kaj ljubezen, je ljubezen ta pogled, ki je v vsem stvarstvu isti. Levinja gleda tako svojega leviča, košuta svojo arnico. Celu veliko oko solnčnik dobi zamolkel pogled, ko zorijo v njem stotine potomcev.

V resnici je bil mali Tonček prav podoben svojemu očetu. Kar nič se ni bal, še celo nasmehnil se mu je kljub svojim pičlim štirim mesecem. Pri tem se mu je ugreznilo dvoje jamic v lice, prav kakor Tonu, ki ga je z dopadanjem gledal.

»Le škoda, da ti ne bo naslednik,« je zahrepenela mati.

»Vse se še lahko zasuče,« je podprl z dobro besedo materino ne- izpolnjeno nado Tona, na pol v tolažbo, na pol pa v resnici še vedno verujoč tudi v to možnost. Ko se je na te besede materin obraz v na- smehu razjasnil, je šla Tonu nagla misel po glavi: »Dobro vozim,« na glas je pa pristavil:

»Ga še dojiš?« Ko je Pepca prikimala, je šel Tona s svojo trdo roko po obrazu deteta, kakor da bi blagoslavljal svojega prvorojenca in se na mah zresnil:

»Le glej, da ga prehitro ne odstaviš, da zraste zdrav in močan, kar je glavno.« V duhu ga je oče že videl, kako sedi na vozu in vihti bič, da zve prama z veselim pogledom nazaj na junaka. »Za prvo silo si že imela stotak, ki sem ti ga poslal. Tisočak sem še namenil tebi in tudi Tončku tisočak. Ko sin shodi, mi ga daš. Pri nas bo do- bro preskrbljen in tudi tebi bi bil v napoto. Tako sem mislil, če ti je prav, da urediva brez tožbe. Vem, da se ti zdi to krivica, toda saj si pametna, vidiš, da je to edina pot za me in za te.«

»Rada sem te imela, Tona, in te še imam. Naj bo, tvegam se za otroka, da le tebi ne bom uničila sreče. Tako daleč pojdem v svet, da ne boš čul ti o meni in ne jaz o tebi,« je odvrnila Pepca in so ji orosile solze dolge trepalnice.

»Je že tako! Kaj hočemo! Torej velja!« ji je ponudil Tona des- nico v strahu, da bi še njemu ne premagalo pameti nepreračunljivo čustvo. Mrtva mu je legla v roko Pepčina desnica. Samo, da je še nekaj rekel, je Tona nadaljeval:

»Ne krati mu prs, Pepca, da bo lepo rasel.«

Iz življenja in sveta

Najdaljša letalska proga

»C to C« (From Cape to Cairo, od Rta dobre nade do Kaira), je bila krilatica, ki jo je skoval nekoč angleški državnik Cecil Rhodes. Misli je na železniško progo, ki bi vezala najjužnejši konec črne celine z najsevernejšo afriško prestolnico in ki bi imela nekako vloga hrbtnice angleške kolonialne posesti na tej celini. Toda ta ideja se zaradi izrednih tehničnih težav doslej ni izpolnila in tudi pozneje nameravana avtomobilska zveza je iz istega razloga propadla. Pač pa je ta beseda postala meso v dobi modernega zračnega prometa in celo v večji meri, nego je bilo prvotno zamišljeno, kajti »C to C« pomeni danes »Od kapskega mesta do Croydon«, londonskega zračnega pristanišča. S svojimi 12.000 km je to najdaljša zračna proga na svetu, ki jo je te dni za osebnih in tovarnih promet odprl mladi škotski letalec Mollison.

Če se ne oziramo na evropski del te proge, ki je seveda opremljen z vsemi tehničnimi pripomočki, moramo povedati, da

so v afriškem delu osnovali 24 glavnih in 42 pomožnih pristajališč, deloma v najtežavnejših terenskih okoliščinah. Eno teh pristajališč leži n. pr. v višini 3000 m. Razen tega je na afriških tleh še 17 radio postaj, ki so v medsebojni zvezi in v zvezi z ostalim svetom.

Prevažanje pošte je temu podjetju glavni namen, a skrbel bo tudi za prevažanje potnikov, zato so si na postajališčih omislili hotele, v katerih bodo potniki lahko prenočevali. Proga bo obratovala samo del dneva.

Od trenutka, ko prispe letalo nad afriško ozemlje, do konca poti leti neprestano nad angleškim ozemljem ali nad ozemljem, ki je od Anglije odvisno: Egipt, ki je pri vsej neodvisnosti še vedno angleška domena, Sudan, Uganda, Kenja, Tanganjika, Severna in Južna Rodozija, Južnoafriška unija. Tako je ta proga pravo uresničenje sanj, ki jih je sanjal Cecil Rhodes, in uresničenje angleške imperialistične misli.

Jezero smrti

Neki afriški lovec poroča v nekem angleškem strokovnem časopisu o doživljanju na potovanju v osrčje južnozpadne Afrike, kjer leži »jezero smrti«, ogromno močvirje, ki meri nad 100 km v dolžino in nad 75 km v širino.

Jezero je obrašeno z mahom in ga lahko z vso pravico smatramo za živalsko pokopališče. Človek, ki se mu približa, umre že od daleč na tisoče in tisoče živalskih okostnjakov, ki štrijo iz vode. Položaj okostnjakov kaže, da so živali utonile v paničnem strahu, ko so se hotele rešiti z begom. Na tem orjaškem pokopališču so zastopane vse vrste afriških živali, najgroznejše pa se dojmijo gledalca okostnjaki slonov, ki stoje navpično z okoli v zrak. V tem »jezeru smrti« bi lahko Afričani zbrali naravnost velike množice slonov, ki v strahu, da se ne bi pogrezli v močvirje in v bojazni pred strahovi poginili živali se okostnjakom niti ne upajo približati.

Madona na operacijski mizi

Konservator berlinskih državnih muzejev preiskuje z modernimi sredstvi pristnost lesenega kipa. S kipa se odreže majhen kosček lesa, nakar pokaže mikroskop, če raste les, iz katerega je izdelan kip. V kraju, kjer je bil izrezan dotični kip, silnice preiskave vrše konservatorji brez honorarja.

Štofe za pomladanske

OBLEKE, aparne angleške in češke vzorce nudi v veliki izbiri najceneje tvrdka

Drago Sch w a b, Ljubljana

Amerika — najbolj zlata dežela

Po statističnih podatkih, izdanih konec marca, je Amerika na »zlatu« najbogatejša dežela na svetu. Svetovni zlati standard je namreč po ameriških podatkih razdeljen takole: Amerika ima zlata za 4007 milijonov dolarjev, Francija za 2808 milijonov dolarjev, Anglija za 588 milijonov dolarjev, Švica za 472 milijonov dolarjev, Španija za 434 milijonov dolarjev, Holandija za 357 milijonov dolarjev, Rusija za 329 milijonov dolarjev, Argentina za 253 milijonov dolarjev, Japonska za 234 in Nemčija za 226 milijonov dolarjev.

Žuželke kot »slepi potniki«

Pojedelski oddelek ameriške vlade prireja ta čas energičen lov na škodljive žuželke, ki jih letala nehoti prinašajo s seboj iz tropskih in drugih dežel. V zadnjih 12 mesecih so n. pr. skrbno preiskali 4500 letal in so ugotovili ne nepoklicane »potnike« najrazličnejših vrst na 400 med njimi! Celo »Grof Zeppelin« je na svojem prvem potovanju iz Evrope v Ameriko privedel s seboj pol tuceta žuželskih vrst, ki jih v Ameriki še niso poznali. Posebno škodljive za poljedelstvo pa so drobne žuželke iz tropskega pasu, ki jih je mogoče odkriti le z najsitnejšo rabo povečalnih stekel.

malo. Med prvimi bi bilo omeniti najbolj nepopolno razvitega sesalca avstralskega kljunača, ki sicer leže jajca, svoje mladiče pa hrani z mlekom. Dalje živi v avstralskih šumah kokoši podobna ptica z repom v obliki lire. Oba skrajna peresa v repu sta visoko izravnana v obliki lire, ostala peresa pa leže položena kot strune med obema stranicama. Sosedna Azija ima najmanj štiri takšne redkosti. Najprej sta omenbe vredni dve vrsti opic, ki sta najbolj svojevrstni zastopnici tega živalskega rodu. V snežnih pokrajinah vzhodnotibetske visoke planote živi tkzv. Tibet langur. Ta opica je velika kot pavian; značilen zanjo je velik in temnored nos, ki ji sega do oči. Čudno žival s smešnim nosom — v katerega bi po naše lahko deževalo — so že pred 4000 leti slikali Kitajci. Bolj južno v Košinskih živijo sorodno plemo modre opice, ki se ponaša z bujno zunanjo barvo. Ker so barve v njeni dlaki strogo ločene, se zdi, kakor bi ta grizdava opica nosila zeleno topico, bele rokave, ki gledajo iz jopice, bel telovnik, črne hlače do kolena, rjavice nogavice, črne čevlje in rokavice. O tem gzdalnu med opicami pa je tudi vnanja slika vse, kar vemo o njem. Dalje živi v Aziji kozli podobna majhna antilopa, tkzv. orongo, in sicer visoko gor v zapadnem Tibetu. Zaradi mraza ima gosto temnorjavo dlako, ozko rogove in ščetinast nos. Žival je zelo redka in le malo muzejev hrani njeno kožo ali okostje. Če govorimo o belem medvedu, mislimo pač vedno na znanega zastopnika tega rodu s severa. Na svetu pa živi še druga vrsta belih medvedov, tkzv. bambusovi medvedovi, ki se v visokih gozdovih notranjega Tibeta hranijo z bambusovimi odgonki in imajo prav tako lep in čist bel kožuh z ostro zarisanimi črnimi lisami na ramenih in ušesih ter kolobarji okoli oči. Njegove kože nimajo skoraj v nobeni zbirki.

Mnogo živalskih redkosti skrivajo brez-

Gledališki in filmski umetniki kuhajo

Na berlinski razstavi nemških gostilničarjev se je vršilo tudi tekmovalno kuhanje znanih berlinskih igralcev — vesel intermezzo v žalostnih časih. Levo: Paul Graetz (v sredi), priljubljen berlinski komik. V sredi: Lee Parry, znana filmska igralka. Desno: Fr. Kampers, filmski igralec

Delo starih kitajskih inženjerjev

Eden najstarejših spomenikov starokitajске inženjske umetnosti so naprave za namakanje iz reke Min v provinci Seta-van.

V stvi pradedavini, približno 2000 let pred našim štetjem, je te naprave uredil Li Ping. Pri mestecu Kvan Hsienu so se sprijeli vodo iz struge reke Min in odvodili njen tok tam, kjer zapuščata tibetsko visoko planoto. Umeten je deli reko v dva rokava. Zapadni roka, ki mu pravijo tudi »vnanja voda«, teče proti Jangtsiekian-gu in je vse leto plovek za manjše ladje in čolne. Vzhodni roka, »notranja reka«, pa daje potrebno vodo za namakanje. Vodo odvzema Minu poseben žleb, ki je izsekán v trdo skalovito in ki s svojim tesnim prostorom regulira tok na popolnoma naraven način. S tem namakanjem pro-speva in cvete 4000 četvornih km kitajskega ozemlja.

Naprava je gotovo najbojše, kar ima Kitajski v pogledu tehnike, saj ni dvoma, da se je kitajski zid že davno preživel, medtem ko daje reka Min še danes kakor pred 2000 leti milijonom ljudi kruha in odvrča od njih lakoto, da ne umro od glada.

Žensko delo na Japonskem

Japonec Shunzo Joshisaka je priobčil v londonskem magazinu »The Asiatic Review« zanimiv članek o ženskem delu na Japonskem. Stevilke, ki jih navaja, niso nič kaj dobro spridevale za socialne razmere na Japonskem. V japonskih rudniških dela 33.000 žensk, število japonskih delavk, ki so zaposlene v tvornicah, pa presega milijon. Od 1933 dalje bo žensko nočno delo prepovedano in tudi rudniki bodo smeli zaposliti samo moške moči. Na Japonskem vidiš celo na postajah namestu nosačev — ženske, ki torej opravljajo delo, ki je celo za moškega naporno in škodljivo človeškemu zdravju.

V dobi tehnike

15. aprila bodo odprli štirje člani avstralske zvezne vojske s nenavadnim vozilom proti Ameriki. Zgradili so ladjo, ki je ne žene samo stroj, ampak tudi vijak, katerega pogonjajo z rokami in nogami. Ladja ima tudi posebno turbino, ki se vrti in pospešuje njeno brzino. Ladja je 7 m dolga in 4 m široka. Vojski bodo vozili najprej po Dunavu v Črno morje, od tam pojejo skozi Dardanele v Sredozemsko morje, od tam vzdolž zapadne afriške obale v Capetown in od tam dalje čez Atlantik v Ameriko.

Mednarodna akademija znanosti

Newyorški dnevnik poroča, da hočejo Američani ustanoviti v Washingtonu Mednarodno akademijo znanosti. Obsegla bo 6 — 10 strokovnih znanstvenih zavodov, pri katerih bodo včlanjeni vsi uglednejši svetovni raziskovalci. Do 900 milijard dolarjev in uglednih javnih osebnosti je že zagotovilo akademiji potrebno moralno in gnotno podporo. Ustanovitelji pričakujejo, da bo akademija predvsem ugotovila vzroke sedanje gospodarske krize.

Malo priporočljiv obed

Kakšnih štirideset let je predvajal indski fakir Narasinga Sivani začudenju publiki vsakovrstne umetnje, kakor ležanje na deski, iz katere so strlele konice ostrih žebeljev, prebadanje lastnih podplatov, ne da bi se pri tem pokazala kri, zauživanje steklenih drobov in smrtosnih strupov brez vsake škode itd. Skeptiki so menili, da gre za običajne trike in številne zdravniške komisije so skušale to dokazati.

Te dni se je Narasinga sam poudil, da bo predvajal svoje znanje pred komisijo zdravnikov v Rangoonu, ker je hotel za vselej razpršiti mnenje, da svoje gledalce goljufa. Pred to komisijo je pojedel pest steklenih drobov, popil merico solit-rne kisline, ki jo je začel s celim gramom strupine, clankalja in žveplene kisline — in je umrl. Zdravniki so izjavili, da je bila to povsem naravna posledica tega čudnega obeda, fakirjev manager pa trdi, da se Narasinga zaradi pogajanj in pogovora z zdravniško komisijo pred pred-stavo in ugotovitvi duševno pripravil za eksperiment in to je povzročilo njegovo smrt. Čitatelj naj se odloči sam, komu hoče verjeti, managerju ali zdravnikom.

Novi uspehi prsne kirurgije

Znani berlinski operater dr. Sauerbruch, ravnatelj klinike »Charite« poroča o naj-novejših uspehih prsne kirurgije, glede ka-terih so bili sami kirurgi do zadnjega časa zelo skeptični. Zadnji čas je dosegel rano-celostno v tej panogi velik napredek. Posledice te vrste operacij niso le izboljšanje, temveč popolna ozdravljenja. Dr. Sauer-bruch lahko pokaže bolnike, katerim je iz-rezal cele kose prsi in so potem ozdraveli. Tudi operacije v požiralniku so storile ve-lik korak naprej in dosegle velike uspeha.

»Zasluzil si je!«

V walešem mestecu Longthrewn so ho-teli pri zadnjih občinskih volitvah počasti-ti novo izvoljenega župana s tem, da so mu postavili slavolok. Na slavoloku je vi-sel lep venec, nad njim pa se je blestel na-pis: »Zasluzil si je!« Na slavnostni dan na-mestitve novega župana je divjal hud vi-har, ki je venec odtrgal. In tako se je do-dilo, da je slavnostni spreved, ki je šel pod slavolokom, našel samo debelo vrvo, ki je visela z njega, nad njo pa so stale besede »Zasluzil si je!«

Zora voda

proti osivelosti las.
Osiveli lasje dobijo prejšnjo naravno barvo. Uporablja se že mnogo let in je tedaj preizkušena.

Navodila na steklenici. — Steklenica 85 Din. Poština posebej. Pošilja po povzetju

ZORA VODA — I. OREL

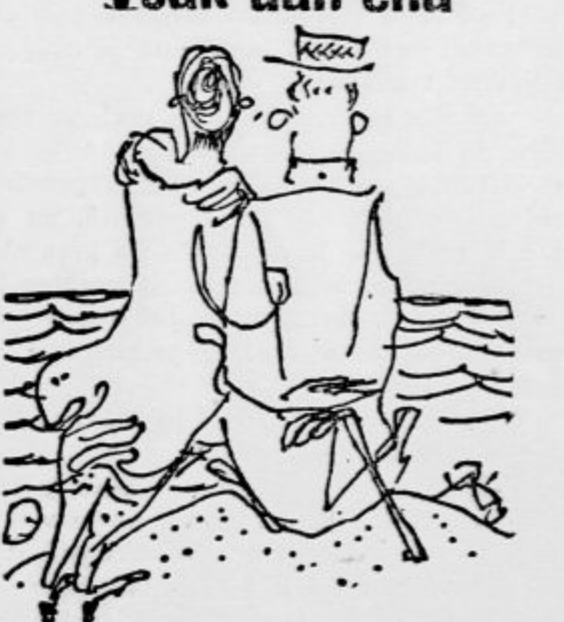
Zagreb, Pavla Radića ul. 32. 19

ANEKDOTA

Ludovik XIV. ni hodil nikoli z rokavci-ma na lov, tudi v najstrožji zimi, ker je imel vedno tople roke. Nekoč sta ga tako srečala dva kmeta in eden se je čudil, da se kralj ne more bolje čuvati pred mrazom. »To ni nič čudnega,« je menil drugi kmet, »kralj ima svoje roke vedno v naših žepih.«

Ge. Châteaubriandovi je bilo neznomo večerjati po šestih zvečer, Châteaubriand pa spet ni bil nikoli pred osmo uro lačen. Končno sta se pogodila, da bosta večerjala ob sedmih. »Na ta način ne zmaga vo-lja nobenega,« se je šalil pesnik. »In to obojestransko popuščanje se imenuje po-tem srečen zakon.«

Vsak dan ena

Na poročnem potovanju
»Le poglej, Janko, kako se valovi zme-rom znova poljubljajo!«
»Neumnost! Saj so vselej drugi valovili«

Pariz brez gledališč in kinematografov

Kakor znano, so vsa pariška gledališča skupno s kinematografskimi podjetji sklenila enodnevno protestno stavko zaradi previsokih davkov, ki ogražajo obstoj podjetij

Živali, ki jih ne kažejo v zoološkem vrtu

Zoološki vrtovi so za vsako mesto ve-lika privlačnost in nekateri imajo zaradi svojega obsega in bogastva svetovno slo-ves. Kdor je že obiskal razne velike zo-ološke vrtove po svetu je moral opaziti, da so v vseh — z redkimi izjemami — zbrane približno enake vrste sesalcev in ptic. Slavni Hagenbeckov zverinjak blizu Berlina in Ruheov zoološki vrt v Alfeldu in Hannoveru imata n. pr. mnogo novih, zelo redkih živali, vendar je še cela vrsta takšnih, ki jih sploh nikoli ne bo mogo-če spraviti živih v zverinjake, dasi so do-bro znane in hranijo nekateri muzeji njih-ove kožne in okostja.

Dasi so strokovnjaki v zadnjih 20 letih našli več dragocenih in dobro preizkuše-nih metod, kako se zanesljivo hranijo divje živali ujetje, je vendar še vzrok dovolj, da gotovih vrst še danes ne more-joo živih spraviti iz njihove prave domo-vine. Orangutane n. pr. so pred leti ujeli zelo redko in še ti so v ujetništvu običajno kmalu poginili; sedaj živijo že leta in leta v kletkah in se tam celo množijo. Slično je z mnogimi vrstami malih ribic v naših akvarijih.

Nekaj je pa le izjem! Predvsem je vrsta ogromnih sesalcev, ki jih že zaradi velikih telesnih dimenzij ni mogoče živih razsta-viti v ujetništvu. Prevoz teh vodnih veli-kanov iz mrzlega ali toplega morja je sploh nemogoč. V mislih imamo veliko družino kitov, ki dosežejo dolžine 8, 10, 23, da celo 31 m. Norveški modri kit, ki je največja med temi živalmi, je čisto dolg do 31 m in tehta približno 300.000 funtov! Če bi tega velikan — to naj bo samo drastična primera — položili na tehtnico, bi bilo treba na drugi strani za ravnotežje naložiti 35 velikih slonov ali

170 pitanih volov. Za takšno živo bitje sploh ni mogoče zgraditi akvarija in tudi živeža mu vsa človeška prevozna sredstva ne bi mogla dovažati dovolj hitro. Teh goljotov med ribami — kit v ostalem sploh ni riba, temveč sesalec, ki skoti in hrani svoje mladiče prav tako kot pes ali mačka — sploh ne bi bilo mogoče nasiti-ti, in sicer prav posebno zaradi tega, ker se ne hranijo z velikimi ribami, temveč s prav neznatnimi morskimi živalcami, ve-činoma raki, komaj 3 cm dolgi. Zato pa jim je treba za napolnitev želodca ogrom-ne količine, približno 1200 l, torej približ-ko toliko, kot držijo običajni vozovi za škropljenje ulic.

Kakor v vodi je tudi na kopnem nad sto večjih in velikih sesalcev in ptic, ki jih ni videti v nobenem zoološkem vrtu. Prav drzni raziskovalci so jih sicer vdeli v svobodi in tudi v muzejih se sem in tja vidijo njihova okostja, toda v glavnem jih ljudje poznajo samo po knjigah. Glede velikosti prav za prav ne bi bilo zaprek in skoraj vse bi šle laiko v primerne kletke po zverinjah. Glavno je, da teh živali sploh ni mogoče živih spraviti v Evropo. Često je raziskovalcem točno znano, kaj domujejo, čisto so ti drzni krotitelji živali v samotnih puščavah polovili cela krdela najkvročnejših zveri, toda izmed teh redkih primerov niso dobili ali niti videli nobenega. Če se jim je morda sem in tja posrečilo, da so živali dobili živo v roke, jim je pozneje poginila na prevozu iz no-tranjosti do morja ali pa med prevozom po morju. Glavni vzrok, da te redkosti v živalskem svetu ne žive drugod kot na gotovem mestu v prosti naravi, je prehrana; če bi iznašli kakršnokoli nadomestilo, ki bi deloma ustrezalo potrebam teh ži-vali, bi morda lahko računali na nekaj primerov.

O življenju teh redkih živali, ki jih je največ po najbolj samotnih in oddaljenih krajih na svetu, vemo prav za prav zelo

Gospodarstvo

Pridobitna za 1. 1932 se ne bo na novo odmerila

Davčni oddelek finančnega ministrstva je poslal vsem fin. direktorjem razpis, v katerem pojasnjuje odredbe davčne novele od 25. marca t. l. Ta razpis vsebuje tudi odlok finančnega ministrstva, po katerem se za tekoče leto pridobitna ne bo na novo odmerila in se bo v višini, ki je bila odmerjena za preteklo leto pobirala tudi letos. Ta korak finančne uprave je za vse naše gospodarske kroge prav težak, saj onemogoča, da bi se v skladu z nižjimi dohodki v preteklem letu znižala tudi višina davka.

Omenjeni razpis pravi: »Na podlagi pooblastila iz § 15. zakona o izpremenbah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih, je izdal finančni minister odlok, da se odmera pridobitna za leto 1931 naj se prepisuje, pri čemer se naj izpusti samo imena onih oseb, ki so v tem letu 1931. prenehale z obratovanjem. Ostale osebe, ki pridobitne osebe nadaljujejo tudi v letu 1932, bodo obdržale isto davčno zadolžitve kakor za leto 1931. Izvzeti so od tega samo prodajalci erek državne razredne loterije in namoslojni agenti zavarovalnih družb (za katere vsebuje zadnja novela k davčnemu zakonu posebne določbe). Ker se bo tem osebam od dne uveljavljanja zakona pobirala pridobitna v obliki odteglajev pri razredni loteriji in pri zavarovalnih družbah, zato se jim ima na podlagi davčne odmere za leto 1931. predpisati davek samo za prve tri mesece tekočega leta. Direkcije naj se teh navodil držijo in naj davčnim upravam takoj posredujejo navodila za njegovo izvajanje.

O podaljšanju pridobitne, odmerjene za leto 1931, tudi za tekoče leto, se peča včerajšnjim »Trgovski list« v daljšem uvodniku, kjer ugotavlja, da je donosnost podjetij že v letu 1931. nasproti letu 1930. znatno nazadela. To potrjuje tudi Narodna banka v svojem letnem poročilu za preteklo leto, ki ugotavlja, da je zmanjšanje poslov v trgovini prav občutno, da je poslovanje v obrtnih panogah padlo povprečno od 20 do 30 odstotkov in da se je stanje naše industrije znatno poslabšalo, kar se kaže v zmanjšanju produkcije in celo v številnih ustavitvah obratov. V enakem smislu je očitno gospodarski položaj v letu 1931. tudi v ekspoziciji proračuna za leto 1932. Zato je naše gospodarske kroge naravnost presenetilo, da se je ministrstvo za finance v polnem obsegu poslužilo pooblastila zakona od 25. marca in odredilo, da se za leto 1931. odmerjena pridobitna brez nove odmere pobere tudi za leto 1932. Ta odredba je najdalekosejši pomena za naše gospodarstvo in je v nasprotju s pričakovanjem, da se bodo neposredni davki znižali. Zahteva finančne uprave, da naj trgovci, obrtniki in industrijski kljub manjšim dohodkom plačajo letos isti davek, kakor so ga plačali lani na znatno višje dohodke v letu 1930., pomeni dejansko, da se bremena relativno zvišajo. V posameznih primerih, kjer so se dohodki v letu 1931. nasproti l. 1930. zmanjšali na polovico, pomeni podaljšanje stare odmere podvojitev davčnega bremena v primeru z dohodki. Gospodarstvo se v polni meri zaveda, da je dolžno prevzeti v sedanjih težkih časih gotove žrtve za državo, smatra pa, da morajo biti te žrtve v skladu s plačilno zmoglostjo, kajti čim prekoračijo to mejo, dobe značaj premoženjske oddaje. Če ne bi bila razlika v dohodkih tako znatna, bi bilo podaljšanje odmere za eno leto glede na razmere nitev poslovanja davčnih uprav razumljivo. V našem primeru pa pomeni občutno breme, ki ga bodo davkoplačevalci le težko zmogli. Ako je finančna uprava že smatrala, da si mora iz utemeljenih razlogov olajšati odmero za leto 1932., bi morala na to misliti prej, preden je pozvala trgovce, obrtnike in industrijske, da vložijo davčne prijave za leto 1932., da bi s tem vsaj tudi davkoplačevalcem olajšala dolžnosti in jim odvzela sitnosti, ki so v zvezi s temi prijavi. Pa tudi v primeru, da so bili razlogi za opustitev nove odmere že tako tehtni, bi morale odredbe vendar vpoštevati znatne padce zaslužka in dopustiti možnost obnove odmere vsaj za tiste davkoplačevalce, ki bi novo odmero sami zahtevali, ker gotovo ni bila namera zakonodajalca, da naloži tistim, ki so lani utrpeli znatne izgube, ali so imeli precej nižje dohodke, naložiti za leto 1932. isto davčno breme kakor za leto 1931. »Trgovski list« končuje z nujno zahtevo, da se vprašanje pridobitne preuredi na način, ki bo ustrezal interesom gospodarstva in bo preprečil nedolgovne posledice, kakršne lahko nastanejo, če se bodo od naših trgovcev, obrtnikov in industrijskih zahtevali davki, ki niso v skladu s njihovo plačilno zmoglostjo.

Krengerjeve bilance potrjene. Zapadnoevropski in ameriški finančni krogi so z velikim presenečenjem sprejeli vest o vsebini prvega poročila londonske revizijske tvrdke Price, Waterhouse & Co o bilančnem stanju družbe Kreuger & Toll. Imenovana londonska revizijska tvrdka, ki ji je bilo naloženo, da pregleda knjige družbe Kreuger & Toll, ugotavlja, da bilanca za 31. dec. 1931. ne kaže prave slike finančnega stanja družbe. Na podlagi oseb nih direktiv Kreugerja so bili v knjigah izvršeni spisi, s katerimi so bile odstranjene terjatve družbe nasproti Kreugerju in nasproti nekaterim podjetjem koncerna; na drugi strani pa so bile izločene obveznosti družbe nasproti drugim sorodnim podjetjem in ustvarjene aktivne postavke. Te manipulacije so povzročile tudi navidezno povečanje izkazanega dobička. Vtis teh razkritij je bil zlasti za delničarje porazen. Družba Kreuger & Toll je šele pred tedni sporočila, da odneha na vsako delnico in na vsako obliko (participating debentures) 80 dolarjev ali 400 švedskih kron neobremenjenih aktiv pri nominalni vrednosti 100 švedskih kron. Ta izjava družbe je bila dočela netočno. Po sedanjih razkritjih je upravičen sum, da je Kreuger v zadnjih 2 letih vedoma zavajal javnost v zmo gole stanja družbe in da se je s samomor- nom odtegnil kazenskemu zasledovanju.

Potrjena je prislina poravnava, ki jo je sklenil dolžnik Anton Treo. Stabenik v Ptuj, registriran pod firmo A. Treo in Ma- đun, stavbo podjetje, s svojimi upniki 40% kvoto, in sicer 15% v 6 mesecih, 25% pa v 12 mesecih.

Porušeno razmerje med cenami

Posledice svetovne gospodarske krize, ki se kažejo v naglem nazadovanju cen, so nas postavile pred izredno težak problem prilagoditve vsega gospodarstva spremenjeni kupni moči denarja. Ker so cene raznim važnim dobrinam, zlasti pa cene kmetijskih proizvodov in sirovin v zadnjih letih padle za polovico in še več, je na vsem svetu prišlo do prav občutnega nesorazmerja med cenami za gotove vrste blaga na eni strani in skoro nespremenjenimi cenami za številne industrijske izdelke ter razne usluge na drugi strani. Gotove cene (n. pr. najemnine) so se do zadnjega še dvigale. Tudi naraščanje javnih bremen se še ni ustavilo; v razmerju z narodnim dohodkom opazamo celo občutno povišanje teh bremen. V takih razmerah ni čuda, da so življenjski stroški navzlic znatnim spremembam v cenah ostali skoro nespremenjeni.

To spremenjeno razmerje med cenami pa je končni vzrok sedanjih težkoč, ki se kažejo v tem, da je sedaj povsod na razpolo go obilica industrijskih proizvodov, ki ne najdejo kupca, pa tudi obilica neovčevanih kmetijskih proizvodov. Med temi proizvo di pa ne pride do izmenjave, čeprav obsto ja povsod znatna potreba. Težkoča, ki ovi- rajo, da pride do potrebne izmenjave do- brin, so nastale predvsem zaradi spreme- njenega razmerja cen. Prebivalstvo, ki se peča z agrarno produkcijo, more danes za izkupiček prodanih kmetijskih proizvodov kupiti komaj polovico onih industrijskih izdelkov, ki jih je še pred leti lahko kupi- lo za izkupiček od iste količine kmetijskih proizvodov. Na drugi strani pa je nastopi- la brezposelnost v industrijskih državah predvsem zaradi tega, kar agrarno prebival- stvo in prebivalstvo, ki se peča s proizva- janjem sirovin, zaradi nizkega izkupička za prodano blago ne more kupiti enake ko- ličine industrijskih izdelkov kakor pred le- ti. Slaba zaposlenost prebivalstva, zaposle- nega v industriji, zopet zmanjšuje konzum- no moč tega prebivalstva, kar še bolj otež- koča vnovčenje kmetijskih pridelkov. Tako nastaja pravi circulus vitiosus, ki stanje še postruje.

Poleg zopetnega oživitvenja investicijske delavnosti je za ozdravljenje sedanjih tež- kih razmer najvažnejše, da se nesorazmer- je med cenami zopet popravi. Zato stremi- jo razne države za tem, da prilagodijo vse cene novonastalemu položaju. Nemčija je šla v tem pogledu od vseh držav najdalej. O uspehih nemške akcije za splošno zni- žanje cen, je sodbja težka, ker se ne da pre- soditi, kakšen bi bil gospodarski položaj, če nemška država ne bi izvajala te akcije. Vsekakor pa ni dvoma, da je v vseh od- gospodarske krize prizadetih državah nuj- na potreba, da se primerno znižajo cene predmetov in uslug, ki se v zadnjih letih niso prav nič spremenile. Ta akcija se mora izvajati seveda samo za one cene, ki ne odgovarjajo današnji povprečni kupni moči zleta, dočim se seveda ne smejo

ustvarjati cene za svilenje onih cen, ki so že prekomerno padle, kajti namena vsega prizadevanja more biti le ta, da pride zopet do pravičnejšega razmerja med posamez- nimi cenami.

V mnogih državah so v zadnjih letih delali v tem pogledu napeke, ker so bili zaradi tradicionalnih motivov mnogi da se mora zopetna vzpostavitev pravičnega razmerja med cenami doseči na s'acem v- štem razvoju. Razni poskusi umetnega drža- nja vsickih cen za gotove pričetke in si- rovine so se izjalovili, ker iniciatorji takih intervencijskih naporov niso upoštevali, da se je enota merila vrednosti v državah z zlato valuto v zadnjih letih bistveno spre- menila. Takoj po vojni je kupna moč zlata in zlatih valut padla skoro na polovico kup- ne moči iz predvojne dobe. Zlati indeksi cen so prva leta po vojni (vsaj v državah z urejeno valuto) dosegli skoro dvojno vi- šino predvojne indeksa. Od leta 1921. pa opazamo, da se z malimi presledki indeksi cen stalno zmanjšujejo. To nazadovanje je v zadnjih dveh letih postalo prav naglo in občutno. V mnogih državah je danes splošni nivo cen v trgovini na debelo na- del že pod predvojno stanje. Od l. 1929. je povprečni padec indeksa cen v trgovini na debelo dosegel povprečno 20 do 30 tn še več odstotkov. Ta padec pa pomeni s- drugimi besedami, da se je kupna moč zla- ta v enakem razmerju povečala in da je vsaj v trgovini na debelo doseženo zopet predvojno stanje. Ker ni pričakovati, da bi se tudi po ozdravljenju sedanje svetov- ne gospodarske depresije cene znatneje po- pravile, zato je brezpoldno vsako stremle- nje, ki gre za tem, da se zopet dvignejo na staro višino one cene, ki so najbolj padle.

Edina pot, ki vodi do uspeha, je ta, da najdemo izravnavo med posameznimi ce- nami na nižjem nivoju, ki odgovarja spre- membi kupne moči zlata kot merila vred- nosti odnosno spremembi tega merila sa- mega. Tako prizadevanje je seveda zveza- no s precejšnjimi ovirami in težkočami, kajti cene raznim prvimskim proizvodom se lahko prav naglo spremenijo, dočim so zo- pet cene, ki kažejo veliko odpornost. Ka- kor je v času inflacije prebivalstvo smatra- lo dviganje cen le kot začasen in od zu- nanjih vplivov povzročen pojav in ni hote- li videti v dvigavanju cen notranje posla- benja denarja in posledic zmanjšane enote merila vrednosti, tako tudi danes mnogi smatrajo, da je današnji padec cen le pre- hodnega značaja, in ne spoznavajo, da je ta padec v znatni meri posledica poveča- nja enote merila vrednosti. Ker je v inte- resu gospodarskega ozdravljenja, da se vse cene čimprej prilagodijo povečani enoti me- rila vrednosti, zato je pravica države, da pospeši s primernimi in pametnimi ukrepi v naravnem razvoju cen, zlasti na ta način, da pospeši počasen razvoj naravne tenden- ce padanja previsokih cen. Država pa mo- re tudi sama prispevati z žrtvami na ta na- čin, da zmanjša javno obremenitev z dav- činami, ki gotovo občutno vpliva na cene.

Zagrebske gospodarske organizacije o novih točilnih taksah. Zagrebska Zbornica za TOI je te dni na željo Društva trgovcev s živili in s mešanim blagom sklicala an- keto o vprašanju točilnih taks, ki se naj

uvodejo v svoji s ukinjenjem trošarine na vno in izganje. Anketi so poleg delegatov imenovanega društva prisostvovali številni člani gostilničarskih in vinarstkih združenj in trgovskih organizacij. Konferenco je vo- dil g. Tabaknik, ki je v svojem uvodnem govoru poudarjal, da gre za zakonski načrt o ukinjenju trošarine na vino preko cilja. Pri- znal je potrebo pomoči kmetu, toda favoriziranje enega dela naroda ne sme prinašati škoda drugemu delu. Po njegovem mnenju bi bilo treba zakonski načrt spremeniti. Tudi v debati so delegati organizacij pri- znali potrebo, da se pomaga kmetovalcem. Toda ne v taki obliki. Soglasno je bilo skle- njeno, da se sestavi delegacija predstavni- kov vseh organizacij, ki naj s prvim vlakom odpotuje v Beograd, da ustmeno in pisno informira predsednika senata dr. Pavelica in da zaprosi senat, naj zavzame glede za- konskega načrta, ki ga je sprejela Narodna skupščina, negativno stališče. O tem skle- pu je bil predsednik senata brzojavno ob- veščen. Anketa je razpravljala še o podro- nih vprašanjih, ki so v zvezi s tem, da po- stane vino predmet svobodnega prometa, kakor tudi o tem, da deputacija stopi v stike s stanovskimi organizacijami v Beo- gradu.

Preferenca za naše pšenice v Franciji odobrena. Kakor poročajo iz Pariza, sta francoski parlament in senat odobrila tr- govinski sporazum med Francijo in Jugo- slavijo, ki je bil podpisan 7. novembra pre- let, leta v Beogradu. Ta sporazum dolo- ča, da francoska vlada vrne jugoslovenski vla- di 30% uvozne carine, ki je bila pobrana pri uvozu jugoslovenske pšenice v Francijo, v okviru kontinentala od 10% vsega fran- coskega uvoza pšenice. Sporazum bo stopil v veljavo, čim bo objavljen. Za našo pš- enico se bo zaradi preference povečal iz- kupiček za 55 Din pri met. stotu. Kontin- kipček za bo znašal približno 12.000 vagonov.

Konkurs je razglašen o imovini Fr. Šifrerja, čevljarja v Škofji Loki (upravniki mase dr. Viktor Ahačič, odvetnik v Škofji Loki: prvi zbor upnikov pri okr. sodišču v Škofji Loki 14. aprila ob 10., prijavni rok do 10. maja, ugotovitveni narok 19. maja); nadalje je razglašen konkurs o imovini Alojza Klaužerja, zakupnika zdraviliške ka- varne in restavracije v Rogaski Slatini (upravniki mase dr. Janko Leskovic, odvet- nik v Rogatu; prvi zbor upnikov pri okr. sodišču v Rogatu 15. aprila ob 10., prijav- ni rok 7. maja, ugotovitveni narok 24. ma- ja).

Poravnalne postopanje je uvedeno o imovini Ivana Premelca, trgovca v Zagor- ju ob Savi (poravnalni upravniki dr. Ivan Mazek, odvetnik v Litiji; narok za sklepa- nje poravnave pri okr. sodišču v Litiji 7. maja ob 9., prijavni rok do 1. maja), nade- lje o imovini Martina Rotarja, trgovca in posestnika v Trbovljah, Loke št. 338 (po- ravnalni upravniki dr. Josip Flego, odvet- nik v Laškem; narok za sklepanje porav- nave pri okr. sodišču v Laškem 12. maja ob 9., prijavni rok do 7. maja, ponudena kvota 40%) in končno o imovini Antona Zupančiča, mizarja v Celju, Gosposka ulica 19 (poravnalni upravniki dr. Anton Božič, odvetnik v Celju; narok za sklepanje po- ravnave pri okrožnem sodišču v Celju 21. maja ob pol 9., prijavni rok do 14. maja, ponudena kvota 40%).

Vpisal v trgovinski register: »Sava- film« Metod Badiura, izdelovanje in razpe- čanje filmov pod naslovom »Sava film« v Ljubljani; »Moles«, trgovska industrijska družba z o. z. v Ljubljani (izdelava in trgo- vanje z gradbenim in tehničnim materija- lom in izvrševanje vsakovrstnih v to stro- ko spadajočih del; glavnica 20.000 Din, po- slovodje: Jelka Stare roj. Naglas in Špela Pirkmajer roj. Bretl, obe v Ljubljani); Bal- tič Franjo, izdelovanje kozmetičnih sred- stev in kemično - tehničnih produktov v Ljubljani; Miloš Rozin in drug. kleparstvo, slikarstvo in pleskarstvo, k. d. v Trbovljah (osebno zavezan družabnik Miloš Rozin, Trbovlje).

Grčija ni ukinila slate valute. Glede na razne netočne vesti, objavljajo atenski listi sužbeni komunikacije, ki pravi, da so ve- sti o ukinjenju zlate valute netočne. Ukre- pi v zvezi s finančnim položajem Grčije bodo sploh mogoči šele po končanem zase- danju sveta Društva narodov.

Vpisi v zadržni register: Produktiv- na zadruga kleparjev, instalaterjev in so- rodnih strok r. z. z o. z. v Ljubljani; Pošt- niški dom v Trbovljah r. z. z o. z.; Gospo- darska zadruga v Zrečah r. z. z o. z.

Borze

Na Ljubljanski borzi je bil tudi pretekli teden devizni promet zelo slab in je znašal 1.2 milijona Din nasproti 0.7, 3.3, 2 in 2.1 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Na efektivnih tržiščih je bilo ves teden razpo- loženje mlačno. Vojna škoda je popustila od 223 — 225 na 219 — 224, dolarski pa- pirji pa so popustili za 4—5 točk. Tudi beg- luške obveznice so padle od 40 na 38.

Devize.
Curib. Pariz 20.2850, London 19.50, New- york 513.50, Bruselj 71.90, Milan 26.43, Madrid 39, Amsterdam 203, Berlin 121.55, Stockholm 101, Oslo 101.50, København 107, Sofia 3.72, Praga 15.21, Varšava 57.55, Bu- karešta 3.07.

Blagovna tržišča

2170

+ Chicago, 9. aprila. Začetni tečaj: Pš- enica: za maj 56, za julij 58.50, za septem- ber 61.50; korusa: za maj 34.25, za julij 37.50, za september 39.875; ri: za maj 46, za julij 47.50.

+ Novosadska blagovna borza (9. tm.) Ten- denca neopr. Promet 112 vag. Pšenica: ba- ška, 79 kg 130—132.50; baška okol. Sombor, 78 kg 127.50—130; sremska, 79 kg 130 do 132.50; gornjebaška, 79/80 kg 130—132.50; banaška, paritela Vršac 78 kg 127.50—130. Korusa: baška 90—91; sremska in bana- ška 80—91; baška, okol. Sombor 90—91; sremska, okol. Sid 92—93. Oves: baški, sremski, slavonski 130—135; Ječmen: ba- ški, sremski, 63/64 kg 127.50—132.50, Moka: baška, banaška »x« 245—250; »x« 225—235; »x« 205—215; »x« 180—195; »x« 150—160; »x« 92.50—97. Otrubi: baški, banaški, sremski 85—87.50. Fižol: baški, sremski beli 240 do 250.

+ Budimpeštanska termiška borza (9. t. m.) Tendence za pšenico in riž slabša, za koruso stalna; promet omejen. Pšenica: za maj 12.87—12.88, za junij 13.25—13.26 ri: za maj 15.65—15.67; korusa: za maj 15.03 do 15.06.

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po naj- nižji tarifi RAJKO TURK, carinski po- srednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta št. 9 (nasproti carinarnici). Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno. 88

Garantiran velik zaslužek

brez truda se doseže s pomočjo naših KOLES, konkurenčnih po nizkih cenah in prima kvaliteti. Nikak riziko.

Iščemo zastopnike v vseh krajih. Oni, ki razpolagajo s gotovino najmanj 5000 Din, naj se javijo na Aloma Company pod »Tovarna koles«. 4586

KDOR HOČE POCENI ZIDATI

naj zida v lastni režiji. — STAVBE prevzema

Stavbno društvo „GRADIDOM“

SREDINA 15. — TELEFON 2426.

V zalogi ima vsakovrstni stavbni material. — Izdeluje vsako- vrstne načrte. — Preskrbuje stavbišča. 3919

Brez posebnega obvestila

Po težkem trpljenju je Vsemogočni danes našega priljubljenega soproga oziroma očeta, tasta, svaka in strica, gospoda

IVANA JUGA

sodnega uradnika v pokoju

v starosti 77 let, previdenega s tolažili sv. vere, poklical v večnost.

Pogreb blagega pokojnika bo v ponedeljek, dne 11. aprila l. 1932 ob 15.30 iz mrtvašnice na mestno pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo, dne 13. aprila ob 7. v župni cerkvi pri Sv. Magdalen.

Maribor — Ljubljana — Sv. Peter pod Sv. Go- raml, dne 9. aprila 1932.

ZALUJOČI OSTALI.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so z nami soču- stvovali in se udeležili pogreba našega očeta in soproga

Matije Lavrenčiča

zlasti pa zastopnikom raznih korporacij in g. Bre- ščaku, ki se je v ganljivem govoru poslovil od pokojnika v imenu njegovih bivših učencev.

Maša zadušnica se bo brala v sredo, dne 13. t. m. v cerkvi sv. Petra ob 7. 4650

Zalujoči ostali.

Najboljši liker za želoдец je

Zdravnik želoдец

ki krepi in zdravi

ŽELODEC

edini proizvajalec

LOVRO SEBENIK

Ljubljana VII.

Skladiščni prostori

se oddajo v najem s 1. majem tl.

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom pretužno vest, da je naša nad vse ljubljena soproga, mama, stara mama, teta in tačca, gospe

Marjeta Mohorč

roj. Stergar

danes, dne 9. aprila ob pol 10. uri dopoldne, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 11. aprila 1932 ob 4. uri po- poldne od doma žalosti, Za gradom št. 3, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 9. aprila 1932.

6444

Globoko žalujoči ostali.

Cene malim oglašom

Zemlje in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se računajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kame«, »Auto-moto«, »Kapital«, »Poseste«, »Lokale«, »Stavbenje«, »Stroje«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živila«, »Obrt« in »Lese« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zasluge«, če se s oglašom nudi zasluga, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zasluga ali službe, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računava enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.— Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo po Din 15.— Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pismo obenem s naročilom.

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Veziljo

vestno delavko na specialnem petletnem stroju sistema Singer Adler, sprejem. Prednost samo po polnoma izurjenosti in izbiri delavke. Ponudbe poslati na: V. Radulović, Z. grob, Ulica 37/L. 10123-1

Kolar, pomočnika

srebrne kunske pri tobačnici tovarni. 10090-1

20.000 Din kajvije

posreduje osebi oddam strojno podjetje. Ponudbe na oglas. oddelku »Jutra« pod šifro »Ptoke«. 10123-1

Ključavničarskega vajenca

sprejme takoj Anton Kremar, strojno podjetje, St. Vid nad Ljubljano. 10087-1

Damsko frizerko

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Ptoke«. 10123-1

Čebelarja

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Ptoke«. 10123-1

Frizerko

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Ptoke«. 10123-1

Edgar Rice Burroughs.

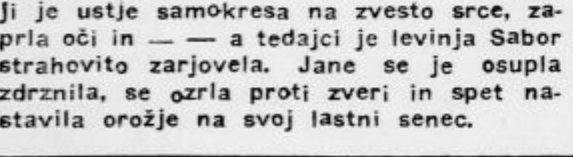
Tarzan, kralj džungle

186. Jane, ki je ležala na tleh, je videla, da je levinja malone že v koži. Segla je po samokres, ki ji je bil padel iz roke. A tedaj se je ozrla na Esmeraldo: ležala je zraven nje, v nezvesti, toda živi. Ni je mogla zapustiti. S prvim strelom je morala umreti nezvesto zamorko — šele nato je smela obrniti orožje proti sebi.

187. Hitro je planila k Esmeraldi. Pritisnila ji je ustje samokresa na zvesto srce, zaprla oči in — a tedaj je levinja Sabor strahovito zarjavela. Jane se je osupla zadržila, se ozrla proti zveri in spet nastavlja orožje na svoj lastni senec.

188. A sprožila ni. Strme je videla, kako je nekdo vlekel veliko zver nazaj skozi okno; nato je zagledala v mesečini glavi dveh mož. Tarzan je bil z obema rokama zgrabil levinja za dolgi rep in jo je z močnim naporom izvel iz koč.

Soboslikar

posreduje, samostojno delavce kot delovnega, dobi mesto takoj. Cofou, Koroška 10, Maribor. 10143-1

Dekle

posreduje, prihodno in ubog, ki zna kuhati in opravlja vsa druga dela, sprejme takoj trgovskega hika na delati. Ponudbe s hika, navedbo desedanjih služb ter mesečne plače na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Učbenice« dekle 70c. 10087-1

Prodajalca-ko

zmožnega voditi podružnico s šifro, za Gorenjsko sprejme takoj. Potrebna kavijska 20.000 Din v gotovini. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Mlađe postrežnico

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Učenko

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Šivilja

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Varuhinjo-služkinjo

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Krojača kot

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Posteno dekle

posreduje, ki zna vsa hišna dela, izjem v pomoč gospodinj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 10093-1

Dobro mizar

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Pek. vajenca

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Modistinja

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Zmožno šiviljo

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Nov poklic

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Gospod

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Hotelska sobarica

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

1000 Din dan

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Pomočnica

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Močno žensko

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Postrežnico

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Dekle

posreduje, prihodno in ubog, ki zna kuhati in opravlja vsa druga dela, sprejme takoj trgovskega hika na delati. Ponudbe s hika, navedbo desedanjih služb ter mesečne plače na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Učbenice« dekle 70c. 10087-1

Mesar. vajenca

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Postrežnico

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Inkasanta

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Mesar. vajenca

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Preprosto starejšo prodajalko

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Trg. pomočnika in učenca

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Krojača kot

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Posteno dekle

posreduje, ki zna vsa hišna dela, izjem v pomoč gospodinj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 10093-1

Dobro mizar

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Pek. vajenca

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Modistinja

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Zmožno šiviljo

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Nov poklic

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Gospod

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Hotelska sobarica

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

1000 Din dan

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Pomočnica

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Močno žensko

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Postrežnico

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Kavarniško

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Prodajalko

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Vajenca

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Vrtinarja

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

2 brivska pomočnika

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Slikar. in ples. dela

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Mlađe prodajalko

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Brivskega pomočnika

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Kuhinjsko učenko

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Išče se

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Služkinjo

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Pek. vajenca

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Vrtinar. vajenca

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Kuharico

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Gospodinja

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Mesto železnarja

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Natakarica

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Kot sluga

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Prodajalko

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Šivilja

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Dama

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Manufakturi

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Iščem mesto

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Brivski vajenec

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Plačilna natakarica

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Kovač

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Mlada postrežnica

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Mlad trg. pomočnik

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Unokolenec

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Trezen dacar

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Mladenka

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Klepar. pomočnik

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Inteligentna dama

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Šiviljska pomočnica

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Entenja 1 m 1 Din

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Vešče zastopnice

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Fina šivilja

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Akviziterje

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Zastopstvo

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Vezenje

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Glavna zastopnica

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Pisarniška moč

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Za mehanika

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Gospodinja

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Brivski vajenec

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Plačilna natakarica

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Kovač

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Mlada postrežnica

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Mlad trg. pomočnik

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Unokolenec

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Trezen dacar

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Mladenka

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Klepar. pomočnik

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Inteligentna dama

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Šiviljska pomočnica

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Entenja 1 m 1 Din

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Vešče zastopnice

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Fina šivilja

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Akviziterje

posreduje v oddelku »Jutra« pod šifro »Agilena«. 10088-1

Michel Zévaco

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

In Pardaillanu, ki je bil dober poznavalec ljudí, je bila tako po godu, da dobrohotni smehljaj kar ni izginil z njegovega obraza. A zaljubljenec še vedno ni bil izsilil vsega svojega veselja. »Njen oče!« se je smejal na grlo. »Njen oče je! In jaz zavrtim klatež, sem se upal misliti... in reči... Oh, najbolje bi bilo, da bi si iztrgal ta gadji jezik in ga vrzel psom!«

A zdajci se je spomnil:

»Da mi bilo vas, gospod, bi bil ubil njenega očeta! In zdaj mi ne bi ostalo drugega, kakor da grem in skočim v Semo, tam, kjer je najgloblja. Oh, gospod vitez, kako naj se vam zahvalim... Hejo! Hej! Ali ste iz uma? Da bi vas vrag!«

Kaj je bilo vzrok teh nenadnih vzklikov?

Pardaillan je imel gotove razloge, da se ni umaknil. Vedel je, da se zaljubljenemu človeku najbolj prikupe s tem, če mu daš, da se do s tega nagovori, ne da bi mu segal v besedo. In zato je bil Pardaillan sklenil, da se še ne loči od Jehana Hirabrega. Vzpej se je bil na pomoč in mirno sedel, naslonivši se s hrbtom na enega izmed stebrov. Tako ga človek, ki bi bil prišel po ulici, ne bi bil mogel videti, med tem ko se je postava zaljubljenca, ki je stal pred njim, razločno odražala v poketih.

Med tem, ko je poslušal mladega človeka, se je Pardaillan iz stare navade bistro oziral na vse strani.

Tako je videl, kako se je nekakšna senca potuhnjeno priplazila mlademu človeku za hrbet. In zdajci je senca planila. Široko, ostro rezajoč je blede blisnilo v nočni temi. Naš zaljubljenec bi bil izgubljen z vsemu svojimi lepimi sanjami vred, da ni bilo Pardaillana. A vitez se ni obotavljal. Z neverjetno naglico je zgrabil Jehana Hirabrega in ga potegnil k sebi.

Morilec se je v smrtonosnem zamahu zaletel in njegov nož je udaril ob kamenito stopnico, kjer se je zlomil.

12

A Jehan se je v tem že ovestil. Kakor hitro ga je Pardaillan izpustil, se je brez vsakega začudenja obrnil proti napadalcu in stopil po stopnicah nizdol.

Morilec je stal v svoji prepadenosti kakor kip; okršek zlomljenega orožja je držal še v roki. Jehanu je to zadoščalo. Zoper takega nasprotnika ni bilo vredno izdirati meča. Saj je imel pesti.

Toda v tem je napadalec z obupnim glasom vzkliznil:

»Saj ni on!«

Ko je Jehan začel ta vzkliz, se je zdrznil. V istem trenutku je planil tudi Pardaillan pokonci, in kakor da ju je prešinila enaka misel, sta se oba hkratu ozrla na Bertillino hišo, v katero je bil izginil kralj.

In že se je Jehan sklonil k neznanu. Dvojni vzkliz se je začel:

»Ravaillac!«

»Gospod vitez Jehan Hirabreg!«

Takoj nato je Ravaillac dodal:

»Preklet naj bom, da sem vzdignil roko zoper edinega, ki se je usmili moje bede!«

»Tak tak!« je hladno izpregovoril Jehan Hirabreg. »Zahrbtno umoriti si me hotel, mojster Ravaillac!«

»Nikar ne mislite, da je bilo namenjeno vam!« je proseče vzkliznil Ravaillac.

»A ubil bi me bil vendarle, da ni bilo tega spoštovanega plemiča!«

In z nekakšno visokostjo, ki je nesrečnega še bolj poparila, je Jehan dodal:

»V vsakem drugem trenutku bi mi moral težko poplačati to dejanje, vrli Ravaillac! A danes mi srce od radosti prekipi... Ves svet bi objel! Bogme, vest bi me pekla, če bi pestil siromaka, kakršni si. Hodi svojo pot — podarim ti življenje!«

Ravaillac je brezumno zmajal z glavo.

»Ne čudim se vam, da mi odpustate. Mladí ste, močni ste, hrabri in velikodušni, vse to vem. A spomin na vašo dobroto me peče; če mi tudi vi odpustite — sam si nikoli ne bom odpustil!«

»Kaj bi neki, saj ti pravim, da ni nič... A za koga si me kmet, da si me hotel poslati na oni svet? Zakaj si vzkliznil: »Saj ni on?« Ravaillac je okleval, nato je mračno dejal:

»Dva dni že nisem jedel... Dva dni blodim po ulicah kakor izgubljen pes... Saj me razumete!«

»Razumem te, siromak! Iskal si polne močnje, za katero bi kmet nekaj dni kje spati in kaj jesti. A s tem še ni pojasnjeno, zakaj si vzkliznil: »Saj ni on!«

»Zasledoval sem nekega gospoda, ki sem po njegovi obleki sodil, da utegne imeti mošnjo, kakršno ste omenili. Moral sem ga izgubiti izpred oči... a zavedel sem se tega šele, ko sem vam pogledal v obraz... Zato sem izrekel tiste besede.«

»Aha!« je rekel Jehan in nehal siliti vanj. »A veš kaj, za človeka, ki je hotel iz same pobožnosti obleči meniško haljo, si nekam zelo naglih misli in dejanj!«

»Lakota je slaba svetovalka,« je ponižno dejal Ravaillac.

»Naj bo! In da ne porečeš, da si zaradi mene ostal lačen, vzemi te srebrnjake; več nimam pri sebi... Če bi nesreča še kedaj hotela, da bi se sestrada klatil po ulicah, stopi do mene, saj veš, kje stanujem. Prav, prav, ne zahvaljuj se. Hodi z Bogom!«

Vitez de Pardaillan je poslušal njiju razgovor, ne da bi se oglašil. Ko je Ravaillac izginil v noč, se je obrnil k mlademu človeku in vprašal:

»Ali ste prepričani, da vam je ta Ravaillac povedal resnico?«

»Niti besedice mu ne verjamem,« je hladno odvrnil Jehan.

»Vraga! Potem bi ga bilo vendarle bolje zadržati.«

»Zakaj? Danes ne morem nikogar nadlegovati... Razen tega pa vem, kje ga najdem, če bi bilo treba.«

»Pustiva to,« je z malomarnim obrazom rekel Pardaillan.

»Gospod,« je resno nadaljeval Jehan Hirabreg, »rešili ste mi življenje...«

A menda je bilo usojeno, da ne bo utegnil dokončati svoje zahvale. Spet mu je Pardaillan sredi stavka segel v besedo.

»Ali ne mislite, da bi bilo dobro vzeti podplate pod pazduho? ... Zdaj vas nič več ne zadržuje v tej ulici.«

»Ali gospod,« je osuplo vzkliznil Jehan, »mar niste slišali, ko sem obljubil kralju, da ga počakam?«

»Pač, tako mi smrti božje! Prav zato vam pa svetujem, da izginite.«

V kratkem mora zasijati
solnce in zapeti ptički ...

Vi pa še vedno brez nove obleke, perila in čevljev. Čemu še odlašate z nakupom? Pridite k nam v »Ilirijo«, kjer vam nudimo zadnje novosti in vam dovolimo dolgoročno odplačevanje!

ZAHTEVAJTE
VZORCE!
ZAHTEVAJTE
POTNIKA!

OBLAČILNICA
»ILIRIJA«

NA OBROKE! LJUBLJANA MESTNI TRG 17/1

Spolno bolni!

Zahtevajte takoj pojasnjajočo literaturo o sifilisu, boleznih sečne cevi in moški slabosti o temeljnih in trajnem odpravljanju brez števila srebra in zdravil, brez nevarnih neuspešnih bolezni in brez ovire v poklicu, novega sijajnega preživetja, zdravila, prostega zdraviljenja. Mnogo navdušenih priporočil o korenitih uspehih, kjer se druge vrste zdraviljenja po dolgih letih odpovedale. Brošura s sodbami in priporočili štev. zdrav. avtoritet, 116 strani. Cena 10 Din. Samo proti vnaprejšnjemu denarju.

Prosimo, da pišete v anonimnem jeziku.
Dr. med. Jordan g. n. Kassel 232
Nemčija 2617

Hišo ali vilo

v Ljubljani KUPIM. Cena do 200.000 Din. Pri Sv. Jakobu, v Krakovem, Trnovem ali na Mirju.
Pismene ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Plačam v gotovino!«

IZVRŠUJE

načrta, proračune in statične račune za vsakovrstne stavbe, nadalje prevzame nadzorstvo že započeti gradbi in cenitve že obstoječih stavb.

Inž. PERUZZI STANISLAV
pooblaščen stavbeni inženjer
Ljubljana, Rimska cesta 16. Telef. 28-23

26
APRIL

KAJ BO
TEGA DNE?

Pričetek žrebanja novega,
24. kola

drž. razredne loterije

A je tudi mogoče, da napolnite tega dne svojo listnico s tisočaki, ako takoj kupite svojo srečko pri posebno srečni kolekturi!

Hermes d. d.
Jelačičev trg št. 6, Zagreb, Pod zidom 6.

Cena srečk: Cela Dina 200, polovica Dina 100, četrtina Dina 50.
SREČKO lahko naročite s navadno dopisnico, ki jo naslovite na poštni predal 111.

Izrešite, izpolnite in nam takoj pošljite

NAROČILNICA.

Glavni kolekturi državne razredne loterije HERMES D. D., Zagreb, pošt. pred. 111.
Za 1. razred 24. kola drž. razredne loterije naročam s tem:

..... komadov celih srečk po 200 Din.
..... komadov polovih srečk po 100 Din.
..... komadov četrtink srečk po 50 Din.

Nakupno ceno teh srečk, skupaj Din sem vam nakazal po poštni nakaznici.

Izvolite mi po vsakem žrebanju poslati uradno listo o žrebanju.

Ime
Kraj
Točen naslov

Alpinac
čaj

sreča stotice, ker šteti, toda malo, brez tiganja in bodicov. Pomaga se lodecu, da dobro prebavi, in prepreči tem mnogim boleznim. Vzajemirja sroa in živci. Zaušiva se po jedi ali na večer predne letnega čaja ali kave. Dobiva se v »ekarnah in drogerijah. Originalna škatlica 10 Din. a specijalna velika škatlica 20 Din. — Depo: TRIFOLIUM drogerija, Beograd. 351f

Vsaka

varčna gospodinja bo odalej naprej vedno rabila za pranje perila samo

Vitekovo
»Varekino«

ker prihrani kuhanje perila, s tem prihrani na kurjavi in zamudi časa. »VAREKINO« pere snežno belo, perilo absolutno ne škodi. Dobi se povsod.

4613

Vi in zopet
Vi

imate veliko korist, ako pišete še danes po avti, veliki, ilustrirani cenik vseh brivskih predmetov, v katerem 30 britve po 21, 29, 15 Din, lasostrizniki po 31, 34, 60 Din, brivski aparati po 14, 18, 20, škarje po 12, 14, 18 Din.

dalje čopiči, mila, nožiči in mnogo drugih predmetov. Cene so radi velikanskega nakupa direktno iz Solingena zelo nizke, kvaliteta pa posebno dobra.

Pišite takoj po cenik!

Trgovski dom Stermecki, Celje št. 20

Oglasi v »Jutru« imajo
siguren uspeh!

Razpis.

Pokojsniški zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje ODDAJO

kleparskih del
za nebatičnik in objekt III.

Proračuni se dobe od 11. t. m. dalje v vložišču podpisanega zavoda med uradnimi urami za Din 20.—. Zapečateni kuverte z ofertami je vložiti do dne 18. t. m. do pol 12. ure dopoldne

v vložišču Pokojsniškega zavoda za nameščence v Ljubljani, Gledališka ulica št. 8, III. nadstropje.

POKOJSNISKI ZAVOD ZA NAMEŠČENCE
V LJUBLJANI

4591

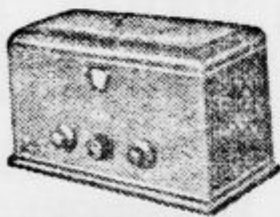
Elektrotehnično podjetje
Karol Florjančič
CELJE

Ima na zalogi vsakovrstne radio aparate proizvajalcev: Eumig, Kapsch, Radione itd.

Izvršuje električne instalacije za luč in pogon in popravila likalnikov ter drugih električnih aparatov, za kar daje na željo proračune.

Zaloga električnih motorjev, števec, žarnic, svetilnih teles in drugega materiala za električne napeljava, telefonov in zvoncev.

Solidna postrežba!
Znižane cene!

G. stavbeniki!

Hitro s naročitvijo ali zahtevajte ponudbo

Vel. inž. L. Kuharčič

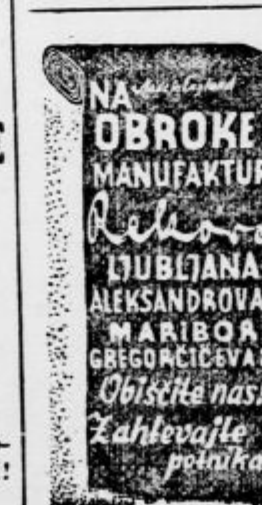
ORMOŽ

Telefon 2059

PREMOG
suha drva

POGAČNIK

Bohoričeva ulica št. 5

HALO! 4610 POZOR!
NAZNANILO OTVORITVE
NOVE MANUFAKTURNE in
GALANTERijske TRGOVINE
»Pri Zmajskem mostu«
NA RESLJEVI CESTI ŠT. 2, NASPROTI LEKARNI

Ne zamudite ugodne prilike!

Ako hočete kupiti res dobro in trpežno blago po izredno nizkih cenah, Vas vabimo vabim, da si ga nabavite v novi trgovini »PRI ZMAJSKEM MOSTU«.

Geslo trgovine: Dobro blago, majhen dobiček in velik promet. Nudim tudi različne ostanke od Din 2.— naprej. — Za točno in dobro postrežbo jamčim.

IVANKA ŠTRUKELJ.

Natečaj

Savez agrarnih zajednica v Skoplju potrebuje:

1 knjigovodja in 2 revizorja

Knjigovodja je moral dovršiti trgovsko akademijo ali kakšno šolo komercialne stroke iste vrste, biti mora samostojen bilancist in imeti najmanj pet let prakse kot knjigovodja.

Prednost imajo kandidati, ki so že delali kot knjigovodje v zadrugah in samoupravnih ustanovah.

Revizor mora imeti ustrezno strokovno izobrazbo in večletno prakso kot revizor v zadrugah in ustanovah.

Kandidati morajo biti državljani kraljevine Jugoslavije, navedo naj višino zahtevane plače, rodniško stanje, leto starosti, kratak opis dosedanjega delovanja in reference.

Prošnje s potrebnimi prilogami sprejema Savez do zaključno 20. aprila t. l.

Iz pisarne Saveza agrar. zajednica v Skoplju

Br. 3789/32.

4529

Državna bolnica za duševne bolezni v Kovinu (Banat) sprejme takoj v službo po 4 bolniške strežnice in strežnike.

Mesečna plača 460 Din, poleg tega brezplačno stanovanje in hrana, pranje perila in dve uniformi (za leto in za zimo).

Prednost imajo oni, ki so že služili v umobolnicah ali pa v drugih bolnicah ali odslužili kaderski rok.

Istotam se sprejme:

1 izučen zidar in 1 izučen mizar

s mesečno plačo po 860 Din ter brezplačnim stanovanjem in hrano. Pogoji za sprejem: lepo vedenje, telesno in duševno zdravje in samski stan.

Prošnje kolkovati s 5 Din ter priložiti potrebna spričevala v originalih ali pa prepise in sliko (fotografijo) letošnjega leta.

Iz pisarne držav. bolnice v Kovinu (Banat)

Štev. 2481. 1. aprila 1932.

4548

Javna dražba.

V konkurzni zadevi Brodnik Ivana, posestnika in čevljarja na Vidmu št. 43, se bo vršila

dne 19. aprila 1932 ob 1/2 2. uri pop.

na licu mesta na Vidmu št. 43 javna dražba v konkurzno maso spadajočih premičnin in zemljišča vl. št. 189, kat. obč. Videm. Med premičninami se nahajata zlasti 2 čevljarstva šivalna stroja in druge potrebščine za čevljarstvo obrt. Zemljišče meri 1 ha, 45 a, 80 m² s hišo ob cesti iz Vidma na kolodvor Dobropolje. — Cenilna vrednost znaša Din 39.780,60, najmanjši ponudek Din 26.520.—, varščina pa Din 4000.—. Dražbeni pogoji in drugi natančnejši podatki se izvejo v notarski pisarni v Velikih Laščah.

Hanžič Ivan, javni notar

4595

kot upravnik konkurzne mase

Prava uteha za živčno obolele

Je moje pravkar izšlo objasnjenje! V njem se objasnjujejo večletna izkušnja o razlogih, postanku in lečenju živčno obolelih. Ta evangelij zdravja pošiljamo vsakomur, ki ga bo pismeno zahteval od utiže navedenega naslova. — Na tisoče zahval dokazuje nepobitni uspeh neumornega in vestnega raziskavanja v blaginjo trpečega človeštva. Oni, ki pripadajo

veliki četi živčno bolnih,

in vsi oni, ki trpe na raztresenosti, tugi, oslabljenju spomina, nervoznih bolečinah v glavi, napadnih jeze, želodčnih motnjah, preveliki občutljivosti, trganju v členkih, splošni ali delni oslabljenosti in nešteti drugih pojavih bolezni morajo zahtevati moje knjižico utehe!

Oni, ki jo bodo pazljivo prebrali, bodo prišli do radostnega spoznanja, da obstoja enostavna in edina pot do zdravljenja in življenjske radosti. — Ne odlašajte in pišite še danes!

Ernest Pasternack, Berlin 80
Michaelkirchplatz Nr. 13., Abt. 87.

TU JE VESELJE ZA VAS IN VAŠO FAMILIJO!

Direktno IZ TOVARNE oz. skladišča dobite

res dober instrument tako po ceni, kakor pri nas:

SVOLINE od Din. 68. TAMBURICE od Din. 89.

GITARE - 165. TROMBE - 470.

Ročne harmonike - 69.

NAŠA SPECIJALITETA:
KROMATičNE HARMONIKE, HAVAJŠKE
GITARE, SAKSOFONI.

Zahtevajte brezplačni

CENIK

(s knjižico, kako postane gospodnik)

MEINEL & HEROLD

PRODAJNA PODRUŽNICA MARIBOR št. 101

Kam se gremo zdraviti, okrepiti in na oddih?

Pojmo v naš stari in priljubljeni turistiški center mednarodne publike

zdravilišče Rogaško Slatino

katere nadmorska višina znaša 288 m, a podnebje je subalpsko in mlo.

Zdravilna mineralna voda »Tempel«, »Styria« in »Donat« s indikacijo za zdravljenje želodca, črevesja, jeter, obkopa in bolezni krvi, ledvic, mehurja in živčnih bolezni itd. — Normalni kurz v kopališču: 3 tedne. A pred in po tem kurzu pijmo njeno vodo doma!

Moderna hidro-elektro- in mehano-terapija. — Röntgen. — Zdravniški specialisti. — Kopališča godba. Radio. — Vse vrste razvedril. — Družabni izleti itd. Sezona: od 1. maja do 1. oktobra. Glavna sezona od 16. junija do 31. avgusta. Izven glavne sezone je najprikladnejši obisk kopališča radi udobnosti, nizkih cen in posebnih popustov.

Pavšalni aranžmaji popolne oskrbe vključno zdravljenja. Olajšave za neimovite! Zvezje: po železnici via Zagreb-Zabok ali via Grobelno. Za povratek popust v ceni karte.

Cenjenemu občinstvu vljudo

naznanjam,

da sem otvoril na Sv.

Petra cesti št. 17, v

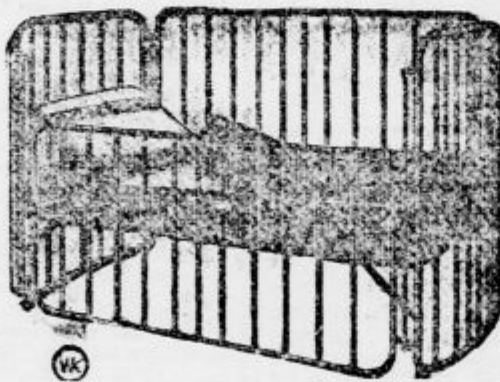
Ljubljani

manufakturno trgovino

ter sem jo založil s najboljšim blagom, ki ga bom nudil cenjenemu občinstvu po najnižjih cenah. — Opozorjam na svojo lepo izbiro volnenega blaga dlenov, čerjave, svile, kontenine, platna in šifona ter sploh na razno blago, ki je potrebno za oblačila. — Cenjeno občinstvo vljudo vabim, da se prepriča o solidni izbiri, zlasti pa o nizkih cenah.

4585

M. H. ŠKOFIČ, manufaktura, Ljubljana, Sv. Petra št. 17

MODEL 1932

Otroška postelja iz jeklenih cevi belo emažirana s žičnim vložkom velikost 70x140 cm Din 1000.— franko vsaka železniška postaja. Pripadajoča posteljina po najnižjih dnevnih cenah.

„WEKA“ MARIBOR št. 9

PERJE

kokošje, purje, gosje, naravno in s strojem čiščeno, dobavlja v vsaki množini

E. VAJDA, ČAKOVEC

Telefon številka 59, 4, 3, 60

Zdravstvene knjige

- Dr. Mantegazza: Higijena ljubezni Din 6.—
- Dr. Adam: Zablode ljubavnega življenja > 6.—
- Dr. Gerling: Dekleta, ki niso za zakon > 10.—
- Dr. Müller: Higijena prve poročne noči > 6.—
- Dr. Holländer: Kako naj se žena obvaruje spočetja in nosečnosti, VIII. ilustrirani natisk > 20.—
- Dr. Fischer Defoj: Kako se obvarujemo vseh bolezni. Odkritje skrivnosti o podaljšanju življenja > 10.—
- Dr. Gerling: Zdravje spolnega življenja > 10.—

Iščite naš brezplačni veliki katalog najlepših slovenskih knjig, koje dajemo na odplačilo. Naročila sprejema 4566

Pučka Nakladna Knjižara
ZAGREB II., Radišina ulica 17.

Moški, POZOR!

Spolno slabost

odstranite s uporabo neškodljivega sredstva za okrepitev »La Eroce«. Deluje v vsaki človeški dobi s presenetljivim uspehom. Videlite seksualno moč do globoke starosti. Na vaše pritožbe — Cena 60 Din, močnejša 100 Din.

Havelkova ordinacijska laboratorij

Post. šranka št. 17, CSR. Praha - Nusle, Boletěchova ul. 10/A. J. 5445.

Brez posebnega obvestila

Tužnim srcem naznanjamo, da je naš ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, stric, tast in svak, gospod

Jakob Krašovec

posestnik

dne 8. t. m. mirno v Gospodu zaspi.

Pogreb bo v nedeljo, dne 10. aprila 1932 ob 10. uri dopoldne izpred mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Vrhnikla-Ljubljana, 9. IV. 1932.

ŽALUJOČI OSTALI

Občina Ljubljana. Mest. pogreb. svet

Pozor, ženini in neveste!

MODROCE

posteljne mreže, zelezne zložljive postelje, otomane, spalne livane in fotelje nudi najceneje

RUDOLF

EADOVAN

tapetnik

Mestni trg št. 13.

Zima, morska trava,

blago za modroce in

preveliko pohištva v

veliki izbiri po naj-

nižji ceni. 328

Stavbna mizarska dela

po najmodernijim načrtih izvršuje lastnikom kakor tu di vsem stavbenikom edino

Albert Černo

Zg. Šiška, pri remizi

kjer dobite tudi vse ostale pohištvo po konkurenčnih cenah.

355

Preselitev!

Javljam cenjenim strankam, da sem se preselil iz Florijanske ulice 28 na Karlovsko št. 11.

4574 Joško Terpin.

Najnovša službena

patentna želirna zelo praktična zložljiva postelja s tapetiranim madracom — praktična za vsako hišo, hotele, za putujuče osebe in noćne službe. Stane Din 190.—. Razpoložljiva postelja in želirna postelja po povzetju.

4574

Joško Terpin.

4574

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Joško Terpin.

Trenchcoat- plašči

iz čiste volne

Manchester Din 680.—

Bradford Din 590.—

Zimska podloga, ki se da odpeti, iz prave velblodje dlake Din 140.—,

iz imitirane velblodje dlake Din 90.

Po povzetju pošilja

A. Schaffer

Zagreb 11 pret. 6.

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154

154